

COPRO

COPRO
ONPARTIJDIGE INSTELLING
VOOR DE CONTROLE
VAN BOUWPRODUCTEN

ACTIVITEITENVERSLAG 2014

COPRO **INHOUD**

Voorwoord **9**
Beton **10/21**
Asfalt **22/53**
Granulaten **54/87**
Metaal **88/103**
Kunststoffen **104/113**
Diversen **114/125**
COPRO **126/155**
Nawoord **157**

Duidelijkheid, transparantie en
eenvoud zijn het leitmotiv.

VOORWOORD

Na meer dan 30 jaar heeft COPRO een hele weg afgelegd met positieve realisaties. Ook in de toekomst liggen er voor COPRO heel wat opportuniteiten. In tijden van crisis in de wegenbouw is het meer dan ooit noodzakelijk om aan degelijke kwaliteitsbewaking te doen. Dit is essentieel om geknoei met producten en bijgevolg oneerlijke concurrentie tegen te gaan, in de eerste plaats in het belang van de spelers die het spel wel correct willen spelen, maar ook en vooral om de reputatie van onze hele sector te verdedigen. De publieke perceptie van de wegenbouwsector (zowel aannemers als opdrachtgevers) is immers weinig benijdenswaardig vandaag de dag, ondanks de grote inspanningen van velen die door goed werk te leveren elke dag opnieuw het tegendeel willen blijven bewijzen.

COPRO kan in deze strijd een zeer voorname rol vervullen als onpartijdige instantie. Belangrijk is uiteraard die onpartijdigheid: de organisatie mag niet het verlengstuk worden van de opdrachtgevers, noch het schoothondje van de aannemers. Deze pariteit werd structureel goed voorzien in de verschillende organen van COPRO, maar alle betrokkenen moeten er voortdurend over waken dat deze evenwichten bewaard blijven.

Een degelijke controle is één zaak, maar COPRO moet er ook voor zorgen dat dit op de meest efficiënte manier gebeurt. Duidelijkheid, transparantie en eenvoud zijn daarbij het leitmotiv.

Het verderzetten van de administratieve vereenvoudiging en een moderne werking zullen beletten dat COPRO verwordt tot de spreekwoordelijke bureaucratie en zullen leiden tot het vergroten van het levensnoodzakelijk draagvlak bij aannemers en overheden over het hele land.

Uitdagingen genoeg dus het komende jaar.

Tom Willemen
CEO Aswebo

Klaar voor een stortvloed
aan mogelijkheden?
COPRO maakt het hard.

Staf Devalck
Sector- en productverantwoordelijke

Beton

Alternatieve toepassing van een boorbuis.

Geprefabriceerde Betonproducten

Personeel

Sector- en productverantwoordelijke:

Staf Devalck

Keurders:

Renée Declerck, Gaëtan Pluym en Luc Verbustel

Controle opdrachten 2014

Wat de mandaten voor periodieke controle in de vergunningsperiode betreft, bleven het aantal opdrachten, zowel voor BENOR-machtigingen als CE hetzelfde. De ingetrokken opdrachten werden vervangen door nieuwe mandaten, hetgeen tot een status-quo leidt, net zoals in 2013.

Er zijn nog acht dossiers in de inleidingperiode tot de toekenning van de vergunning, welke niet positief konden afgesloten worden voor het einde van het jaar. Deze worden wel verwacht in het eerste semester van 2015.

Ook hadden wij, zoals vermeld in onze vooruitzichten voor 2014, gehoopt op het verschijnen van een aantal nieuwe documenten voor certificatie van producten welke nu deels onder de technische voorschriften 100 gecertificeerd worden, maar dit is niet gelukt. Hierdoor kunnen wij de vooruitzichten voor 2014 opnieuw herhalen voor 2015, met toevoeging van het BENOR-merk voor afwateringsgoten voor verkeersgebieden op basis van de NBN EN 1433.

Vooruitzichten 2015

Weldra verwachten wij de publicatie van:

- **PTV 107: betonnen kabelbeschermers**
- **PTV 108: betonnen grachtelementen**

En de opstart van werkgroepen voor de opstelling:

- **TR 21-132 keermuurelementen volgens NBN EN 15258**
- **TR 21-131 straat- en tuinmeubilair volgens NBN EN 13198**

Eveneens zal tijd dienen vrijgemaakt te worden voor medewerking in werkgroepen en comités voor aanpassingen van bestaande documenten door wijziging van Europese normen. Het betreft o.a. de bestratingnormen EN 1338, 1339 en 1340, waarbij vooral de wijziging in vorstdooizout-bestandheidsproef te noteren valt, alsook herzieningen van de nationale aanvullingen voor de rioleringsnormen.

Geprefabriceerde Betonproducten

Vele kilometers buizen moeten nog vervaardigd worden om ons rioolstelsel te vervolledigen.

Uitgevoerde bezoeken 2014

BENOR-certificatie prefabbeton

INSPECTIE TYPE	AANTAL CONTROLES
Inleiding tot toekenning van de machtiging	46
Periodieke controles	687
Aanvullend bezoek	6
Sanctioneel bezoek	2
Audits IZC initieel	2
Audits IZC periodiek bezoek	15
Audits IZC uitbreiding machtiging	2
Audits IZC aanvullend bezoek	3
Bezoeken op vraag van de fabrikant	13

CE 1 en 2+-certificatie

CE 1		
Afschermdende betonconstructies voor wegvoertuigen		
Periodieke bezoeken		4
Evaluatie ITT		2
CE 2+		
Initieel	Rechthoekige kokerelementen	1
Periodiek	Potten voor combinatievloeren	8
	Rechthoekige kokerelementen	4
	Metselstenen	16
	Keermuurelementen	2

KOMO-certificatie

Bij de twee overgebleven fabrikanten werden 12 controlebezoeken uitgevoerd in het kader van KOMO certificatie en bij één fabrikant ook 2 bezoeken voor het Besluit bodemkwaliteit met logo NL-BSB.

Partijkeuringen

In 2014 werden 36 controles uitgevoerd om 26 partijen te keuren.

PRODUCT	NORMATIEF DOCUMENT	AANTAL PARTIJDEN
Gewapende buizen	NBN B21-106	1
Infrastructuur	PTV 100	2
Afschermdende constructies	PTV 124	8
Andere		15

Straatstenen vervangen meer en meer de traditionele grijze betontegel.

Stortbeton

Personeel

Productverantwoordelijke:

Luc Verbustel

Keurder:

Gaëtan Pluym

BENOR Controles

In 2014 werden in opdracht van BE-Cert 57 technische bezoeken uitgevoerd bij de verschillende producenten en 1 uitbreidingsbezoek. Tevens gebeurden er ook 9 auditbezoeken waarbij het productiecontrolesysteem van fabrikanten uitvoerig werd onderzocht.

Opleiding mixerchauffeurs / betonpompbedienaars

Alle betonmixerchauffeurs en betonpompbedienaars dienen tegen 31/03/2015 een erkende opleiding gevolgd te hebben die een lijst van toets- en eindtermen dekt opgesteld op basis van het competentieprofiel van de functie 'betonmixerchauffeur' en 'betonpompbediener'. Het competentieprofiel wordt bepaald in het document van het Fonds voor de Vakopleiding in de Bouwnijverheid en dient door een slaagtest voor de desbetreffende examens gevalideerd te worden. Personen die geen slaagattest

kunnen voorleggen waaruit blijkt dat ze dit succesvol hebben afgelegd, omdat ze de opleidingen ingericht voor het PC 124 bouw en voor de zelfstandigen niet kunnen volgen, dienen nu door de producent aangemeld te worden bij BE-Cert op een 'Aanmeldingslijst'. Het doel is het aantal deelnemers voor het volgen van de verplichte opleiding, buiten het PC 124 en de zelfstandigen, in kaart te brengen. Op deze wijze kunnen alle nodige procedures geïmplementeerd worden zodanig dat ook deze personen een passende en gelijkwaardige opleiding kunnen volgen en op die manier kunnen voldoen aan de reglementering.

Met regelmaat zal een geconsolideerde lijst opgesteld worden door BE-Cert en ter beschikking worden gesteld aan de keuringsinstelling om dit te kunnen opvolgen.

Stortbeton

Vanaf 01/10/2014 zal de vergunninghouder zich in overeenstemming dienen te brengen met TRA 550 3.0

TRA 550 versie 3.0

Op vraag van verschillende betrokken partijen bij de certificatie van stortklaar beton om de zelfcontrole te optimaliseren, de exploitatie van de resultaten uit te breiden en de teksten van de reglementen coherenter en leesbaarder te maken, heeft het Bestuurscomité voor de certificatie van beton van BE-Cert een werkgroep opgericht die gedurende 2 jaar het toepassingsreglement grondig herzien heeft. De herziening van het reglement gebeurde vanzelfsprekend met de bedoeling een hoog en gewaarborgd kwaliteitsniveau te behouden. De wijzigingen werden met een 10-tal betoncentrales getoetst aan de praktijk om de haalbaarheid van het ontwerp te beoordelen en de nodige verbeteringen aan te brengen.

De structuur van de nieuwe versie van TRA 550 is opgebouwd uit 3 afzonderlijke delen die samen één geheel vormen:

- **deel C het reglement voor productcertificatie;**
- **deel P wat de voorschriften voor de producent bevat, toe te passen in zijn proces;**
- **deel E die de omschrijving bevat voor het schema van de externe controle toegepast door de keuringsinstellingen en de controlelaboratoria.**

Er is voor de vergunninghouders een overgangperiode voorzien van 1 jaar, dit tot 30 september 2015, om zich in overeenstemming te brengen met de nieuwe reglementering. Tijdens de overgangperiode zullen zowel certificaten categorie A, B en C (gedefinieerd in de oude versie van het reglement) als certificaten categorie S, D en H in gebruik zijn volgens de nieuwe versie. Een fabrikant kan slechts certificaten volgens één van beide systemen bezitten. Bij fabrikanten die op het einde van de overgangperiode niet zijn overgeschakeld zal het bestaande certificaat definitief worden ingetrokken. Er wordt dus de aandacht op gevestigd om tijdig de overgangsmaatregelen te starten. Ook alle toegekende afwijkingen aan fabrikanten komen te vervallen vanaf de toekenning van een nieuw certificaat volgens TRA 550 uitgave 3.0.

Gelijke interpretatie van de reglementen

Het lijkt vanzelfsprekend dat de keurders de centrales op een objectieve en op een gelijke manier controleren. Achter de schermen vinden er dan ook heel wat coördinatievergaderingen plaats met het certificatieorganisme (BE-Cert) en met de andere controleorganismen om de interpretatie van het reglement op elkaar af te stemmen en eventuele discussiepunten binnen het reglement uit te klaren.

Zo werd er een checklist opgesteld die ter beschikking wordt gesteld aan de vergunninghouders waarop ze zich kunnen baseren zodanig dat deze de noodzakelijke maatregelen kunnen nemen om zich in overeenstemming te brengen met TRA 550 versie 3.0.

Wegenisbeton

Certificatie van wegenisbeton: waarom?

In de Vlaamse wegebouwsector wordt certificatie voorgeschreven voor quasi alle belangrijke producten: van asfalt tot fundering, van wegmarkeringen tot riooldeksels. Eén belangrijke missing link: wegenisbeton. Er werd immers jaren vanuit gegaan dat de à posteriori keuring van kenmerken zoals druksterkte en wateropsorping volstonden om de kwaliteit van het materiaal te garanderen.

Recente schadegevallen (in het bijzonder vorstschade), problemen bij de verwerking, specifieke toepassingen zoals gefigureerd en gekleurd beton, ... hebben echter doen inzien dat een rigoreuzere voorafgaande keuring van beton noodzakelijk was.

Tijd voor een nieuwe certificatie van wegenisbeton.

De certificatie van wegenisbeton is nochtans jarenlang met succes toegepast. De eerste toepassing situeert zich in 2003, op de E40 in Ternat, waar voor het eerst COPRO wegenisbetoncontrole werd uitgevoerd. Later volgden verschillende grote betonwegenprojecten: Ring rond Antwerpen, E411, N49, etc.

Om het systeem beter te kaderen, bundelden in 2008 COPRO (certificatie van wegenisproducten) en CRIC/OCCN (certificatie van stortklaar beton) hun krachten om te komen tot een certificatiereglement voor wegenisbeton. WBRO1 was geboren. In de jaren die erop volgden werden vele betonwegen volgens dit schema gecertificeerd en gecontroleerd: E17 (Deinze-Kruishoutem), E40 (Affligem), E313 (Herentals), E34 (Zelzate), etc. Voor alle projecten fungeerde COPRO als keuringsinstelling.

Deze certificatie van betonmengsels voor betonwegen werd echter slechts voor specifieke wegenwerken geëist, met name voor grote autosnelwegenprojecten. De WBRO1 certificatie gold immers voor één welbepaald project, en dus enkel voor de mengsels die op deze werf worden toegepast.

Zoals gezegd, hoog tijd voor een nieuwe, globale, certificatie van wegenisbeton.

Certificatie van wegenisbeton: wat?

Het uitgangspunt van de nieuwe certificatie is de conformiteit van één betonmengsel, beproefd in een voorstudie, met name op basis van prestatiekenmerken.

Zoals WBRO1 gold voor specifieke werven, zullen de nieuwe regels gelden voor één betonsamenstelling, leverbaar voor verschillende werven, en dit gedurende 5 jaar. Zoals WBRO1 bijkomende garanties gaf voor de kwaliteit en de conformiteit van wegenisbeton op specifieke werven, zal de nieuwe certificatie meer zekerheid geven van één betonmengsel voor alle wegenistoepassingen. Een ander uitgangspunt met grote gevolgen voor alle partijen.

Wegenisbeton

Het Vlaams Gewest neemt het voortouw en eist in het nieuwe Standaardbestek 250 v.3.1 de certificatie van cementbetonverhardingen en lijnvormige elementen in ter plaatse gestort beton (stootbanden, greppels, etc).

COPRO heeft, met de steun van de collega's van BE-Cert (ex. OCCN-CRIC), de koe bij de horens gevat. In 2014 werd een nagelnieuwe adviesraad Wegenisbeton samengesteld, met vertegenwoordigers van alle belanghebbenden: openbare instellingen uit de 3 gewesten (AWV, SPW, BXL), fabrikanten/gebruikers (Vlawebo, FWEV, Fedbeton, Groen Beton), en experts (OCW, SECO, Febelcem, BE-Cert, COPRO). Zij buigen zich op dit ogenblik over de voorschriften en reglementen. Een helse taak.

Aan de hand hiervan zullen vaste en mobiele betoncentrales vanaf 2015 hun mengsels voor wegenisbeton kunnen laten certificeren door de certificatie-instelling en registreren door de aanbestedende overheid.

In de schoot van deze adviesraad werd tevens een technische werkgroep opgestart, die de adviesraad bijstaat in specifieke technische onderwerpen zoals bijvoorbeeld de te volgen procedure bij wijziging van grondstoffen.

Certificatie van wegenisbeton: en nu?

De krijtlijnen van de certificatie zijn ondertussen uitgezet. De certificatie is gebaseerd op de overeenkomstigheid van het geleverde betonmengsel met de samenstelling die volgt uit een voorstudie. Het doel van deze studie is om een betonmengsel zo te ontwerpen dat het voldoet aan een aantal eisen. Bij voorkeur wordt zo veel mogelijk beroep gedaan op prestatie-eisen in plaats van samenstellingseisen.

Het resultaat van de voorstudie wordt weergegeven in een verantwoordingsnota. Deze omvat de gedetailleerde samenstelling, de kenmerken van de grondstoffen, en alle resultaten van de initiële proeven. Deze verantwoordingsnota wordt aangeboden aan de certificatie-instelling ter certificatie, en aan de aanbestedende overheid ter registratie.

Storten continu gewapende wegenisbeton.

Wanneer een fabrikant een mengsel wil laten certificeren, zal hij dus de procedure van voorstudie-certificatie en registratie dienen te doorlopen. Omdat de nadruk ligt op prestatieproeven (vorst-dooi weerstand, druksterkte, etc), dient rekening gehouden te worden met de uitgebreide tijdsduur van deze proeven, alvorens tot levering kan worden overgegaan.

Het is dus aangeraden tijdig met de voorstudie van de betonmengsels te starten, zodat kan geleverd worden volgens de nieuwe eisen zoals vastgelegd in het Standaardbestek 250.

Betonwegen, get ready, certificatie komt eraan.

Zwavelgebonden producten

Zwavelbeton is een mengsel van zwavel, grind, zand en modificeerder. U leest het goed: geen cement en geen water.

Elementair zwavel wordt gesmolten, gemengd met de overige verwarmde bestanddelen, en bij ± 130 °C in een mal gegoten. De uitharding gebeurt tijdens de afkoelingsperiode. De uiteindelijke sterkte wordt reeds bekomen na enkele uren. Vanwege zijn samenstelling en structuur is het eindproduct hydrofoob en uitermate bestand tegen chemische aantasting. Een ideale toepassing voor het product is dus de prefabricatie van putten voor DWA-afvoer. Ook de prefabricatie van rioleringsbuizen behoort tot de mogelijkheden.

De mechanische eigenschappen zijn vergelijkbaar met klassiek cementbeton, met dien verstande dat toepassingen boven 65 °C dienen vermeden te worden. Door het zwavelbeton terug te smelten en in een mal te gieten, behoudt het zijn eigenschappen. Het is dus uitstekend recycleerbaar.

Inspectieput in zwavelbeton.

Zwavel is een onvermijdelijk restproduct uit de winning en raffinage van zwavelrijke gas- en olieproducten, dat gewonnen wordt in diverse gebieden, waaronder het Midden-Oosten en Canada. Doordat er steeds zwavelrijke bronnen worden aangeboord, zal de beschikbaarheid van zwavel in de nabije toekomst sterk stijgen.

Zwavelbeton is een innovatief maar geen nieuw product. Gesmolten zwavel werd reeds als bindmiddel in de 17e eeuw toegepast. Heden ten dage zijn er succesvolle toepassingen in de VS, Canada en Japan, en waren er minder goede ervaringen in Oostenrijk.

Zwavelgebonden producten

COPRO werd gecontacteerd door de firma De Bonte uit Laakdal en de verschillende Vlaamse rioolbeheerders om een COPRO-certificatie van de putten in zwavelbeton uit te werken. De Bonte is fabrikant van prefab betonproducten voor weg- en waterbouw, spoorwegwerken en grondkering.

Daartoe werd een adviesraad opgestart, om zich te buigen over de voorschriften en reglementen. In eerste instantie zich toelegend op toegangs- en verbindingsputten van ongewapend zwavelbeton. De adviesraad bevat vertegenwoordigers van de openbare instellingen (Agentschap Wegen en Verkeer afdeling Wegengbouwkunde, Aquafin, Infrac), de fabrikanten (De Bonte, Shell), de gebruikers (Grontmij, Beroepsverenigingen van onderzoekslaboratoria), en de experts (OCW, Probeton, KU Leuven, UGentLabo Magnel, COPRO).

De leden van de adviesraad bogen zich over de moeilijke taak om voor dit uniek product eisen op te stellen. Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat de vergaderingen talrijk en intens waren. In 2014 is de adviesraad 5 keer samengekomen.

Het resultaat zijn 2 lijvige documenten:

- **PTV 823: Technische voorschriften voor rioleringsproducten in zwavelbeton, Deel 1, geprefabriceerde toegangs- en verbindingsputten van ongewapend zwavelbeton;**
- **TRA 23: Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk voor geprefabriceerde toegangs- en verbindingsputten van ongewapend zwavelbeton.**

De volgende stap is het toepassen van deze putelementen in agressieve omstandigheden en het monitoren ervan. Samen met Aquafin werd een proefprogramma opgesteld, waarbij vijf zwaar aangetaste inspectieputten, verspreid in Vlaanderen, worden vervangen door putten in zwavelbeton. Driemaandelijks, en dit gedurende minstens 1 jaar, worden de putten en de erin opgehangen proefstukken geïnspecteerd. Na dit programma zullen de elementen aan een uitgebreid onderzoek worden onderworpen.

De adviesraad fungeert tevens als opvolgingscomité voor dit project en COPRO acteert als controle-organisme bij de aanmaak van de elementen.

Wordt ongetwijfeld vervolgd.

Gebakken straatstenen

Personeel

Productverantwoordelijke en keurder:

Gaëtan Pluym

Algemeen:

De algemene situatie van de sector bleef in 2014 ongewijzigd in vergelijking met voorgaande jaren.

De huidige economische situatie in acht genomen, kunnen de straatbakstenen niet op tegen de klassieke betonstraatstenen. Ondanks hun uitstekende kwaliteiten (o.a. hoge sterkte, lage wateropsorping en hoge slijtbestandheid) blijft de kostprijs het grootste struikelblok.

De voorgaande jaren waren er telkens meerdere leveringen/bestellingen naar de Belgische kustgemeenten, traditioneel de grootste afnemers van gecertificeerde straatbakstenen. De producent die door COPRO gecontroleerd wordt, heeft in 2014 echter geen enkele bestelling/levering gehad van gecertificeerde straatbakstenen voor België.

Technische Controlebezoeken en FPC-audits:

De bezoeken voor het product straatbakstenen werden in 2014 voortgezet volgens PTV 910 (2007) en TR BB-204 (2011).

Door COPRO werd in 2014 nog 1 producent gecontroleerd. Deze heeft zijn productiezetel in Duitsland en heeft een officiële verdeler in België. Overeenkomstig het TR BB-204 worden de Technische Controlebezoeken (standaard 4 bezoeken/jaar) dan ook uitgevoerd bij deze verdeler in België.

Bij uitzondering werden er in 2014 slechts 3 Technische Controlebezoeken uitgevoerd door COPRO. Bij de uitvoering van deze bezoeken wordt aan de hand van de resultaten van interne zelfcontrole onder meer de overeenkomstigheid met PTV 910 en de beheersing van het productieproces nagegaan.

De jaarlijkse FPC-audit en 1 Technisch Controlebezoek werden bij de producent ter plaatse uitgevoerd door BCCA.

In 2014 werden in totaal 3 Technische Controlebezoeken (bij de verdeler) uitgevoerd door COPRO.

Uitgevoerde monsternemingen:

De monsternemingen werden uitgevoerd door BCCA bij de uitvoering van de hogervermelde bezoeken bij de producent ter plaatse.

Gecontroleerde producent:

AKA Oberlausitz (D)

Asfalt van baanbrekende kwaliteit,
COPRO weet het te vinden.

Dirk Lacaeyse
Sector- en productverantwoordelijke

Asfalt

Gietasfalt aan zee.

Asfalt

Personeel

Het asfaltteam van COPRO bleef - net zoals de voorbije jaren - ongewijzigd. Onze controles worden op die manier op een stabiele en continue manier verder gezet.

Reglement

Momenteel zijn volgende versies van de reglementen van kracht:

- **TRA 64 versie 4.0**
Toepassingsreglement voor asfaltmengsels voor de wegenbouw of voor de waterbouw.
- **RNR 01 versie 5.0**
Reglementaire Nota voor technische fiches, verantwoordingsnota's en voorstudies.
- **RNR 02 versie 5.0**
Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle.

In november 2014 werd omzendbrief 64/2014/01 uitgebracht, met daarin een aantal aanpassingen of aanvullingen aan het TRA 64:

- **Het opschorten van de betrouwbaarheidstest.**
- **Op het leveringsdocument van het asfaltmengsel moet een uniforme verwijzing komen naar de code van technische fiche.**
- **Het verhogen van de interne controlefrequentie in geval er niet BENOR-gecertificeerd fijn aggregaat wordt gebruikt.**
- **Het opleggen van een termijn voor het melden van niet-conformiteiten aan de registrerende afdeling van de overheid.**
- **Gebruik van aparte sjablonen in Extranet voor gekleurd asfalt.**

Asfalt

Fabrikanten

In 2014 kwam er één nieuwe gecertificeerde asfaltcentrale bij. Hierdoor waren er eind 2014 22 COPRO-gecertificeerde productie-eenheden.

Gecertificeerde asfalmengsels

	JANUARI 2015	FEBRUARI 2014	FEBRUARI 2013
VOLGENS NORM	AANTAL GEWAARMERKTE TECHNISCHE FICHES		
EN 13108-1 asfaltbeton	1.193	853	739
EN 13108-2 asfaltbeton voor zeer dunne lagen	17	17	21
EN 13108-4 warm gewalst asfalt	0	1	3
EN 13108-5 steenmastiekasfalt	247	204	207
EN 13108-7 zeer open asfaltbeton	106	91	90
Geen (niet-genormaliseerd mengsel)	635	627	676
Totaal	2.198	1.793	1.736

De toename van het aantal mengsels is te wijten aan een stijging bij de asfaltbeton. Dit is aannemelijk, aangezien het vooral hier is dat de meeste nieuwe types (APO, AVS, ABT, APT, ...) zich situeren.

De laatste 'hot rolled asphalt' kwam in 2014 aan het einde van zijn geldigheidsduur. De ooit zo courant toegepaste 'type 2' of 'Topeca' is nu definitief verleden tijd.

Draaien en drogen.

	JANUARI 2015	FEBRUARI 2014	FEBRUARI 2013
VOLGENS BESTEK	AANTAL GEWAARMERKTE TECHNISCHE FICHES		
SB 250 3.1	31	0	0
SB 250 2.2	809	613	404
SB 250 2.1	80	154	295
CCT Qualiroutes (2011-2012)	203	114	77
CCT RW99 (2009)	47	62	76
TB 2011	0	0	0
SB 260 1.0	5	0	0
SB 230 1.0	2	4	6
Bijzonder bestek	40	37	91
Geen (niet-gespecificeerd mengsel)	1040	850	821
Totaal	2.198	1.793	1.736

Het totaal komt niet overeen met de som van bovenstaande cijfers omdat het mogelijk is om één technische fiche te laten gelden voor meerdere bestekken. Voor het totaal tellen dergelijke fiches slechts voor één technische fiche.

In 2012 was er geen stijging van het aantal technische fiches door de invoering van het COPRO Extranet en in 2013 was er ook geen stijging omdat heel wat voorstudies toen het einde van hun geldigheidsduur bereikten. Maar nu zien we helaas weer een forse toename van het aantal verschillende technische fiches, met maar liefst 23%! En dit terwijl er nog maar amper sprake is van nieuwe mengsels volgens SB 250 versie 3.1. We blijven wel nog onder het aantal van februari 2012 (2.415 fiches).

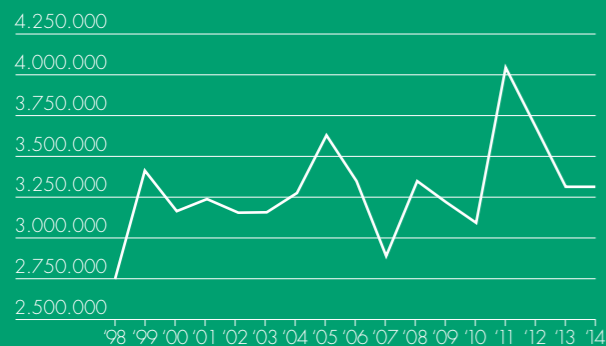
We zien een afname bij de fiches die beantwoorden aan SB 250 2.1, maar ook een opvallende stijging van het aantal fiches volgens SB 250 2.2. Dat laatste is vooral te wijten aan één fabrikant die zijn volledige productengamma heeft uitgebreid naar al zijn vestigingen. Het verheugt ons vast te stellen dat het aantal fiches volgens CCT Qualiroutes blijft toenemen. Maar we zien helaas ook weer een toename van het aantal niet-gespecificeerde samenstellingen.

Asfalt

Asfaltproductie

TYPE ASFALTMENGSEL	ZONDER ASFALT-GRANULAAT (ton)	MET ASFALTGRANULAAT (ton) (%)	TOTAAL (ton)
Asfaltbeton:	699.311	2.013.644 74	2.712.955
'type 1'	25.588	5.612 18	31.200
'APO'	7.086	638.369 99	645.455
'type 3'	42.255	384.929 90	427.184
'type 4'	448.877	109.011 20	557.888
'type 5'	49.960	0	49.960
tussenlaag voor beton (ABT)	11.017	0	11.017
asfalt met verhoogde stijfheid (AVS, EME)	913	300.418 100	301.331
'type 8'	364	0	364
'APT'	0	0	0
asfalt voor fundering (GB, schraal asfalt)	420	59.088 99	59.508
niet-gespecificeerd ('privé')	112.831	516.217 82	629.048
Asfaltbeton voor zeer dunne lagen:	22.313	0	22.313
asfalt voor zeer dunne lagen (BBTM)	21.848	0	21.848
niet-gespecificeerd ('privé')	465	0	465
Steenmestiekasfalt:	481.680	0	481.680
SMA	472.158	0	472.158
niet-gespecificeerd ('privé')	9.522	0	9.522
Zeer open asfaltbeton:	19.361	0	19.361
ZOA	8.148	0	8.148
RMTO	0	0	0
niet-gespecificeerd ('privé')	11.213	0	11.213
Asfaltbeton voor ultra dunne lagen:	0	0	0
RUMG	0	0	0
SME	0	0	0
niet-gespecificeerd ('privé')	0	0	0
Diversen:	75.529	0	75.529
open steenasfalt (GOSA)	72.177	0	72.177
zandasfalt	3.352	0	3.352
grindzandasfalt	0	0	0
Totaal	1.298.194	2.013.644 61	3.311.838

Geproduceerde tonnage (ton)

Productie/centrale (ton)

In 2014 werd ongeveer evenveel asfalt geproduceerd als het jaar ervoor: 3.311.838 ton tegenover 3.290.695 ton in 2013. Een mooi resultaat, maar ver verwijderd van de topjaren 2011 (4.037.584 ton) en 2012 (3.660.425 ton).

Wanneer we de tabel hiernaast vergelijken met de tabel van 2013, dan zien we de volgende evoluties: minder APO, AB-3, AB-4 en ABT, maar meer AVS en 'grave bitume'. Ook het aandeel privé-mengsels bij de asfaltbetons is veel groter geworden. Alle andere hoeveelheden bleven ongeveer gelijk.

Het percentage van asfaltmengsels geproduceerd met asfaltgranulaat is in 2014 verder gestegen tot 61 %. De voorgaande jaren schommelde dit rond 58 %.

In asfaltbeton type 3 werd nog meer gerecycleerd, terwijl deze verhouding bij asfaltbeton type 4 bijna gehalveerd werd.

	2014	2013	2012
Verbruik van asfaltgranulaat (ton)	865.810	855.671	826.480
Productie van asfalt met asfaltgranulaat (ton)	2.013.644	1.904.694	2.121.984
Percentage asfaltgranulaat in mengsels met herbruik (%)	43 %	45 %	39 %

Het gemiddelde percentage asfaltgranulaat dat in asfaltmengsels met recyclage wordt gedoseerd is een beetje afgenomen tot 43 %. Waarschijnlijk komt dit door de lagere productie van APO ten voordele van AVS. In dat laatste type is de hoeveelheid recyclage beperkt tot ongeveer 20 %.

TYPE ASFALTMENGSEL	ZONDER ASFALT-GRANULAAT	MET ASFALT-GRANULAAT	TOTAAL
Gespecificeerd (volgens een bestek)	1.088.634	1.497.427	2.586.061
Niet-gespecificeerd ('privé')	209.560	516.217	725.777

Al enkele jaren op rij zagen we het aandeel niet-gespecificeerde ("privé") mengsels afnemen. Van 28 % in 2010 tot 18 % in 2013. Helaas kwam er in 2014 een einde aan deze positieve evolutie en zien we het aandeel opnieuw toenemen tot 22 %.

De vorige jaren zagen we geen noemenswaardig verschil tussen het aandeel mengsels met herbruik bij gespecificeerde mengsels of bij niet-gespecificeerde mengsels. Dit is plots veranderd in 2014: het aandeel blijft voor de gespecificeerde mengsels stabiel op 58 %, maar bij de privé-mengsels bevatten 71 % van de mengsels nu herbruik. We mogen wellicht concluderen dat een grote hoeveelheid asfaltbeton type 4 met recyclage verdween ten voordele van privé-mengsels met recyclage.

Asfalt

Inspecties

In 2014 werden alles samen minder inspecties uitgevoerd. De oorzaak vinden we op twee gebieden: enerzijds waren er veel minder inspecties nodig in het kader van niet-gecertificeerde aggregaten; anderzijds werden er minder nieuwe voorstudies uitgevoerd, waardoor er ook op dat vlak minder inspecties nodig waren.

INSPECTIES VOOR ASFALTMENGSELS	AANTAL 2014	AANTAL 2013	AANTAL 2012
Inspecties voor asfaltmengsels op de productie-eenheid	518	563	563
Inspecties voor monsterneming en/of beproeving van niet-gecertificeerde aggregaten	46	73	73
Inspecties voor bijwonen van door de fabrikant uitgevoerde kalibraties	62	48	48
Inspecties voor bijwonen van proeven in het kader van de voorstudies	125	114	114
Andere: informatieve bijeenkomsten, nutteloze bezoeken, sanctionele inspecties, opstartinspecties en inspecties in de proefperiode	76	54	54
Totaal	827	852	852

PROEF	AANTAL 2014	AANTAL 2013	AANTAL 2012
Asfaltmengsels:			
Vergelijkende proeven door een extern laboratorium	344	336	386
Door de fabrikant uitgevoerde proeven in het bijzijn van COPRO	674	696	703
Niet-gecertificeerde aggregaten:			
Door de fabrikant uitgevoerde korrelverdeling in het bijzijn van COPRO	70	90	104
Door de fabrikant bepaald kenmerk (excl. korrelverdeling) in het bijzijn van COPRO	27		
Door een extern laboratorium bepaald kenmerk (excl. korrelverdeling) op monster genomen in het bijzijn van COPRO	47	135	99

In 2014 waren er opnieuw minder proeven op grondstoffen in het kader van het extern toezicht. Dit was te wijten aan het feit dat er veel minder niet-gecertificeerde aggregaten werden gebruikt.

Evoluties

2014 was het jaar waarin het Standaardbestek 250 versie 3.1 werd gepubliceerd. Schraal asfalt voor funderingen en asfaltbeton volgens prestatievoorschriften voor toplagen (APT) werden voor het eerst gecertificeerd.

Het ooit zeer populaire 'type 2' of 'Topeca' verdween definitief van de markt.

In 2014 werd er voor het eerst op grotere schaal met schuimbitumen en asfalt bij verlaagde temperatuur (AVT) geëxperimenteerd.

Adviesraad

Voorzitter:

Ann Vanelstraete

Ondervoorzitter:

Noël Vanhollebeke

Secretaris:

Koen Van Daele

Leden:

Erik Barbé, Didier Block, Chantal Flemal, Pierre Hontoy, Erik Keijers, Philippe Keppens, Pierre-Paul Modde, Vincent Reeners, Jan Soers, Hans Suffeleers, Rob Tison, Johan Trigallez, Brecht Vandorpe, Guido Van Geem, Ann Van Gucht en Johan Vanhollebeke.

In 2014 vergaderde de Adviesraad Asfalt twee keer. De volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- **Uniforme verwijzing naar de code van technische fiche op de leveringsdocumenten.**
- **Evaluatie van de conformiteit van de bijgewoonde proeven.**
- **Opschorten van de betrouwbaarheidstest.**
- **Het verhogen van de interne controlefrequentie voor niet BENOR-gecertificeerd fijn aggregaat.**
- **Het opleggen van een termijn voor het melden van niet-conformiteiten aan de registrerende afdeling van de overheid.**
- **Gebruik van aparte sjablonen in Extranet voor gekleurd asfalt.**

Werkgroepen

Naast heel wat interne vergaderingen en enkele vergaderingen van de Adviesraad, werkt COPRO ook actief mee aan een aantal externe werkgroepen:

- **de Commissie Kwaliteit van Bitumineuze verhardingen (CKB) van AWW,**
- **de door BVA georganiseerde overlegvergadering met MOW en Vlawebo,**
- **het Technisch Comité 'Asfaltwegen en andere bitumineuze toepassingen' TC4 van het OCW,**
- **de Task-Force AVT (asfalt bij verlaagde temperatuur) van AWW, waarin ook het proefproject "Carbon FreeWays" werd besproken.**

COPRO is ook actief in een aantal werkgroepen in verband met de Europese normen; deze worden besproken in het deel over Bitumineuze Mengsels.

Asfaltgranulaten

CERTIFICATIE COPRO

Personeel

De controlebezoeken in het kader van de certificatie van asfaltgranulaten worden uitgevoerd door het asfaltteam.

Reglement

Op het gebied van de certificatiereglementen is er in 2014 niets gewijzigd.

Certificaathouders

Eind 2014 waren er in totaal 23 certificaathouders.

Eén fabrikant vroeg begin 2014 een certificaat aan en bekwam dit midden 2014.

Asfaltgranulaten in cijfers

KLASSE	2014	2013	2012
Superhomogeen asfaltgranulaat (klasse HE)	882.929 ton	678.946 ton	488.482 ton
Gewoon asfaltgranulaat (klasse H)	84.977 ton	176.725 ton	455.724 ton
Totaal	967.906 ton	855.671 ton	944.206 ton

In 2014 werd er ongeveer 970.000 ton asfaltgranulaat geproduceerd (waarvan er 870.000 ton werd gebruikt voor asfaltproductie). Ten opzichte van 2013 is dit een substantiële toename met 13 % qua productie van COPRO-gecertificeerde asfaltgranulaten. Hiermee is 2014 qua volume het meest succesvolle jaar sinds het invoeren van TRA 13. De grootste producent van asfaltgranulaat heeft in 2014 maar liefst 100.000 ton asfaltpuin omgezet tot hoogwaardig, extra-homogeen asfaltgranulaat.

Inspecties

INSPECTIES VOOR ASFALTGRANULATEN	AANTAL 2014	AANTAL 2013	AANTAL 2012
Uitgebreide inspecties (zelfcontrole nakijken + bijwonen proeven)	94	96	110
Inspecties enkel voor bijwonen proeven	123	105	108
Andere: informatieve bijeenkomsten, sanctionele inspecties, extra inspecties voor bijwonen tegenproeven en opstartinspecties en inspecties in de proefperiode	55	33	34
Totaal	272	234	252

In 2014 werden er 272 controlebezoeken uitgevoerd, iets meer dan het jaar voordien. Tijdens deze controlebezoeken werden er in totaal 114 monsters genomen van het geproduceerde asfaltgranulaat.

Asfaltgranulaten

In 2012 was er reeds een toename in het aantal bijkomende proeven die werden bijgewoond bij fabrikanten die extra-homogeen asfaltgranulaat produceerden. Dit extra-homogeen asfaltgranulaat, geïdentificeerd onder de klasse HE, beantwoordt aan strengere eisen voor de korrelmaat en voor de homogeniteit. Dit fijner en constanter product is verplicht voor gebruik in asfaltmengsels met prestatievoorschriften (type APO en AVS). Voor deze stapels geldt een verdubbeling van de externe controle, meer bepaald op het vlak van de bijgewoondde proeven. In 2012 betrof het 31 extra bijgewoondde proeven, in 2013 steeg dit reeds tot 41 en in 2014 werden er 49 bijkomende proeven bijgewoond. De reden hiervoor is zeer eenvoudig, terwijl in 2012 het percentage extra-homogeen asfaltgranulaat (klasse HE) nog rond de 50 % van de totale productie aan asfaltgranulaten schommelde, steeg dit percentage in 2013 tot 81 % om in 2014 door te stijgen tot 91 %. Fabrikanten lijken meer en meer volledig over te schakelen op dit type asfaltgranulaat, ook voor gebruik in asfaltmengsels waarvoor deze strengere eisen niet worden opgelegd. Wegens plaatsgebrek is het immers niet interessant om ook nog eens afzonderlijke stapels met "gewoon" homogeen asfaltgranulaat (klasse H) te voorzien.

Adviesraad

De Adviesraad Asfaltgranulaten kwam in 2014 niet samen.

Deze Adviesraad bestaat uit Ann Vanelstraete (voorzitter), Anja Lahousse (ondervoorzitter), Philippe Keppens, Pierre Hontoy, Joëlle De Visscher, Chantal Flémal, Brecht Vandorpe, Pierre-Paul Modde, Robert Tison, Johan Vanhollenbeke, Noël Vanhollenbeke, Hans Van de Craen, Erik van de Velde, Karel Vermeren, Erik Barbé en Nico Torck (secretaris).

Evoluties

Eind 2014 werd door de Vlaamse overheid de nieuwe versie van het Standaardbestek 250 gepubliceerd. Deze zal in de praktijk worden toegepast vanaf medio 2015. Door de volledige overschakeling op prestatievoorschriften voor onderlagen, zal het aandeel aan extra-homogeen asfaltgranulaat allicht nog toenemen. In het Standaardbestek 250 versie 2.2 stond schraal asfalt reeds vermeld als mogelijk alternatief voor de 'klassieke' funderingen. Tot nu toe kende dit geen succes, maar met de invoering van standaardstructuren met dit type funderingsmateriaal, zal dit misschien veranderen. In schraal asfalt mogen asfaltgranulaten ongelimiteerd worden toegepast. De eerste schraal asfaltmengsels werden intussen goedgekeurd.

Zoals vorig jaar reeds aangehaald, blijft de toepassing van zeer hoge percentages asfaltgranulaat in APO-mengsels een punt om op te volgen. Waar in de beginfase nog werd gedacht dat de meeste asfaltproducenten onder de vertrouwde grens van 50 % asfaltgranulaat zouden blijven, gaan meerdere asfaltfabrikanten in de praktijk hier toch wel een stuk boven. De recordhouder recupereert momenteel maar liefst 83 % oud bindmiddel!

Gietasfalt

CERTIFICATIE COPRO

Personeel

Andie Dedoncker is de productverantwoordelijke en dus contactpersoon voor dit product. De monsters worden op de werven genomen door de keurders van de asfaltsector.

Reglement

Eind 2014 werd de certificatie georganiseerd op basis van de onderstaande reglementen:

- **Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk voor gietasfalt TRA 65 versie 5.0 van 2009-12-01;**
- **COPRO Certificatiereglement CRC 01 versie 2.0 van 2014-11-26;**
- **Reglementaire Nota voor technische fiches, verantwoordingsnota's en voorstudies RNR 01 versie 5.0 van 2012-04-27;**
- **Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle RNR 02 versie 5.0 van 2012-10-05;**

Deze reglementen werden in 2014 aangevuld met de volgende rondzendbrief:

- **65/2014/01: aanpassingen en aanvullingen aan het TRA 65.**

Fabrikanten

Er zijn momenteel 4 fabrikanten met een COPRO-certificaat voor gietasfalt. Drie ervan zijn gelegen in Vlaanderen, de vierde bevindt zich in het Brussels gewest.

Gecertificeerde mengsels

	eind februari 2015	eind februari 2014	eind februari 2013
VOLGENS BESTEK	AANTAL GEVALIDEERDE TECHNISCHE FICHES		
SB250 (2.2)	23	23	9
CCT Qualiroutes (2011)	10	8	2
Geen (niet-gespecificeerd mengsel)	40	63	48
Totaal	69	86	57

We zien een duidelijke afname van de niet-gespecificeerde mengsels. Dit is hoofdzakelijk te verklaren door het feit dat één fabrikant zijn niet-gespecificeerde technische fiches die in de loop van 2014 vervielen niet heeft vernieuwd. Dit heeft dan ook aanleiding gegeven tot een sterke daling van het totaal aantal geldige technische fiches.

Het nieuwe Standaardbestek SB250 versie 3.1 werd begin 2015 officieel gepubliceerd. We verwachten dan ook dat er in de loop van 2015 technische fiches zullen opgemaakt worden volgens deze nieuwe voorschriften.

Gietasfalt

	eind februari 2015	eind februari 2014	eind februari 2013
VOLGENS NORM	AANTAL GEVALIDEERDE TECHNISCHE FICHES		
EN 13108-6	31	49	41
EN 12970	9	7	3
Niet-genormaliseerd mengsel	29	30	13
Totaal	69	86	57

Bovenstaande tabel geeft de verdeling van de geldige technische fiches weer volgens de normen.

Gietasfaltproductie

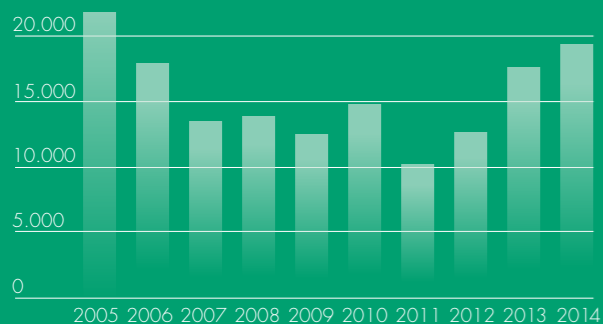
De gecertificeerde gietasfaltfabrikanten waren eind 2014 goed voor een verkoop van **19.224 ton**. Dit is een toename ten opzichte van 2013 van iets minder dan 10%.

VOLGENS BESTEK	HOEEVEELHEID IN 2014	HOEEVEELHEID IN 2013
SB250 (2.2)	9.030 ton (47 %)	5.816 ton (33 %)
CCT Qualiroutes (2011)	2.872 ton 10 (15 %)	1.770 ton (10 %)
Geen (niet-gespecificeerd mengsel)	7.322 ton 57 (38 %)	10.079 ton (57 %)
Totaal	19.224 ton	17.665 ton

Hieruit blijkt dat de verschillende types gietasfalt die worden beschreven in de bestekken meer en meer hun intrede doen. Het is dus duidelijk dat de bouwheren meer en meer gecertificeerd en geregistreerd gietasfalt verwerken op hun werven.

Onderstaande grafiek geeft de evolutie weer van de hoeveelheid COPRO-gecertificeerd gietasfalt voor de periode 2005-2014.

Verkoop-evolutie gecertificeerd gietasfalt 2005-2014

Controlebezoeken

In 2014 werden er in totaal 80 controlebezoeken uitgevoerd bij de gecertificeerde gietasfaltfabrikanten.

TYPE CONTROLEBEZOEK	AANTAL
Monsternemingen op de werf	36
Nazicht van de zelfcontrole + bijwonen van proeven op gietasfalt	44

Er zijn drie monsternemingen minder gebeurd in 2014 dan in 2013. Dit komt omdat er per 300 ton een monster wordt genomen en het maximaal aantal monsternemingen volgens TRA 65 beperkt is tot 16 per fabrikant. Fabrikanten die aanzienlijk meer dan 4.800 ton produceren, krijgen daardoor ook maar 16 monsternemingen op de werf in het kader van het extern toezicht.

Adviesraad

De Adviesraad Gietasfalt is niet samengekomen in 2014. Via digitale weg werd Rondzendbrief 65/2014/01 goedgekeurd.

Werkgroepen

COPRO is lid van de subwerkgroep over gietasfalt van het Belgisch spiegelcomité van CEN/TC227/WG1. Deze vergaderde ook in 2014 niet.

Bitumineuze mengsels

CE

Personeel

Het auditteam bleef in 2014 ongewijzigd en bestaat uit Dirk Lacaeyse en Nico Torck.

Reglement

Ook het reglement voor de attestering van het FPC-systeem van bitumineuze mengsels werd niet gewijzigd. Het betreft dus nog steeds het volgende document:

CE 64-65 AVCP 2+ versie 2.0 van 10 juni 2013:
Reglement voor certificatie in het kader van CE-markering AVCP-systeem 2+
Conformiteitscertificatie van de Productiecontrole in de Fabriek voor Bitumineuze Mengsels

Fabrikanten

In 2014 werd aan een nieuwe fabrikant een FPC-certificaat uitgereikt. Hiermee komt het aantal door COPRO geattesteerde fabrikanten op 27, verdeeld over de gewesten als volgt:

- 1 Brusselse fabrikant,
- 9 Waalse fabrikanten en
- 17 Vlaamse fabrikanten.

Bitumineuze mengsels

De Europese normen dateren van 2006. Iedereen is er ondertussen goed mee vertrouwd. In België worden er mengsels geproduceerd volgens onderstaande normen:

- EN 13108-1
 Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties
 Deel 1: Asfaltbeton
- EN 13108-2
 Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties
 Deel 2: Asfaltbeton voor zeer dunne lagen
- EN 13108-5
 Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties
 Deel 5: Steenmastiëkasfalt

- EN 13108-6
 Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties
 Deel 6: Gietasfalt
- EN 13108-7
 Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties
 Deel 7: Zeer open asfaltbeton

Een update van de normen wordt verwacht in 2016.

Bitumineuze mengsels

Audits

In 2014 werden 33 audits uitgevoerd. De bij deze audits vastgestelde niet-conformiteiten worden onderverdeeld in type A (zware niet-conformiteiten), B of C (kleine opmerkingen).

Er werd slechts één niet-conformiteit van het type A vastgesteld.

Het gemiddelde aantal niet-conformiteiten type B was 3, variërend tussen 0 en 6.

Het gemiddelde aantal niet-conformiteiten type C was 7, variërend tussen 2 en 13.

Evoluties

2014 was een jaar met geen enkele noemenswaardige wijziging op het vlak van deze CE-markering.

Werkgroepen

COPRO werkt actief mee aan de verbetering van de Europese normen en dit zowel op Belgisch als op Europees niveau. Concreet wordt er deelgenomen aan de volgende werkgroepen:

- **E227:**
het Belgisch Spiegelcomité voor producten voor wegen
- **E227/WG1:**
de Belgische Spiegelcomités voor asfaltmengsels en gietasfalt
- **E227/WG1/TG2:**
het Belgisch spiegelcomité voor de proefmethodes
- **CEN/TC227/WG1:**
de Europese werkgroep voor bitumineuze mengsels
- **CEN/TC227/WG1/TG4:**
de Europese taakgroep voor de kwaliteitsnormen

CE

Personeel

De audits in het kader van de attestering van het FPC-systeem van oppervlaktebehandelingen zijn in handen van Andie Dedoncker en Dirk Lacaeyse.

Reglement

De attestering van het FPC-systeem gebeurt volgens het volgende reglement:

R/CE2+ 62 versie 2.0 van 2013-06-10:
Reglement voor certificatie in het kader van de CE-markering voor oppervlaktebehandelingen AVCP-SYSTEEM 2+. Conformiteitscertificatie van de productiecontrole in de fabriek voor oppervlaktebehandelingen.

Oppervlaktebehandelingen

CE-markering van oppervlaktebehandelingen gebeurt nog steeds op basis van de volgende Europese normen:

- **EN 12271**
Oppervlaktebehandeling van verhardingsoppervlakken - Eisen
- **EN 12273**
Slems - Voorschriften

Aannemers

Het aantal aannemers dat via COPRO beschikt over een FPC-certificaat in het kader van de CE-markering, nam opnieuw toe met één. Een aannemer uit Frankrijk heeft sinds begin 2015 ook een FPC-certificaat voor bestrijkingen en slems.

De certificaathouders (10 momenteel) zijn terug te vinden via de website van COPRO.

Oppervlaktebehandelingen

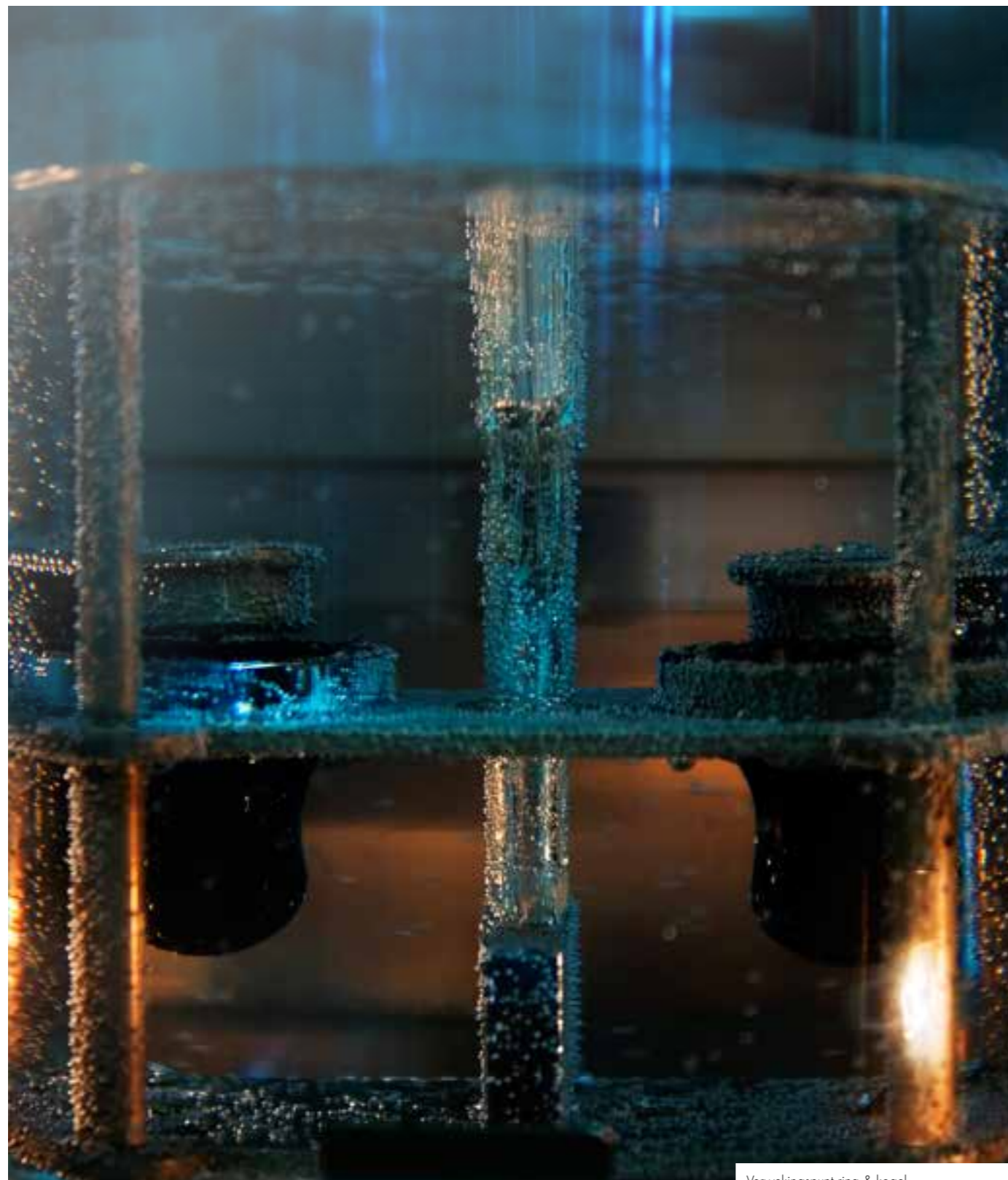

Bezoeken en audits

In 2014 werden 12 audits en 8 vervolgaudits (om een audit verder te zetten) uitgevoerd.

Werkgroepen

COPRO is actief in 2 werkgroepen, namelijk het Belgisch Spiegelcomité E227 en een werkgroep voor oppervlaktebehandelingen. Beide worden georganiseerd door het OCW.

Verwerkingspunt ring & kogel.

Bitumen en bitumineuze bindmiddelen

Personeel

Productverantwoordelijke:

Philippe du Bus de Warnaffe

Keurders:

Marijke Van der Steen

Philippe du Bus de Warnaffe

Werkgroepen

Voor de bitumineuze bindmiddelen neemt COPRO deel aan volgende werkgroepen:

- spiegelgroep van het technisch comité CEN TC 336: de "SCM 336". Deze werkgroep bespreekt de vooruitgang der werkzaamheden van de werkgroepen van CEN TC 336 evenals de door deze groepen opgestelde documenten (onder andere het ontwerp van de normen). Bijkomend is dit tevens het forum waar besturen (AWV en SPW) en de sector de voorschriften bespreken van de bitumineuze bindmiddelen.

Hierdoor blijven wij op de hoogte van de ontwikkelingen in de sector.

De activiteiten van COPRO in de sector van bitumen en bitumineuze bindmiddelen kunnen gegroepeerd worden volgens de certificatiesystemen, zoals weergegeven in onderstaande tabel:

Bitumen en bitumineuze bindmiddelen	
Reglementaire markering	Vrijwillige productcertificatie
CE	COPRO
Bitumen en bitumineuze bindmiddelen	Bitumen
	PmB
	Emulsies en vloeibitumen

Reglementaire markering: CE-markering van bitumen en bitumineuze bindmiddelen

De CE-markering van bitumen en bitumineuze bindmiddelen is ondertussen al enkele jaren van toepassing.

Als gevolg van de publicatie van de nieuwe versies van de normen EN 13808:2013 voor kationische bitumenemulsies en EN 15322:2013 voor vloeibitumen

in het Publicatieblad van de Europese Unie veranderen de eisen over de beheersing van de productie in de fabriek eveneens eind 2014, begin 2015.

Het systeem van CE conformiteitsattestering voor de producten van voormelde normen, is het systeem 2+. Dit houdt in dat een genotificeerde instantie ("Notified Body") betrokken is bij de toekenning van de conformiteitsverklaring van de controle van de productie in de fabriek (Factory Production Control of FPC). Dit is essentieel voor de fabrikant om de CE-markering te mogen aanbrengen op zijn producten.

Bitumen en bitumineuze bindmiddelen

De taken van deze instantie omvatten:

- de initiële inspectie van de fabriek en de controle van de FPC;
- de permanente bewaking, beoordeling en aanvaarding van de FPC.

COPRO werd genotificeerd door de Belgische Staat en is dus bevoegd om bij de fabrikanten van bitumineuze bindmiddelen het certificaat van FPC te leveren, noodzakelijk voor het aanbrengen van de CE-markering.

In totaal doen 17 fabrikanten van bitumineuze bindmiddelen een beroep op COPRO voor de CE-certificatie. De certificatie kan de productie van verschillende types bitumineuze bindmiddelen omvatten.

Oppervlaktebehandeling met emulsiebestrijking.

Bitumen voor de wegebouw

CERTIFICATIE COPRO

Adviesraad:

Voorzitter:

Stefan Vansteenkiste

Ondervoorzitter:

Philippe Keppens

Secretaris:

Philippe du Bus de Warnaffe

Leden:

Jeroen Besamusca, Chantal Flemal, Pierre Joly, Pierre-Paul Modde, Karel Poncelet, Vincent Reeners, Jan Soers, Theo Terlouw, Jan Theuwissen, Brecht Vandorpe en Geert van Dyck.

Gecertificeerde bitumen volgens Toepassingsreglement TRA 54 zijn:

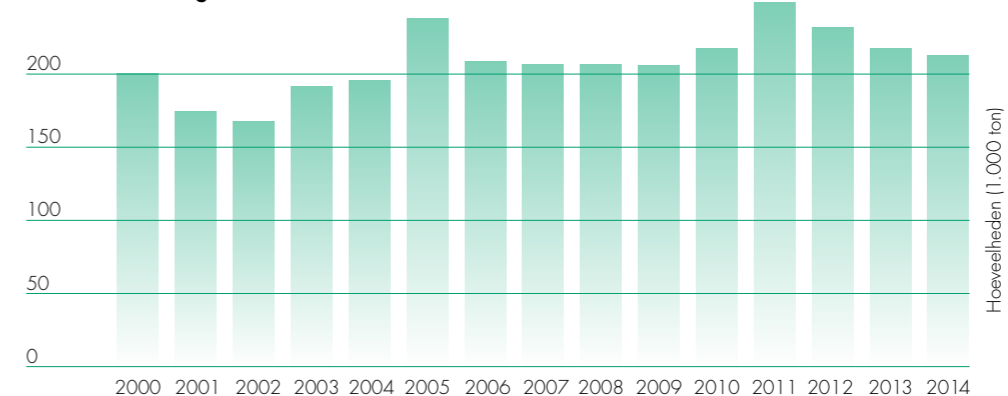
- wegenbitumen volgens NBN EN 12591,
- hard bitumen volgens NBN EN 13924,
- pigmenteerbaar bitumen,
- bitumen met positieve penetratie-index, "emulgeerbaar" bitumen.

In 2014 hebben 7 leveranciers COPRO-gecertificeerd bitumen geleverd, afkomstig van 9 productiesites:

- 3 in België: Antwerpen;
- 3 in Nederland: Dordrecht en Rotterdam;
- 2 in Frankrijk: Duinkerke en Gonfreville l'Orcher (Le Havre);
- 1 site in Duitsland: Keulen.

De COPRO-certificatie van bitumen gebeurt volgens het toepassingsreglement TRA 54 voor bitumen voor de wegebouw. De fabrikanten verbinden zich ertoe om hun producten te controleren volgens de in dit reglement afgesproken regels en COPRO houdt hier toezicht op door geregelde inspectiebezoeken en monsternemingen voor interne en externe controle.

Evolutie COPRO-gecertificeerd bitumen 2000-2014

Gemodificeerd bitumen - PmB

CERTIFICATIE COPRO

Adviesraad:

Voorzitter:

Stefan Vansteenkiste

Ondervoorzitter:

Karel Poncelet

Secretaris:

Philippe du Bus de Warnaffe

Leden:

Dominique Beaudoint, Chantal Flemal, Philippe Keppens, Samuele Muroni, Pierre-Paul Modde, Christian Rase, Vincent Reeners, Jan Soers, Christian Stassen, Hans Suffeleers, Theo Terlouw, Johan Trigallez, Brecht Vandorpe, Noël Vanhollebeke en Geert Van Dyck.

Het polymeergemodificeerd bitumen (PmB) opgenomen in de typebestekken SB 250, TB 2011 en Qualiroutes zijn:

■ **PmB 45/80-50**

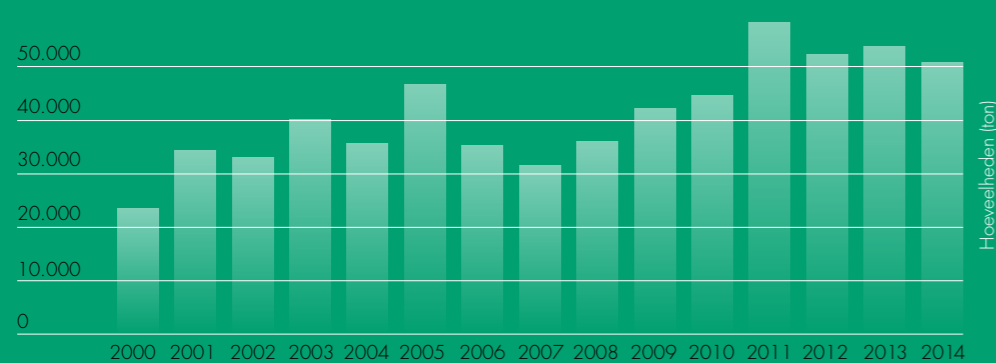
■ **PmB 45/80-65**

■ **PmB 75/130-75**

De specificaties in deze bestekken houden rekening met de klassen voorzien in de norm NBN EN 14023. De technische fiches van het product, online consulteerbaar via COPRO Extranet vermelden duidelijk welke karakteristieken gecertificeerd zijn.

Het aantal gecertificeerde fabrikanten in 2014 bedroeg 9.

Evolutie PmB 2000-2014

Bitumenemulsies en vloeibitumen

CERTIFICATIE COPRO

Adviesraad:

Voorzitter:

Stefan Vansteenkiste

Ondervoorzitter:

Philippe Keppens

Secretaris:

Philippe du Bus de Warnaffe

Leden:

Norbert Alexandre, Chantal Flemal, Philippe Keppens, Samuele Muroni, Christian Rase, Christian Stassen, Jan Soers, Christian Stassen, Theo Terlouw en Brecht Vandorpe.

De gecertificeerde bitumenemulsies zijn de emulsies die opgenomen zijn in de typebestekken. Deze werden door de besturen in samenspraak met de fabrikanten geselecteerd op basis van de norm NBN EN 13808. Voor bepaalde kenmerken zoals de breekindex kunnen de fabrikanten de klasse (range) zelf bepalen om het product dat meest geschikt is voor de behoeften van hun klanten te kunnen leveren. Zij moeten echter duidelijk de keuze van de klasse vermelden op de technische fiche.

De gecertificeerde specificaties zijn opgenomen op de technische fiches van de gecertificeerde producten.

In 2014 zijn er 4 COPRO-gecertificeerde fabrikanten van emulsies en twee COPRO-gecertificeerde fabrikanten van vloeibitumen, allen gevestigd in België.

Evolutie COPRO-gecertificeerde emulsies en vloeibitumen COPRO 2000-2014

Vezels

CERTIFICATIE COPRO

Personeel

Andie Dedoncker is de productverantwoordelijke en contactpersoon.
De keurders van de asfaltsector staan in voor monsternemingen van de vezels, die meestal gebeuren bij de asfaltfabrikanten.

Reglement

De certificatie is nog steeds georganiseerd volgens hetzelfde toepassingsreglement voor cellulosevezels:

■ **TRA 63 versie 2.0 van 2004-02-09**

Fabrikanten in 2014

Sinds begin 2014 is de certificaathouder Minerals & Chemicals Assistance (MCA).
De productie-eenheid van de gecertificeerde vooromhulde cellulosevezel is onveranderd gebleven.

Productie

In 2014 werd er t.o.v. 2013 een kleinere hoeveelheid gecertificeerde vezels op de Belgische markt gebracht. Deze hoeveelheid bedroeg 290 ton en is om en bij de 10% minder dan in 2013.

De grafiek op de volgende pagina geeft de evolutie van de vezelverkoop weer voor de periode 2005-2014.

Vezels

Verkoopsevolutie 2005-2014

Nu een SMA-mengsel volgens het SB250 versie 3.1 enkel nog met elastomeerbitumen mag geproduceerd worden, zou de neerwaartse trend in de verkochte hoeveelheid vezels zich nog wat kunnen doorzetten.

Controlebezoeken

In 2014 werden er 4 controlebezoeken uitgevoerd in het kader van de COPRO-certificatie waarvan 1 op de productie-eenheid in Duitsland. Er werden in totaal 5 monsternemingen uitgevoerd.

Naast de gecertificeerde vezels van MCA waren er opnieuw enkele leveringen van niet gecertificeerde vezels. Hierop werd dan telkens een partijkeuring uitgevoerd, om de conformiteit van deze producten met het Standaardbestek 250 aan te tonen.

Voegvullingsproducten en voegbanden

CERTIFICATIE COPRO

Personeel

In 2014 werden er 12 controlebezoeken uitgevoerd in het kader van de COPRO-certificatie. De inspecties werden uitgevoerd door Andie Dedoncker (productverantwoordelijke en keurder) en Jordy Van Dam (keurder).

Reglement

De certificatie wordt georganiseerd op basis van de onderstaande reglementen:

- **Toepassingsreglement voor voegvullingsproducten en voegbanden TRA 46 versie 3.0 van 2007-09-25**
- **Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle RNR 05 versie 1.0 van 2013-07-14**

Adviesraad

De Adviesraad Voegvullingsproducten en Voegbanden is in 2014 niet samengekomen.

Fabrikanten en producten

Momenteel zijn er 6 gecertificeerde fabrikanten.

Er zijn 3 fabrikanten voor warm gegoten voegvullingsproducten en 3 voor voegbanden.

Het certificaat van één fabrikant van warm gegoten voegvullingsproducten dat was opgeschort, is definitief stopgezet.

De warm gegoten voegvullingsproducten worden in België, Frankrijk en Duitsland geproduceerd.

De gecertificeerde voegbanden worden enkel in het buitenland geproduceerd. Voor een aantal van deze producenten zijn er wel erkende verdelers in België.

Per certificaathouder worden er jaarlijks 2 inspecties uitgevoerd.

Naast de warm gegoten voegvullingsproducten en de voegbanden, worden er ook koud verwerkte voegvullingsproducten verwerkt. Deze worden hoofdzakelijk toegepast bij onderhouds- en herstellingswerken op luchthavens. Dergelijke producten moeten voldoen aan EN 14188-2. Er is geen enkele fabrikant geïnteresseerd om dergelijk product onder COPRO-certificaat op de markt te brengen.

CERTIFICATIE COPRO

Definitieve verwijdering van teer

In het kader van duurzame wegen heeft de Vlaamse Overheid midden 2014 het plan opgevat om teer definitief uit de keten te halen. Concreet gaat het dan om asfaltverhardingen met teer of pekbitumen die niet langer zullen gerecycleerd worden in onze wegen. Door het opnieuw herbruiken verschuiven of verspreiden we immers het teerprobleem en worden 'de volgende generaties' er mee opgezadeld. In plaats daarvan zal dit asfalt worden verwijderd en thermisch gereinigd. Dergelijke thermische reiniging gebeurt aan zeer hoge temperatuur (momenteel is een temperatuur van 800 °C voorzien) en kan dus enkel worden uitgevoerd door zeer gespecialiseerde installaties. Thermische reiniging is geen goedkoop procedé. Daarom zal AWW het stapsgewijs invoeren: in eerste instantie zal het enkel worden verplicht voor werken waarbij minder dan 2.000 ton teerhoudend asfalt vrijkomt. Later zal dit veralgemeend worden naar alle werken waarbij teerhoudend asfalt vrijkomt. En in een nog verdere toekomst zal ook alle funderingsmateriaal waarin teerhoudend asfalt werd verwerkt, thermisch worden gezuiverd.

Gezien de aanzienlijke investering die dit met zich meebrengt, was AWW vragende partij om deze afvoer van teerhoudend asfalt te borgen door middel van certificatie.

De bepalingen hieromtrent werden reeds opgenomen in het Standaardbestek 250 versie 3.1.

Nieuw: certificatie van de uitvoering

Tot nu toe certificeerde COPRO uitsluitend producten en - in het kader van de CE-markering - FPC-systemen. Wat AWW ons nu vroeg was de certificatie van de afvoer van teerhoudend asfalt; niet de certificatie van het product teerhoudend asfalt. Het bestaande Certificatiereglement CRC 01 bleek hierop niet toepasbaar.

Afvoer van teerhoudend asfalt

Voor het reglement werd daarom vertrokken van een wit blad. Alle algemene bepalingen omtrent de certificatie van een uitvoering werden opgenomen in een nieuw Algemeen Certificatiereglement, CRC 02. Op basis hiervan werd dan een Bijzonder Certificatiereglement gemaakt voor de specifieke certificatie van de afvoer van teerhoudend asfalt, BRS 49. Dit laatste reglement werd besproken door de Adviesraad Teerhoudend Asfalt en is onlangs goedgekeurd en gepubliceerd.

Om naar de buitenwereld duidelijk te maken dat we hier te maken hebben met een uitvoeringcertificatie, werd een epsilon teken toegevoegd aan het logo: COPRO^ε. Op die manier is het voor iedereen duidelijk dat hier niet het product wordt gecertificeerd. Zo wordt het in de toekomst ook mogelijk om zowel het product als de toepassing ervan onafhankelijk van elkaar te certificeren.

Afvoer van teerhoudend asfalt

Adviesraad

Net als bij productcertificatie werd ook voor deze uitvoeringcertificatie een adviesraad opgericht.

De leden van deze adviesraad zijn de volgende:

- **Philippe Keppens (voorzitter) voor AWV,**
- **Mireille Verboven en Erik Sweevers (ondervoorzitter) voor FEBEM,**
- **Brecht Vandorpe en Gene Maertens voor FPRG,**
- **Stefan Hoogmartens voor Vlawebo,**
- **Philippe Van de Velde voor OVAM,**
- **Jan Soers voor de controlelaboratoria,**
- **Dirk Van Loo en Dirk Lacaeyse (secretaris) voor COPRO.**

Afvoer van teerhoudend asfalt

Het certificaat zal kunnen toegekend worden aan vergunde tussenopslagplaatsen. De certificatie zal het volledige proces van de afvoer van teerhoudend asfalt behandelen, van het ogenblik dat het wordt geleverd op deze tussenopslagplaats tot wanneer het wordt overgebracht naar een thermische reinigingsinstallatie. Het thermisch reinigen op zich maakt geen deel uit van de certificatie.

De thermisch reiniger zal worden aangeduid door de overheid en zal een convenant moeten afsluiten waarin hij verklaart al het ontvangen asfalt thermisch te reinigen.

De publicatie van het Bijzonder Certificatiereglement wordt verwacht tegen midden 2015.

Team

De opstart van deze certificatie is in handen van Dirk Lacaeyse en Dirk Van Loo.

CERTIFICATIE COPRO

Opstart

Koudasfalt is altijd al gebruikt geweest als product voor kleine, plaatselijke herstellingen. Het is voor die toepassing ook voorzien in de Belgische type- en standaardbestekken. Deze producten dienden aan enkele eisen te beantwoorden, maar het toezicht hierop bleef in de praktijk zo goed als onbestaand.

In 2011 realiseerde de Vlaamse Overheid zich dat de hoeveelheid koudasfalt die jaarlijks werd toegepast op haar wegen, alles behalve verwaarloosbaar was. Bovendien bleken er in de praktijk grote verschillen waarneembaar in de kwaliteit van de verschillende producten.

COPRO kreeg dan ook de vraag om een certificatie uit te werken voor koudasfalt. Wat aanvankelijk een eenvoudige opdracht leek, werd al snel een project van jaren. Er moest een duidelijke definitie komen van 'koudasfalt', worden gezocht naar uitvoerbare en discriminerende proeven en hierop aansluitend de eisen worden vastgelegd.

Het moeilijkste probleem was het kiezen van de juiste proefmethodes. In het buitenland was er weinig concrete hulp voorhanden. Het werk diende dus allemaal te gebeuren door de Adviesraad zelf. Uiteindelijk was het alleen afdeling Wegenbouwkunde van AWV die de researchtaken op zich nam. In 2014 was de research van AWV in die mate gevorderd dat er een lijstje kon worden opgesteld met discriminerende proeven. Deze werden opgenomen in een Technisch Voorschrift, PTV 861. Op basis hiervan werd ook een volledig nieuw Toepassingsreglement uitgewerkt voor de certificatie van koudasfalt, TRA 61. Beide documenten werden begin 2015 goedgekeurd door de Adviesraad. De certificatie kan nu van start gaan.

Personeel

De opstart van deze certificatie is in handen van Andie Dedoncker en Dirk Lacaeyse.

Koudasfalt

Reglement

In het kader van de certificatie van koudasfalt zijn deze twee documenten van toepassing:

- **TRA 61 Toepassingsreglement voor de Certificatie van Koudasfalt, versie 1.0**
- **PTV 861 Technische Voorschriften voor Koudasfalt, versie 1.0**

Toezicht

Voor alle koudasfalt die volgens het Standaardbestek 250 versie 3.1 wordt aangebracht, is certificatie in principe verplicht. Aangezien we momenteel in een opstartfase zitten, is het mogelijk dat er in het begin nog niet gecertificeerd koudasfalt zal worden aangeboden. Hierop zal dan een partijkeuring worden uitgevoerd, volgens art. 2.5.6 van Hoofdstuk 12 van het Standaardbestek en conform PTV 861. AWV zal er nu strikt op toezien dat deze nieuwe bepalingen worden gerespecteerd.

De beste granulaten,
daar staat COPRO voor garant.

Johny De Nutte
Sector- en productverantwoordelijke

Granulaten

Slooppuin wordt via breekinstallaties verwerkt tot gerecycleerde granulaten.

Gerecycleerde granulaten

CERTIFICATIE:
COPRO, BENOR en CE-markering

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Michaël Van Schelvergem

De controlebezoeken werden uitgevoerd door Dorien Desmet, Kim De Jonghe, Dieter Krikilion, Anneleen Van Bruystegem, Dave Vanbeveren, Michaël Van Schelvergem, Dries Wauters, Toby Verdin, Annabelle Vekeman en Ruben Verbeke.

In de loop van 2014 verliet Anneleen Van Bruystegem ons team. Twee nieuwe krachten, Dries Wouters en Kim De Jonghe, werden in dienst genomen en opgeleid om alle controlebezoeken mee uit te voeren.

Onderwerp van de certificatie

Het betreft de certificatie van gerecycleerde granulaten afkomstig van het voor-afzeven, breken en zeven van bouw- en slooppuin.

Voor de CE-markering niveau 2+ wordt gebruik gemaakt van:

- **R/CE 2+ 16236: Reglement voor de certificatie in het kader van de CE-markering AVCP-systeem 2+ voor de conformiteitscertificatie voor de productiecontrole in de fabriek voor granulaten. Versie 1.0 dd 2014-02-18.**
- **De productnormen (zie art. 2.3.1 van R/CE 2+ 16236).**

Voor de COPRO-certificatie wordt gebruik gemaakt van volgende reglementen:

- **CRC 01 - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector (versie 1.0 dd. 2000-03-24),**
- **TRA M10/11 - Toepassingsreglement voor de certificatie van de milieuhygiënische kwaliteit**

van puin-en sorteerzeefgranulaten volgens het eenheidsreglement van de OVAM (versie 2.0 d.d. 2014-08-07).

Voor de BENOR-certificatie wordt gebruik gemaakt van volgende reglementen:

- **CRC BENOR 01 - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector (versie 1.0 d.d. 2000-08-01),**
- **BENOR TRA 10 - Toepassingsreglement voor gerecycleerde granulaten geproduceerd op een vaste locatie (versie 2.0 d.d. 2012-06-19),**
- **BENOR TRA 11 - Toepassingsreglement voor gerecycleerde granulaten geproduceerd door een mobiele installatie (versie 2.0 d.d. 2012-10-23).**

Gerecycleerde granulaten

Adviesraad

Voorzitter:

J. Desmyter

Secretaris:

M. Van Schelvergem

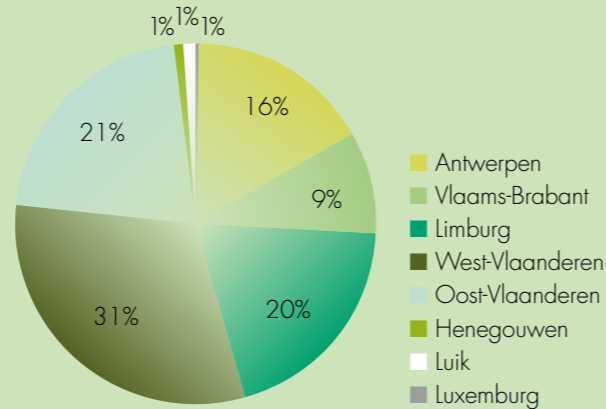
Leden:

C. Flemal, M. Van den Berghe, A. Van Gucht, M. Verboven, D. Block, M. Briessinck, D. Coveliers, J. D'Hooghe, L. De Bock, E. Desmedt, A. Ghodsi, W. Goossens, M. Regnier, E. Van de Velde, P. Van De Velde, M. Van Schelvergem, R. Lorant, J. Desmyter, J. De Nutte.

Plaatsvervangers:

D. Fransis, P. Keppens, T. Mariage, F. Theys, T. Mangelschots, K. De Prins.

Spreiding productie-eenheden per provincie

Overzicht COPRO-certificatie

In 2014 ontvingen we in totaal 22 formele aanvragen, waarvan 18 voor vaste locaties en 4 voor mobiele installaties.

De toestand op 1 januari 2015: in totaal zijn er 285 productie-eenheden waarvan 259 gecertificeerd (208 + 51), 14 eenheden in toelatingsperiode (11 + 3) en 12 eenheden die nog niet in de toelatingsperiode zijn (9 + 3).

Verkoopsevolutie 1997-2014

Overzicht COPRO-gecertificeerde producten

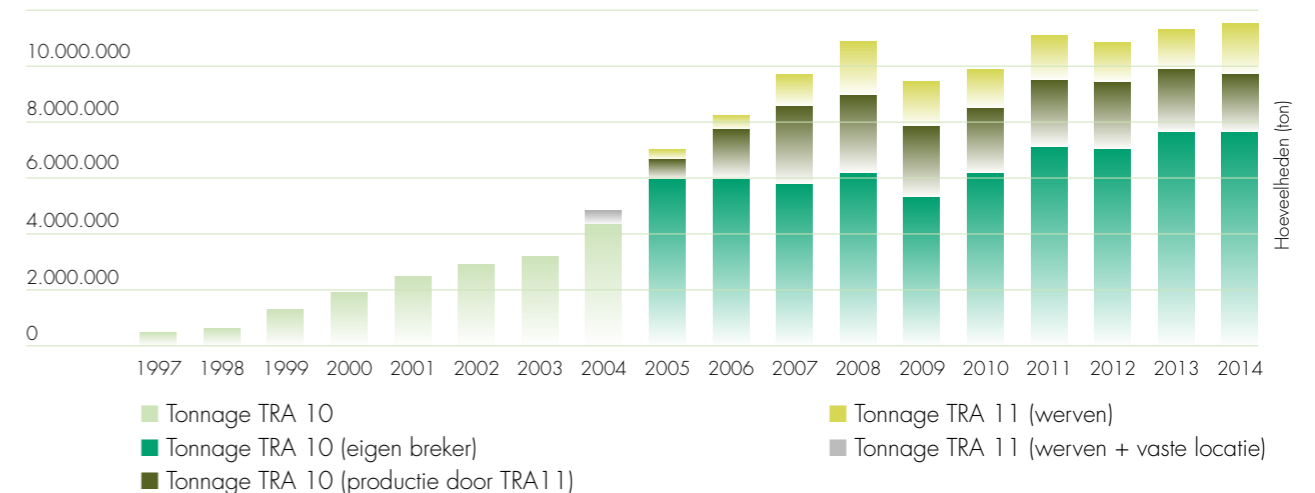
Totale hoeveelheid gecertificeerde gerecycleerde granulaten in 2014: **11.471.095 ton**

- Vaste locatie (TRA 10): 9.730.303 ton (waarvan 4.034.919 ton werd geproduceerd door een mobiele installatie met COPRO-certificaat TRA 11);**
- Mobiele installatie (TRA 11) - totale productie 5.775.711 ton, waarvan:**
  - geproduceerd op bouw- en sloopwerven: 1.740.792 ton
  - geproduceerd op andere vaste locaties (TRA 10): 2.153.398 ton
  - geproduceerd op eigen vaste locaties (eigen TRA 10): 1.881.521 ton

Op het COPRO-Extranet zijn de technische fiches van alle gecertificeerde producten digitaal raadpleegbaar. Eind 2014 waren er in totaal 2522 digitale technische fiches - 1845 voor vaste locaties en 677 voor mobiele brekers - in het COPRO-Extranet ingediend.

Mobile brekinstallatie aan het werk op bouw- en sloopwerf.

Gerecycleerde granulaten

Totalen van de geproduceerde soorten granulaten:

	VASTE LOCATIE	%	MOBIELE INSTALLATIE	%
Betongranulaat	3.149.420 ton	32	2.524.712 ton	44
Menggranulaat	3.791.284 ton	39	1.885.513 ton	33
Metselwerkgranulaat	330.534 ton	3	132.412 ton	2
(Niet-) teerhoudend asfaltgranulaat	574.186 ton	6	374.855 ton	6
Puinzeefzand (beton- en metselwerk)	1.814.629 ton	19	806.020 ton	14
Puinzeefzand asfaltgranulaat	7.463 ton	< 1	24.078 ton	< 1
Beton- en asfaltgranulaat	16.673 ton	< 1	100.874 ton	2
Asfalt- en menggranulaat	15.431 ton	< 1	0 ton	0
Sorteerzeefgranulaten	30.539 ton	< 1	0 ton	0

Totalen van de geproduceerde soorten granulaten:

TOTAAL TONNAGE / JAAR	0 - 20.000	20.000 - 40.000	40.000 - 60.000	60.000 - 80.000	80.000 - 100.000	100.000 - 150.000	150.000 - 200.000	200.000 +
TRA 10 aantal vergunningh.	82	39	27	18	10	12	8	5
%	41%	19%	13%	9%	5%	6%	4%	3%
TRA 10 aantal fabrikanten	7	6	5	5	1	13	4	3
%	16%	14%	11%	11%	1%	30%	9%	7%

Controlebezoeken COPRO-certificatie

Er werden in totaal 781 controlebezoeken uitgevoerd waarvan:

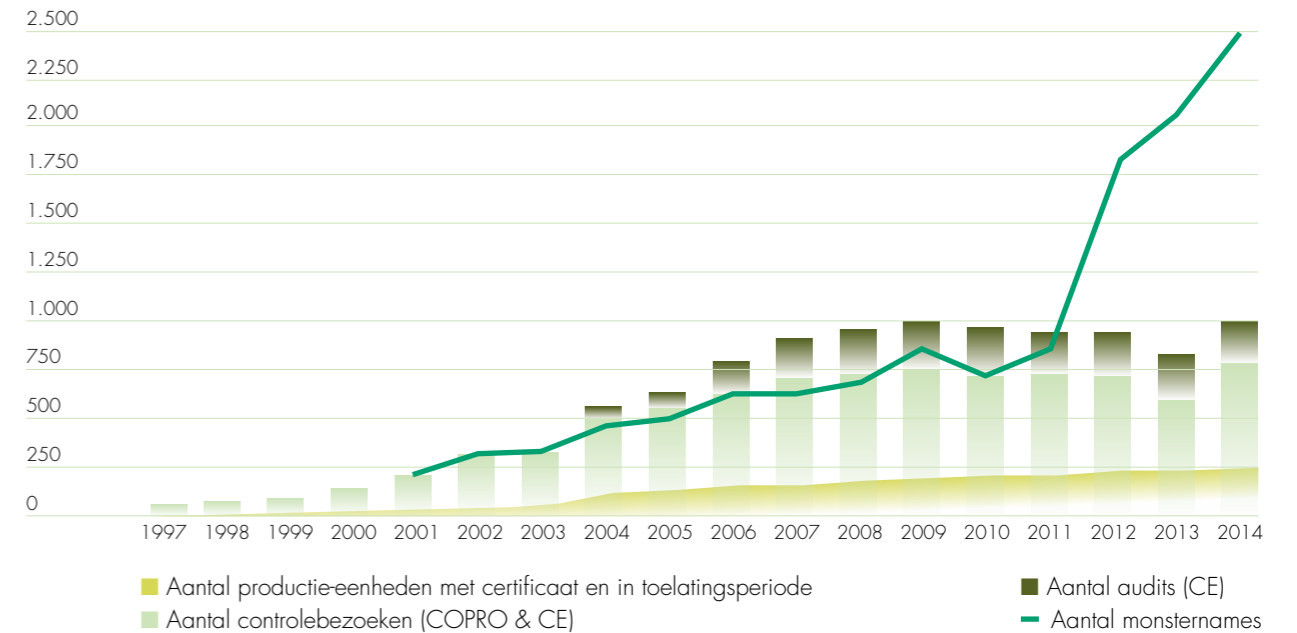
- Vast:
  - 289 bezoeken van het type T1c (1 dag)
  - 344 bezoeken van het type T2c (1/2 dag)
- Mobiel:
  - 103 bezoeken van het type T1c (1 dag)
  - 45 bezoeken van het type T2c (1/2 dag)

Tijdens deze bezoeken werden 2.477 monsters ontnomen (2.137 vast en 340 mobiel). Dit groot aantal monsters is te wijten aan de stalen die dienden genomen te worden voor chemische analyse en asbestcontrole die opgelegd zijn in het OVAM-teenheidsreglement.

Wat betreft sancties werden er in totaal 48 waarschuwingen, 10 berispingen en 20 opschorringen van autonome levering uitgeschreven.

Het verzamelmonster wordt in de spleetverdeler herleid tot een proefmonster.

CE- markering niveau 2+

Sedert 2004 is COPRO door de lidstaat België aangegevoerd als notified body voor gerecycleerde granulaten.

In 2014 ontvingen we in totaal 24 formele aanvragen, waarvan 20 voor vaste locaties en 4 voor mobiele installaties.

Bovendien werden er in 2014 door COPRO 30 CE-certificaten uitgereikt, wat het totaal op 268 brengt waaronder:

- Vaste locatie: 215
- Mobiele installatie: 53

Conform het nieuwe reglement R/CE 2+ 16236 versie 1.0 dd.2014-02-18 werden er in totaal 219 audits uitgevoerd in 2014, waarvan 123 (117 vast + 6 mobiel) audits die een volledige dag in beslag namen, 12 (5 vast + 7 mobiel) audits van een halve dag voor sites met meer dan 3 productie-eenheden en 84 (83 vast + 1 mobiel) audits van een halve dag voor sites die beroep doen op een mobiele breker of geen eigen laboratorium hebben. Dit reglement is van toepassing op de conformiteit-certificatie in het kader van de Bouwproductenverordening voor granulaten waarvoor de CE-markering systeem AVCP 2+ geldt.

Dit reglement bevat de algemene regels voor de leverancier en de genotificeerde instelling betreffende het aanbrengen van de CE-markering op granulaten overeenkomstig de Europese Bouwproductenverordening 305/2011.

Mengsel van natuurlijk ontgonnen granulaat (zand en grind) dat na wassen en zeven via transportband op depot wordt opgeslagen.

Natuurlijke en kunstmatig gevormde granulaten

CERTIFICATIE:
BENOR en CE-attestering

Certificatie-instelling:
BE-CERT

Keuringsinstellingen natuurlijke granulaten:
COPRO & SECO (België) - KIWA-BMC & IKOB-BKB (Nederland)

Keuringsinstelling kunstmatige:
COPRO

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Stéphane Baguet

Keurders:

Annabelle Vekeman (BENOR) & Stéphane Baguet (CE en BENOR)

Onderwerp van de certificatie (voor de goede orde)

Het gaat hier om de certificatie van natuurlijke (van mas-sieve rots, van alluviale of ((niet-) maritieme oorsprong, ...) en kunstmatige granulaten ((non-)ferro staalslakken) voor het gebruik in beton, asfaltmengsels, mortel en (onder-) funderingen.

De certificatie van deze producten in deze toepassingen richten zich op 2 **belangrijke en bijkomende** gebieden, namelijk:

- **CE-attestering van niveau 2+, verplicht in het kader van respect voor de Europese wetgeving (CPR);**
- **in kwalitatieve aanvulling op de CE-attestering, de vrijwillige BENOR-markering voor de producten in eerste instantie CE 2+ gemarkeerd.**

Om te voldoen aan de Europese wetgeving is de producent, indien van toepassing, gehouden een systeem "Factory Production Control", of afgekort FPC, te installeren met als doel de prestaties van de producten die hij plaatst onder de CE-attestering te verklaren en te waarborgen.

Indien de producent dit wenst kan, voor een deel van de producten die hij CE 2+ merkt, hij eventueel bijkomend de vrijwillige BENOR markering vragen. Hierbij wordt de overeenkomstigheid van de granulaten met de voorschriften en/of eisen van de toepassingen van de bijzondere bestekken en typebestekken gecontroleerd.

Voor deze 2 certificeringen treedt COPRO op als keuringsinstelling in onderaanneming voor de certificatie-instelling BE-Cert.

Natuurlijke en kunstmatig gevormde granulaten

2014, een bijzonder bewogen jaar voor de BENOR-markering ...

Op 1 januari 2014:

- Deze BENOR-certificatie wordt nu beheerd door de nieuw opgerichte onafhankelijke organisatie, de vzw BE-Cert;
- De meerderheid van de uit te voeren BENOR-inspecties zijn nu verdeeld over de 2 belangrijkste keuringsinstellingen COPRO & SECO, en niet over 3 zoals in het verleden (SPW voert geen specifieke opdrachten meer uit);
- Een rotatie van de BENOR-dossiers (gecertificeerde producenten) tussen de 2 belangrijkste keuringsinstellingen wordt georganiseerd, om op korte termijn tot een gelijkwaardige controle door deze instellingen te komen.

Op 1 april 2014:

- De implementatie van de nieuwe reglementen voor de reeds gecertificeerde producten is gestart op 01/04/2014. Het nieuwe TRA 411 is opgesteld door de werkgroepen BE-Cert, met als doel een vereenvoudiging en verbetering van de leesbaarheid van deze reglementen.

2014 in cijfers

CE-attestering van niveau 2+

Toepassingsreglement:

TRA CE 410 (toepassingsreglement): "Reglement voor de attestering door BE-Cert van de conformiteit van de FPC in het kader van de CE-markering van granulaten conform de Europese normen".

In 2014:

- 4 nieuwe productie-eenheden hebben hun vertrouwen aan COPRO gegeven voor de uitvoering van de initiële keuringen, waardoor op het einde van 2014 het totaal aantal dossiers opgevolgd door COPRO op 22 staat;
- 4 van deze dossiers zijn gerelateerd aan productie-eenheden van kunstmatige granulaten, de 18 andere zijn dossiers van natuurlijke granulaten;
- 4 initiële audits en 14 opvolgingsaudits werden voor het geheel van deze dossiers uitgevoerd.

BENOR-merk

Toepassingsreglement:

- "TRA Deel C": Reglement voor productcertificatie: dit deel bestaat uit een algemeen (ongewijzigd) deel, aangevuld met certificatieprocedures die eigen zijn aan het betrokken product/toepassingsgebied en die opgenomen worden in het deel "specifieke bijlage". Deze bijlage bevat alle bijzondere bepalingen aangaande de verlening van de vergunning, het gebruik en de controle van het BENOR-merk voor het betrokken product of productgroep.
- "TRA Deel P": Bepalingen voor de producent: dit deel bevat alle bepalingen die door de producent in zijn proces toegepast horen te worden.
- "TRA Deel E": Bepalingen voor de externe controle: dit deel bevat alle bepalingen en schema's voor de externe controle toegepast door de Keuringsinstellingen (KI) en de controlelaboratoria.

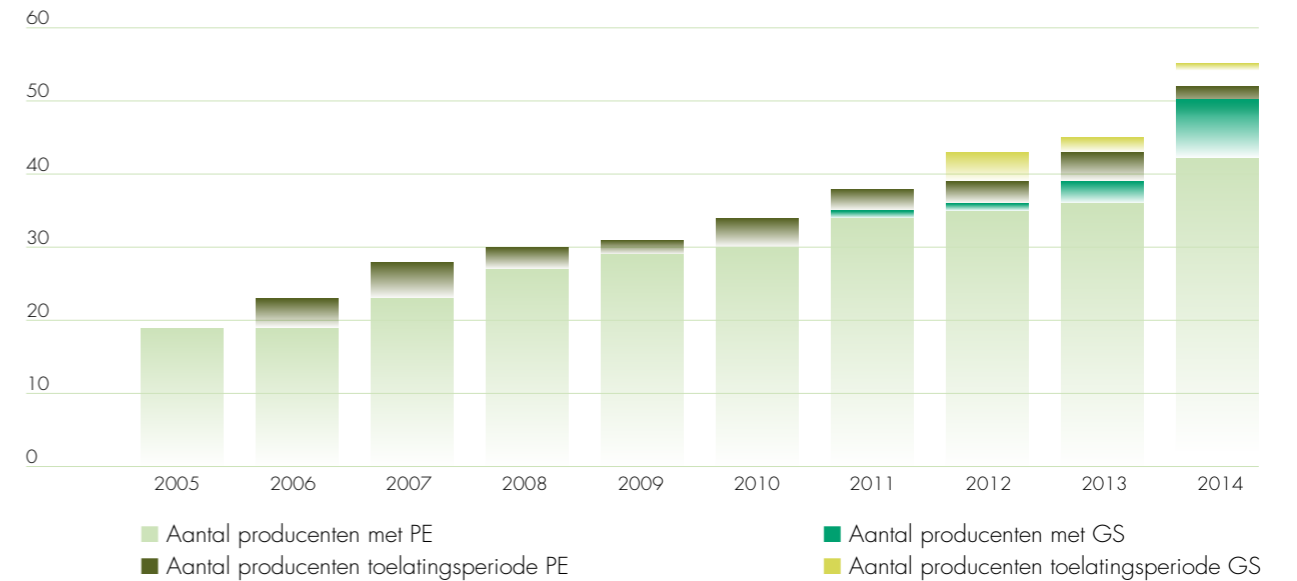
In aanvulling op deze nieuwe reglementen, hebben de technische voorschriften eveneens het voorwerp uitgemaakt van een update waarin de laatste ontwikkelingen en verbeteringen werden opgenomen (PTV 411 - Codificatie van de granulaten overeenkomstig de normen NBN EN 12620, NBN EN 13043, NBN EN 13139 en NBN EN 13242).

Van 2005 tot 2014:

Alle relevante gegevens zijn opgenomen in volgende tabellen:

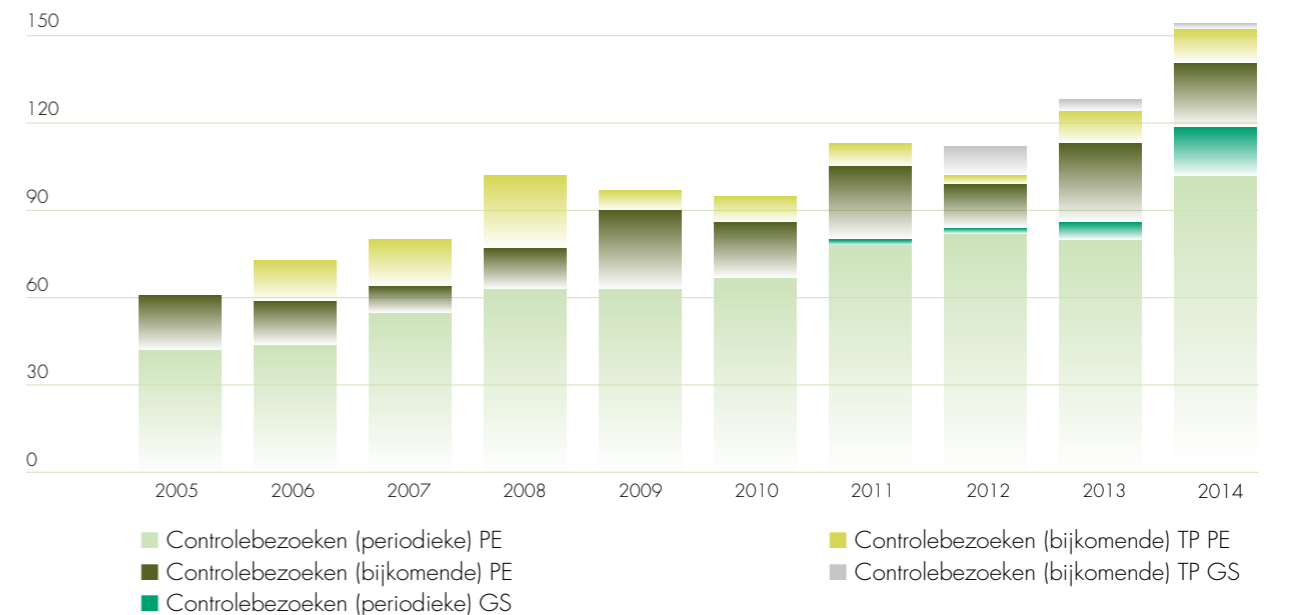
Tabel 1 - Evolutie van het aantal producenten opgevolgd door COPRO

(GS = gedelocaliseerde stock; PE = productie-eenheid)

Tabel 2 - Evolutie van het aantal controlebezoeken (producenten opgevolgd door COPRO)

(GS = gedelocaliseerde stock; PE = productie-eenheid)

Natuurlijke en kunstmatig gevormde granulaten

Bevindingen:

- Net zoals de vorige jaren, bevestigt 2014 een constante toename van de controles door COPRO in het kader van het BENOR-merk bij de producenten van granulaten, zowel in aantal van opgevolgde producenten (+18 % ten opzichte van 2013) als in het aantal uitgevoerde bezoeken (+11% ten opzichte van 2013);
- Sinds de invoering van de gewijzigde reglementen naar aanleiding van de verschijning van de CE-markering, stellen we vast dat het aantal opgevolgde producenten door COPRO, evenals het aantal BENOR-bezoeken meer dan verdubbeld is in 10 jaar (19 dossiers in 2005 tegen 53 eind 2014; 61 uitgevoerde bezoeken in 2005 tegen 143 in 2014; hetzij respectievelijk + 179% en + 134%!);
- Dit toont onbetwistbaar de aanhoudende interesse evenals het vertrouwen dat de producenten hebben in het BENOR-merk, los van alle andere overwegingen.
- We kunnen dan ook besluiten dat de BENOR-markering een kwaliteitsvolle aanvulling is van de CE-attestering van niveau 2+.
- ...

Bestuurscomité en werkgroepen BE-Cert

Effectief COPRO-lid:

Stéphane Baguet

Plaatsvervanger:

Johny De Nutte

Het is niet meer dan logisch dat COPRO in werkgroepen van BE-Cert wordt vertegenwoordigd en meer in het bijzonder:

- De coördinatievergaderingen van de keuringsinstellingen;
- Het Bestuurscomité BE-Cert granulaten dat in het algemeen 2 maal per jaar bijeenkomt, in juni en in november;
- In de verschillende plenaire en beperkte werkgroepen wordt de deelname van COPRO gewaardeerd door de sector, hierbij rekening houdend met de diversiteit van de dossiers (natuurlijke, kunstmatige, gerecycleerde in het kader van het BENOR- & COPRO-merk, ...) zowel voor de expertise opgedaan gedurende diverse jaren, als voor de kwaliteit van haar interventies;
- ...

CEN TC 154 Mirror Group

COPRO-experten:

Johny De Nutte en Stéphane Baguet

COPRO beschikt over deskundigen die zich bezig houden met het onderzoek van de revisieprojecten voor de nieuwe Europese normen. Onze aanwezigheid in de Belgische spiegelwerkgroep TC 154, in de hoedanigheid van expert, wordt danig geapprecieerd en garandeert bovendien dat we te allen tijde op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen van de normen van de granulaten binnen Europa.

Gieten van vloeibare metaalslakken voor luchtafkoeling.

Waterbouwsteen

De activiteiten door COPRO uitgevoerd binnen het domein van waterbouwsteen omhelzen:

- enerzijds de controles in de steengroeven in het kader van de KOMO kwaliteitsverklaring en het NL BSB productcertificaat (met bestemming Nederland in een samenwerking met KIWA-BMC);
- anderzijds de controles voor aanvaarding op de werf (voor waterbouwkundige werken in België). Nieuw is dat ook voor kunstmatige waterbouwsteen (ferro- en non-ferroslakken) aanvaardingscontrole op de werf kan worden uitgevoerd. In dit geval kan naast een nazicht van de bouwtechnische kwaliteit ook de controle van de milieuhygiënische conformiteit worden uitgevoerd.

KOMO EN NL BSB

Het beheer van deze kwaliteitsverklaring en certificatie gebeurt door KIWA-BMC (Nederland). COPRO treedt op als inspectie-instelling.

Personeel

De inspecties in het kader van de KOMO kwaliteitsverklaring en het NL BSB certificaat van waterbouwstenen worden uitgevoerd door Johny De Nutte.

Onderwerp van de certificatie

Waterbouwsteen wordt toegepast in:

- diverse waterbouwconstructies zoals waterkeringen, bescherming van oevers, bodembescherming, golfbrekers, ...
- aanvullingen/ophogingen
- bescherming van kabels, leidingen en tunnels

De fijne materialen worden meestal gebruikt als vulmateriaal voor schanskorven.

Volgende normen en reglementen zijn nog steeds van toepassing:

- NEN-EN 13383-1. Waterbouwsteen Deel 1: Specificatie
- NEN 5180. Nederlandse aanvulling op NEN-EN 13383-1. Waterbouwsteen Deel 1: Specificaties
- Deze norm geeft nadere normatieve invulling aan een aantal keuzemogelijkheden in NEN-EN13383-1, voor wat betreft de toepassing van waterbouwsteen in Nederland
- NEN-EN 13383-2. Waterbouwsteen Deel 2: Beproevingmethoden
- BRL 9312. Nationale beoordelingsrichtlijn betreffende de KOMO-kwaliteitsverklaring voor waterbouwsteen voor toepassing in GWW-werken.

Waterbouwsteen

De KOMO kwaliteitsverklaring bevestigt dat er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat de door de certificaathouder geleverde waterbouwsteen bij aflevering voldoet aan de in de BRL vastgelegde eisen. Het NL BSB certificaat bevestigt de overeenkomstigheid met het Besluit Bodemkwaliteit (BBK).

Opmerkelijk is het belang dat gehecht wordt aan traceerbaarheid en het verzekeren van de kwaliteit van de waterbouwsteen tijdens het transport. De verantwoordelijkheden betreffende transport en aflevering op de bestemming kunnen worden vastgelegd in een overeenkomst met een andere onderneming. In dat geval wordt deze onderneming als leverancier op de kwaliteitsverklaring vermeld. De producent kan evenwel steeds zelf als leverancier optreden. Enkel het, bij de levering (schip) horende, uniek origineel leveringsdocument dat door de producent is opgemaakt, biedt aan de bouwheer een garantie dat de lading onder de kwaliteitsverklaring valt.

Voor de groeven die voor steenslag voor gebruik in ongebonden toestand NL BSB (milieutechnische kwaliteit) gecertificeerd zijn volgens BRL 9324, kunnen de resultaten van die milieuproeven eveneens gelden in kader van het NL BSB certificaat volgens BRL 9312.

De samenwerking tussen COPRO en BMC-KIWA verloopt reeds jaren op een vlotte en efficiënte manier, wat zeker ook door de producenten wordt geapprecieerd.

Bezochte fabrikanten - Aantal bezoeken
COPRO voert de controles betreffende de KOMO en NL BSB voor waterbouwsteen uit in 9 Belgische groeven. In 2014 werden 28 controlebezoeken door COPRO uitgevoerd.

Zware sorteringen, zoals 1 tot 3 ton, worden verhandeld met een poliepgrijper.

Transport van waterbouwsteen.

COPRO-KEURINGEN IN BELGIË

Personeel

Bij de aanvaardingskeuringen van waterbouwsteen zijn de volgende medewerkers betrokken: Johny De Nutte en Michaël Van Schelvergem.

Onderwerp van de keuringen

Bij levering op de werf worden, op vraag van de bouwheer of de aannemer, controles op de aangeduide partijen uitgevoerd. COPRO is BELAC-geaccrediteerd voor deze activiteit en beschikt over een jarenlange ervaring binnen het domein van productie en productcontrole van waterbouwsteen.

De monsternemingen en proeven hebben tot doel de conformiteit met de eisen van het bijzonder bestek te bevestigen:

- **De controle van de massaverdeling en de beoordeling van de vorm van de stenen worden op de werf uitgevoerd.**
- **Voor controles van de intrinsieke eigenschappen (dichtheid, druksterkte, weerstand tegen afslijting en wateropneming/vorst-dooiweerstand) worden de monsternemingen door COPRO uitgevoerd, de proeven dienen evenwel in erkende laboratoria te worden uitgevoerd.**

De proefresultaten worden door COPRO geëvalueerd en geattesteerd. Voor de proeven die ter plaatse worden uitgevoerd wordt onmiddellijk een voorlopige beoordeling gedaan. Het definitief verslag volgt binnen de week na het uitvoeren van de proeven.

De keuringen hebben niet alleen betrekking op natuurlijke gesteenten, doch ook op kunstmatige granulaten. Bij deze laatste kunnen de controles niet alleen betrekking hebben op de technische eigenschappen, maar ook op de milieuhygiënische conformiteit aan de wetgeving. COPRO is door de OVAM erkend voor monsternemingen van afvalstoffen en andere materialen voor gebruik als bouwstof-vaste stoffen. Ook de evaluatie van de resultaten volgens bestek en ingeval van kunstmatige granulaten ook volgens geldende wetgeving wordt door COPRO uitgevoerd.

Keuringen op de werf hebben het grote voordeel dat het resultaat de kwaliteit van de werkelijk geleverde vracht betreft. De verschillende manipulaties (laden en lossen) van de stenen kunnen o.a. leiden tot een gewijzigde massaverdeling en gemiddelde massa. Voor kunstmatige gesteenten is de conformiteit aan milieucriteria minstens even belangrijk.

Referenties

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Afdeling Maritieme Toegang: controles uitgevoerd op de werf OW-plan havendammen te Oostende. Aannemer: Stene Twins THV. De controles betroffen de massaverdeling en de beoordeling van de vorm van zware sorteringen 300/1.000 kg, 1.000/3.000 kg en 3.000/6.000 kg.

Voor de firma De Hoop Bouwgrondstoffen werden bij leveringen in België eveneens verschillende partijkeuringen uitgevoerd.

Ook aan natuurlijke steenslag worden in Nederland milieuhygiënische eisen gesteld.

Steenslag in ongebonden toestand

Besluit Bodemkwaliteit

CERTIFICATIE: STEENSLAG BESLUIT BODEMKWALITEIT - BBK

Het BBK productcertificaat (NL-BSB logo) voor leveringen van steenslag in ongebonden toepassing in Nederland, betreft enkel de milieuhygiënische kwaliteit. Deze certificatie wordt beheerd door KIWA-BMC (Nederland). COPRO treedt op als inspectie-instelling.

Personeel

Bij de certificatie van de overeenkomstigheid van steenslag aan het Besluit Bodemkwaliteit is de volgende medewerker betrokken: Johnny De Nutte.

Onderwerp van de certificatie

De certificatie betreft de milieuhygiënische eigenschappen van steenslag die bedoeld is om te worden toegepast als niet-vormgegeven of als vormgegeven bouwstof (afhankelijk van de korrelgrootte van het materiaal), in ongebonden toepassing.

Toepasselijke reglementen:

- **Algemeen reglement product- en procescertificatie (2001).**
- **BRL 9324 (2008) + wijzigingsblad (2012) Nationale beoordelingsrichtlijn betreffende het NL-BSB productcertificaat voor de milieuhygiënische kwaliteit van steenslag in ongebonden toestand.**
- **Deze beoordelingsrichtlijn (BRL 9324) betreft alleen de certificering in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit.**

In BRL 9324 zijn de eisen opgenomen met betrekking tot de milieuhygiënische eigenschappen van steenslag, zoals deze in het Besluit Bodemkwaliteit en de Regeling Bodemkwaliteit zijn gesteld.

In de beoordelingsrichtlijn staan ook alle eisen die door de certificatie-instellingen, die hiervoor geaccrediteerd zijn door de Raad voor Accreditatie Nederland, worden gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag voor c.q. de instandhouding van een productcertificaat voor steenslag voor toepassing als niet-vormgegeven of als vormgegeven bouwstof.

Steenslag in ongebonden toestand

Besluit Bodemkwaliteit

Bezochte fabrikanten - Aantal bezoeken

De Nederlandse certificatie-instelling KIWA-BMC beheert de certificatie. COPRO voert controles uit bij volgende Belgische producenten:

- Cimescaut Matériaux S.A. te Antoing
- Holcim Granulats N.V. (Carrière du Milieu) te Gaurain-Ramecroix
- Holcim Granulats N.V. (Carrières de Soignies) te Soignies
- Sagrex NV te Beez
- Sagrex N.V. (Carrière Lemay) te Vaulx
- Sagrex N.V. te Marche-les-dames
- Carmeuse S.A. te Moha
- Carmeuse S.A. te Engis
- Carmeuse S.A. te Aisemont

In 2014 werden in totaal 28 controlebezoeken uitgevoerd. Indien mogelijk worden deze bezoeken gecombineerd met een controlebezoek in het kader van de controle voor de KOMO kwaliteitsverklaring en NL BSB certificaat van waterbouwsteen.

CERTIFICATIE: COPRO

Deze certificatie wordt beheerd door de vzw COPRO.

Personeel

De certificatie van met bindmiddelen behandelde grond werd in 2014 door Johny De Nutte opgevolgd.

Certificatie van met bindmiddelen behandelde grond

Het behandelen van grond met kalk en/of andere hydraulische bindmiddelen maakt het mogelijk om meer plastische gronden op verantwoorde manier een bouwtechnische bestemming te geven.

De COPRO-certificatie van behandelde grond geproduceerd op een vaste locatie is gebaseerd op TRA 16 - Toepassingsreglement voor met bindmiddelen behandelde grond geproduceerd op een vaste locatie. In dit reglement worden alle modaliteiten voorzien om een duurzaam en veilig bouwtechnisch gebruik te garanderen:

- **Vooronderzoek van de grond (korrelverdeling, vochtgehalte, gehalte organische stoffen en methyleenblauwproef, ...).**
- **Een studie naar de keuze van het bindmiddel en de toe te passen dosering. Enkel bindmiddelen waarvan de werking voldoende gekend is komen in aanmerking. De bindmiddelen dienen te beantwoorden aan de geldende normen of indien er geen norm bestaat dient de werking te worden aangetoond met een studie uitgevoerd door een Belgische onpartijdige wetenschappelijke instelling.**
- **Dagelijks wordt voor de start van de behandeling het vochtgehalte bepaald en wordt de bindmiddeldosering bijgestuurd. Hierna wordt een verkruijmelproef uitgevoerd om de goede werking te verifiëren.**
- **Op het eindproduct worden afhankelijk van de toepassing volgende proeven uitgevoerd: korrelverdeling, controle draagvermogen CBR onmiddellijk, CBR4 dagen onderdompeling, IPI, druksterkte en lineaire zwel.**

Behandelde grond

Geproduceerd op vaste locatie

Meerwaarde van de aangevoerde gecertificeerde behandelde grond (TRA 16)

De gecertificeerde behandelde grond werd geproduceerd volgens de regels van de kunst (OCW Handleiding en praktische gidsen) en voldoet aan de strengste eisen van de productnormen en standaardbestekken.

In volgende toepassingen van aangevoerde met bindmiddel behandelde grond legt het SB 250 versie 3.1 het COPRO-certificaat op:

- 4-2.1.2.7. Ophogingsmateriaal bij grondverzet
- 4-3.1.2.6. Aanvullingsmateriaal voor bouwputten
- 4-5.1.2. Materiaal voor ophogingen van de zate en van het baanbed
- 5-3.4. Onderfundering type III
- 7-1.1.2.2.E. Aanvullingsmateriaal voor omhulling van buizen en aanvulling van sleuven

Behandelde grond

Geproduceerd op vaste locatie

Naast de bouwtechnische kwaliteit wordt ook toezicht gehouden op de overeenkomstigheid aan de milieuwetgeving. Voor de behandeling met een bindmiddel dient er voor de te behandelen partij eerst een conform verklaard technisch verslag te zijn afgeleverd dat bouwkundig bodemgebruik toelaat (m.a.w. ook het uitlooggedrag van de bodem dient te voldoen aan de wetgeving).

Certificatie van behandelde grond geproduceerd op vaste locatie (TRA 16) in 2014

In 2014 werd door AC Materials uit Wondelgem 20.977 ton onder certificaat geleverd.

De firma Norré-Behaegel uit Westende heeft een formele aanvraag tot certificatie gedaan. Het inleidend bezoek heeft reeds plaats gevonden.

De toekomst

Enkel het gebruik van met bindmiddelen behandelde grond van constante kwaliteit geeft voldoende garantie dat de levensduur van het uiteindelijke bouwwerk gegarandeerd blijft. Het COPRO-certificaat draagt hiertoe bij en verdient zeker een opwaardering.

De verbeterde handhaving voor leveringen van met bindmiddelen behandelde grond zal ongetwijfeld leiden tot een opwaardering van deze certificatie. Het invoeren van controles via de maandelijks in te dienen certificatiestaat overeenkomstig eisen van het SB 250 Hoofdstuk 1 Art.41 punt 3 kan alleen maar meer garanties bieden omtrent de kwaliteit van de geleverde producten.

Met kalk behandelde grond is uitermate geschikt als zandvervanger.

Vulstoffen voor asfalt

CERTIFICATIE: BENOR

Personeel

Productverantwoordelijke:

Dieter Krikilion

Keurders:

Johny De Nutte, Dieter Krikilion

Toepasselijke reglementen en normen

In 2014 waren volgende versie van reglementen en normen van kracht:

■ **CRC BENOR (versie 1.0 d.d. 2000-08-01):**

Reglement voor productcertificatie in de bouwsector.

■ **TRA 12 (versie 2.0 d.d. 2005-04-19):**

Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van de vulstoffen voor koolwaterstofmengsels in de wegenbouw.

■ **R/CE 2+ 12 (versie 1.0 d.d. 2004-04-16):**

Reglement voor de attestering van de conformiteit van de FPC in het kader van de CE-markering niveau 2+ voor vulstoffen voor gebruik in koolwaterstofmengsels voor wegen, vliegvelden en andere verkeersgebieden conform de Europese normen.

■ **NBN EN 13043 (2002):**

Toeslagmaterialen voor asfalt en oppervlakbehandeling voor wegen, vliegvelden en andere verkeersgebieden.

In de loop van het jaar werd gewerkt aan een nieuwe versie van het toepassingsreglement TRA 12 (versie 3.0) en kalibratiereglement RNR 12 (versie 1.0), beide in voege vanaf 2015.

De belangrijkste wijzigingen aan BENOR TRA 12 zijn:

- De externe controle zal voor alle aspecten voornamelijk op de productie-eenheid plaats vinden. De controles op de grondstoffen en op de productie (mengprocedure en mengverhoudingen) zullen worden uitgebreid. Er zullen tevens meer proeven worden bijgewoond;

- Implementatie kalibratiereglement RNR 12;
- Procedure nieuwe grondstoffen in composiet vulstoffen;
- Milieuparagraaf composietvulstof.

Kalibratiereglement RNR 12:

Dit specifiek voor vulstoffen ontworpen reglement verduidelijkt op een praktische manier kalibratiemethoden en frequenties. Een deel van deze kalibraties zal jaarlijks worden bijgewoond door COPRO.

Vulstoffen voor asfalt

Algemeen

Ook in 2014 verzorgde COPRO de BENOR-certificatie van fabrieksmatig geproduceerde aanvoervulstoffen, zowel composietulstoffen als natuurlijke vulstof. Deze bieden nog steeds de beste garantie dat een vulstof van constante kwaliteit gebruikt wordt voor de productie van bitumineuze mengsels. Vooral eigenschappen zoals holle ruimten zorgen ervoor dat de asfaltproducent kan vertrouwen op een aangeleverde vulstof met niet wisselende specificaties. Het BENOR-certificaat blijft ook hier een belangrijke meerwaarde.

Het gebruik van recuperatievulstoffen (onderzocht in samenwerking met het OCW - werkgroep BAC-2 'Eigenschappen van vulstoffen'), blijkt in 2014 niet tot een noemenswaardige wijziging bij de asfaltproductie te hebben geleid.

Aanvoervulstof kan een natuurlijke vulstof zijn of een composietvulstof. De meest voorkomende bestanddelen zijn:

- **Kalksteenvulstof: afkomstig van het ontstoffen en filteren van de fijne fractie ontstaan bij het breken van kalksteen;**
- **Zandsteenvulstof: afkomstig van het ontstoffen en filteren van de fijne fractie ontstaan bij het breken van zandsteen;**
- **Poederkoolvliegias: vliegias die langs droge weg wordt opgevangen uit de rookgassen van met poederkool gestookte elektriciteitscentrales;**
- **AVI's en SVI's: vliegassen afkomstig van afval-, respectievelijk slibverbrandingsinstallaties. De fysische eigenschappen van deze vliegassen liggen min of meer tussen die van de poederkoolvliegias en kalksteenmeel in.**

Gecertificeerde vergunninghouders en -producten

Vulstoffen voor gebruik in bitumineuze mengsels worden in België gecertificeerd volgens de norm NBN EN 13043. Het BENOR-productcertificaat is een kwaliteitsverklaring bovenop de CE-markering. Het product, het productieproces en het kwaliteitssysteem van de producent worden regelmatig door COPRO gecontroleerd op overeenkomstigheid.

De firma AST (Antwerp Stone Terminal) ontving begin 2014 zijn certificaat en brengt het aantal gecertificeerde vergunninghouders op 4.

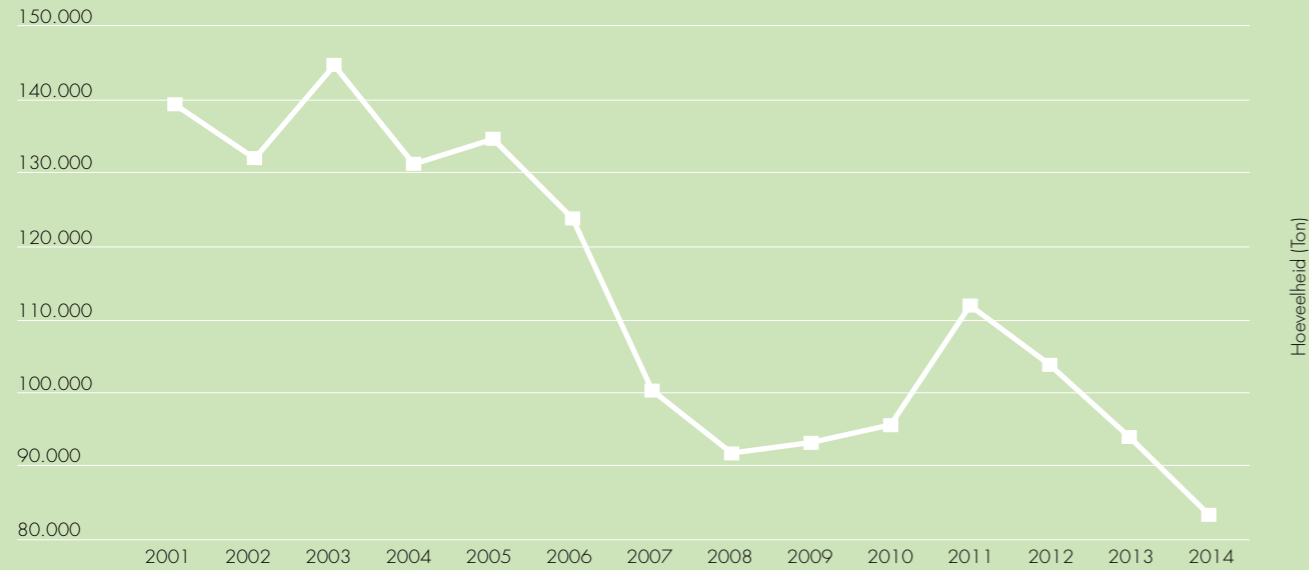

Productie en stockage van natuurlijke vulstof.

IDENTIFICATIENR. / VERGUNNINGHOUDER	PRODUCT	NORMNAAM	COMMERCIELE BENAMING	
431	Sibelco Europe Mineralsplus Maastricht B.V.	Type Ia	V28/38, BN28/39, MBF10	Duras Filler 1 en 1W
		Type Ib	V28/38, BN28/39, MBF10, CC80	Duras Filler 15
		Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10	Duras Filler 2 en 2W
		Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10, Ka5	Duras Filler 2K en 15K, Wigras 40 K
		Type IIb	V44/55, BN40/52, MBF10, Ka20	Duras Filler 25
434	CCB sa Gaurain-Ramecroix	Type Ib	V28/38, BN28/39, MBF10, CC70	Filler Ib
436	Cementbouw Mineralen B.V. Wanssum	Type Ia	V28/38, BN28/39, MBF10	Vulprofite 10 en 20
		Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10	Vulprofite 30 en 40
		Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10, Ka5	Vulprofite 35 en 45
		Type IIb	V44/55, BN53/62, MBF10, Ka20	Vulprofite 55
438	AST Doel	Type Ia	V28/38, BN40/52, MBF10	Bestone Filler

Vulstoffen voor asfalt

Geleverde hoeveelheid vulstoffen

In totaal werd 83.100 ton aanvoervulstof onder het BENOR-merk geleverd. Dit is opnieuw een daling ten opzichte van 2013 (93.822 ton).

Activiteiten

De heer Johny De Nutte is sectorverantwoordelijke en verzekert, samen met Dieter Krikilion, het secretariaat van de Adviesraad. Dieter Krikilion is tevens productverantwoordelijke.

De controlebezoeken werden uitgevoerd door Dieter Krikilion en Johny De Nutte.

Adviesraad

Voorzitter:

Stefan Van Steenkiste

Ondervoorzitter:

Philippe Keppens

Secretaris:

Dieter Krikilion

Leden:

Erik Barbé, Luc Bertoux, Etienne Dannaieu, Johny De Nutte, Joëlle De Visscher, Eric Derycke, Eli Desmedt, Chantal Flémal, Pierre Hontoy, Hans Hudales, Philippe Keppes, Dieter Krikilion, Pierre-Paul Modde, Fakiolas Spiro, Hans Suffeleers, Rob Tison, Kees van der Plas, Stefan Van Steenkiste, Brecht Vandorpe, Johan Vanhollebeke en Noël Vanhollebeke.

In 2014 vergaderde de Adviesraad Vulstoffen 1 keer. Voornoemde reglementen TRA 12 en RNR 12 werden goedgekeurd.

Hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen

CERTIFICATIE: BENOR

Deze certificatie wordt beheerd door de vzw COPRO.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Toby Verdin

Bij de certificatie van hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen zijn volgende medewerkers betrokken: Johny De Nutte, Toby Verdin, Dave Vanbeveren en Stéphane Baguet. Voor 2015 zal Luc Verbustel opgeleid worden om controlebezoeken uit te voeren.

Het product en de certificatie inhoudelijk

De certificatie omvat de hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen voor gebruik in funderingen voor wegenbouw, vliegvelden en andere zones bestemd voor het verkeer. Deze kunnen met de volgende meer gangbare benamingen herkend worden:

- **Cementgebonden steenslagfundering**
- **Zandcement mengsels**
- **Schraal beton**

De certificatie volgens TRA 21 staat garant voor een "volledige" productcertificatie. De certificatie omvat dan ook alle noodzakelijke facetten, gaande van controle op de grondstoffen, de voorstudie en fabricage controle, tot controle van de eindproducten.

Tijdens een controlebezoek door COPRO wordt het zelfcontrolesysteem van de producent onder de loep genomen. Hierbij wordt elk facet van zijn zelfcontrole geëvalueerd.

Evolutie van de certificatie

In 2014 ontvingen we 21 formele aanvragen voor productie-eenheden. De toestand op 1 januari 2015: in totaal zijn er 80 productie-eenheden waarvan 52 gecertificeerd, 20 in toelatingsperiode en 8 die nog niet in de toelatingsperiode zijn.

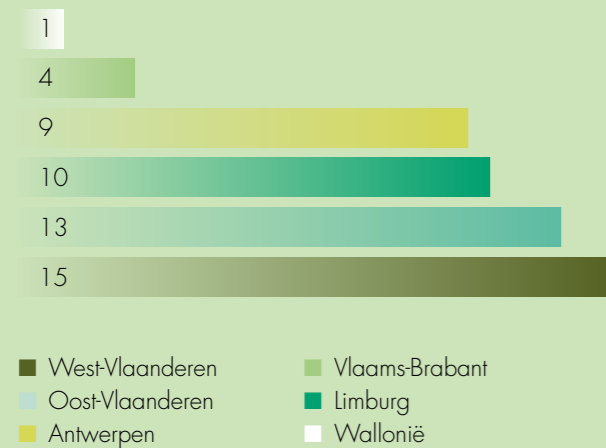

Hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen

Evolutie certificatie volgens TRA 21

Aantal gecertificeerde producten per provincie

Evolutie van de hoeveelheid afgeleverde producten

AFGELEVERDE TONNAGES ONDER TRA 21 IN 2014	
Steenslagfundering	478.800
Zandcement	190.100
Schraal beton	187.200

Proctor proefstukken gevormd in aanwezigheid van de keuringinstelling worden met COPRO-logo geïdentificeerd.

Aantal technische fiches op Extranet

Technische fiches COPRO Extranet

Sinds de ingebruikname van het online platform (extranet.copro.eu) voor de technische fiches zijn reeds meer dan 300 technische fiches beschikbaar via het COPRO Extranet.

Adviesraad - Harmonisatiecomité

Voorzitter:

Margo Briessinck

Ondervoorzitter:

Ann Van Gucht

Secretaris:

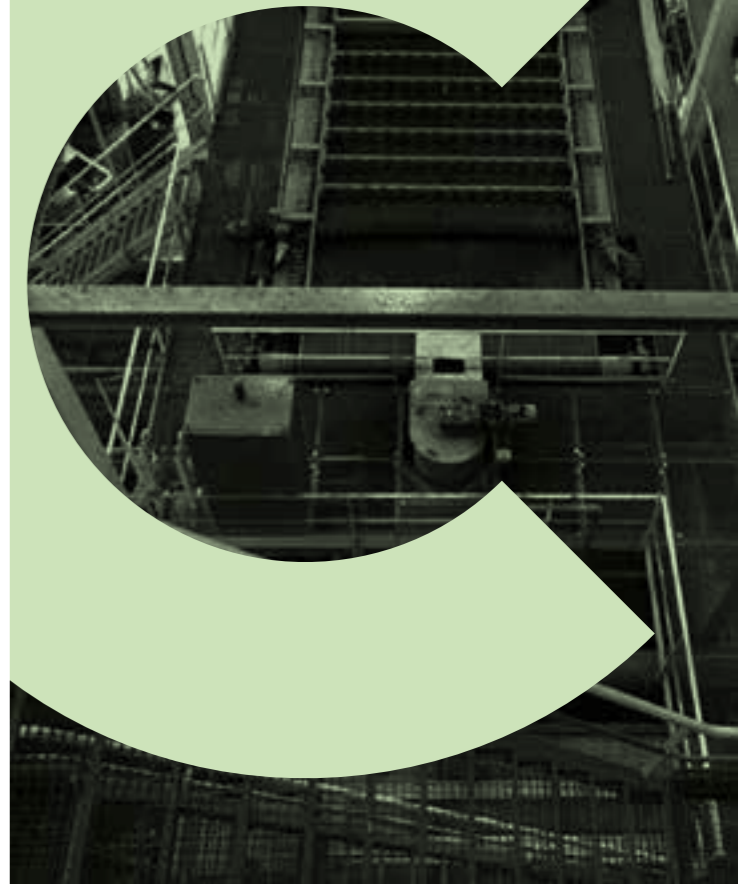
Toby Verdin

De belangrijkste uitdaging voor de adviesraad en het harmonisatiecomité voor 2015 is de overgang naar het nieuwe SB 250 versie 3.1

Betoncentrale afgestemd op productie van "droge" hydraulisch gebonden mengsels (schraal beton, zandcement, ...).

Fysico-chemisch behandelde granulaten

CERTIFICATIE: BENOR

Deze certificatie wordt beheerd door de vzw COPRO.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Dorien Desmet

De controlebezoeken werden voornamelijk uitgevoerd door Dorien Desmet.

Onderwerp van de certificatie

Toepasselijke reglementen:

- **CRC 01 Reglement voor productcertificatie in de bouwsector.**
- **TRA 17 Toepassingsreglement voor gereinigde granulaten afkomstig van de (fysico-chemische) reiniging van uitgegraven bodem of van gelijkaardige afvalstoffen.**
- **R/CE2+ 16236 Reglement voor certificatie in het kader van de CE-markering voor granulaten.**

Uitgegraven bodem en gelijkaardige afvalstoffen zoals rioolkolkslib, veegvuil, ... worden in (grond)reinigingscentra behandeld om als granulaat terug op de markt te komen.

Voor de controles maakt men een onderscheid tussen de bouwtechnische controles en de milieuhygiënische. De bouwtechnische controle op de eindproducten wordt steeds uitgevoerd per productiebatch met een frequentie van minimum 1 per 1.000 ton en 1 per productiebatch. Voor de milieuhygiënische controles wordt er een onderscheid gemaakt of de eindproducten afkomstig zijn van gereinigde bodem of van gewassen "Vlarema-stromen". Het fysico-chemisch gewassen zand, afkomstig van gereinigde bodem, dient steeds volgens de bepalingen van hoofdstuk XIII van het Vlarebo en de regels van het kwaliteitsreglement van de erkende bodemorganisatie te worden gecontroleerd.

De milieuhygiënische analyses op de eindproducten afkomstig van "Vlarema-stromen" (rioolslib, kolkenzand, zandvangerzand, veegvuil, ...) worden uitgevoerd per productiebatch met een frequentie van minimum 1 per 1.000 ton, zonder daarbij de voorschriften van de grondstofverklaring uit het oog te verliezen.

Fysico-chemisch behandelde granulaten

Certificatie-activiteiten

Volgende producenten beschikten eind 2014 over een COPRO-certificaat:

- **GRC Kallo te Kallo**
- **De Bree Solutions te Maldegem**
- **Sita Remediation te Grimbergen**
- **Grondreinigingscentrum Limburg (Carmans) te Lummen**

Eén fabrikant deed een aanvraag tot aansluiting voor het COPRO-certificaat. De toelatingsperiode is momenteel nog lopende.

In 2014 gebeurden er voor de certificatie 12 periodieke controlebezoeken.

Alle producenten beschikken eveneens over een CE-markering niveau 2+.

In 2014 werden er in totaal 6 CE-audits uitgevoerd.

In 2014 werd er in totaal 66.928 ton gewassen zand en granaat afgevoerd onder het COPRO-certificaat:

GECERTIFICEERDE PRODUCTEN		TONNAGE
1	Gewassen zand voor gebruik in beton, asfalt of funderingen	64.630 ton
2	Gewassen grof granaat voor funderingsmateriaal volgens NBN EN 13242	2.298 ton

Er kan opgemerkt worden dat er ten opzichte van vorig jaar minder afzet heeft plaatsgevonden. Deze terugval zou kunnen te wijten zijn aan de slechtere economische toestand en daarbij komend de mindere hoeveelheid te reinigen bodempartijen.

Verder dient ook rekening te worden gehouden met het feit dat een groot deel van het gewassen grof granaat, als laag-milieu-risicoprofiel, wordt afgevoerd naar TRA10-sites voor verdere verwerking in meer hoogwaardigere toepassingen.

Toepassingsmogelijkheden

Volgens de bouwproductenverordening 305/2011 is voor een product met toepassing onder een geharmoniseerde EN-productnorm (bv: EN 12620, EN 13242, EN 13043, ...) een CE-markering niveau 2+ verplicht. Door het hanteren van deze normen kan het gewassen zand gebruikt worden in gecertificeerd beton, asfalt en ongebonden of hydraulisch gebonden mengsels.

Verder zijn er meerdere toepassingen vermeld in het SB250 waar het gecertificeerde gewassen zand voor in aanmerking kan komen zoals onder meer zand voor schraal beton of zand voor zandcement.

De gewassen grove granulaten komen in aanmerking voor onderfundering.

CERTIFICATIE: COPRO- EN BENOR

Alle certificatie- en controleactiviteiten worden door de vzw COPRO beheerd en uitgevoerd.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Dorien Desmet

De controlebezoeken werden uitgevoerd door Johny De Nutte.

Onderwerp van de certificatie

Toepasselijke reglementen:

- **CRC 01 Reglement voor productcertificatie in de bouwsector**
- **TRA 40 COPRO-certificaat Toepassingsreglement voor secundaire granulaten. Granulaten bekomen door het recycleren van afvalstoffen (bodmassen, gieterijzanden, spoorwegballast, cellenbeton, ...) of het bewerken van bijproducten (metaalslakken, ...)**
- **R/CE2+ 16236 Reglement voor certificatie in het kader van de CE-markering voor granulaten.**

Duurzame ontwikkeling en materiaalkringlopen staan centraal in deze maatschappij. De vzw COPRO heeft dan ook het initiatief genomen tot het invoeren van een productcertificatie van granulaten (zand en grove granulaten) bekomen door het recycleren van afvalstoffen of bijproducten zoals slakken of bodmassen afkomstig van de ferro-industrie of non-ferro-industrie, slakken of bodmassen afkomstig van afvalverbrandingsprocessen, gieterijzanden, spoorwegballast, cellenbeton, ...

Met het COPRO-certificaat wordt voldaan aan alle criteria van de "Einde afvalfase"

1. Overeenkomstigheid aan de milieuwetgeving

De milieuhygiënische conformiteit wordt overeenkomstig de lokaal geldende wetgeving nagezien. Voor leveringen in Vlaanderen wordt de overeenkomstigheid aan het materialendecreet, het VLAREMA en desgevallend de grondstofverklaring nagezien.

Secundaire granulaten

2. Bevestiging van de bouwtechnische overeenkomstigheid van het granaat

De overeenkomstigheid van de bouwtechnische eisen van de granulaten aan de productnormen wordt gecontroleerd. Voor secundaire granulaten waarvoor een geharmoniseerde EN-norm van toepassing is, wordt het certificaat pas uitgereikt nadat de producent voldaan heeft aan alle reglementaire bepalingen van de CE-markering niveau 2+.

3. Nazicht van de bouwtechnische gebruiksgeschiedheid in een specifieke toepassing

Ook het gebruiksgedrag van het granaat wordt beoordeeld. Mogelijk gebruik volgens productnorm (Voorbeeld: NBN B 15-001) of gestandaardiseer-

Wasproces voor grond of gelijkaardige afvalstromen leidt tot gereinigd zand en steenfractie.

Secundaire granulaten

de specificatie (SB 250) wordt nagezien. Indien er onvoldoende historiek tot een verantwoord technisch gebruik in een bepaalde toepassing beschikbaar is, dient de producent door middel van een studie de gebruiksgeschiktheid van het granulaat en de duurzaamheid van het eindproduct waarin het granulaat is verwerkt aan te tonen.

4. Voornoemde overeenkomstigheden leiden naar een hogere marktwaarde

Er wordt in dit reglement verder ook bijzondere aandacht besteed aan de traceerbaarheid vanaf het ontstaan van de afvalstof of bijproduct tot het gebruik van het eindproduct.

Dit reglement is niet van toepassing voor gerecycleerde granulaten (TRA 10 en 11) of voor granulaten afkomstig van de fysico-chemische reiniging van uitgegraven bodem of gelijkaardige afvalstoffen (TRA 17).

Certificatie-activiteiten

In 2014 werd het eerste COPRO certificaat uitgereikt aan de firma Sadaci uit Gent. Het COPRO-certificaat voor Ferromolybdeen-granulaten (FeMo-granulaten), werd door Sadaci behaald voor zowel zand als steenslag voor gebruik in asfalt en beton. Het bedrijf beschikte reeds eerder over een CE-certificaat, afgeleverd door COPRO. Naast de CE-audit werden in 2014 drie controlebezoeken uitgevoerd. De vereiste proeven werden zowel op bouwtechnisch als op milieuhygiënisch vlak met succes doorlopen.

De toekomst

In 2014 werd geopteerd om de bouwtechnische eigenschappen met een BENOR-merk te valideren. Hierdoor kunnen deze granulaten een meer uitgebreid gebruikgebied vinden in genormaliseerde eindproducten zoals beton, prefabbeton, asfalt, hydraulisch gebonden mengsels, ...die een BENOR-merk voor de grondstoffen als standaard kwaliteitsmerk voorzien. Het BENOR-reglement zal begin 2015 worden goedgekeurd door de adviesraad.

De milieuhygiënische en de wettelijke eisen met betrekking tot de bouwtechnische conformiteit en toepassing worden verder onder het COPRO-merk gecertificeerd.

De adviesraad

Voorzitter:

Philippe Keppens

Ondervoorzitter:

Nele Van Roey

Secretaris:

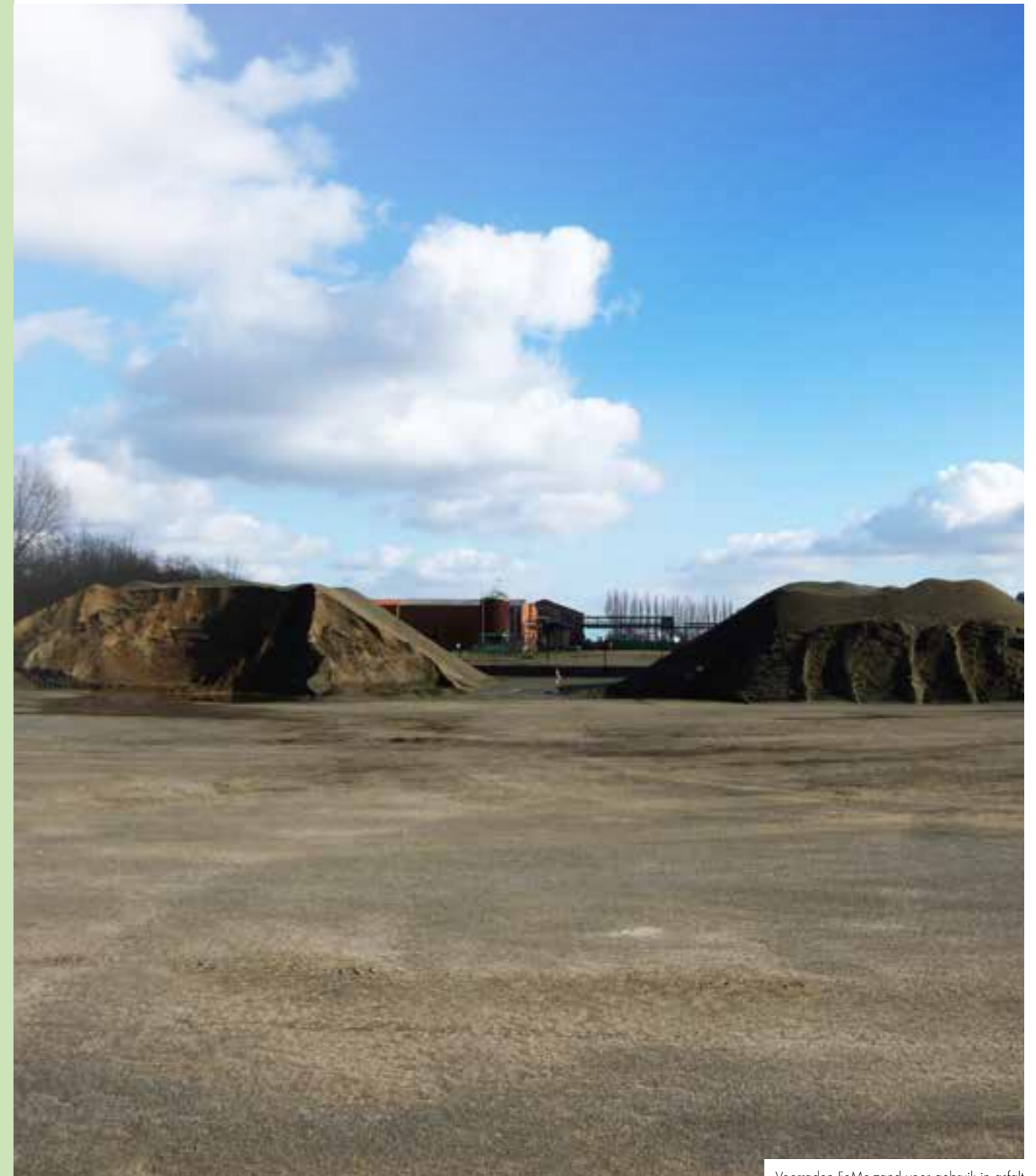
Dorien Desmet

Leden:

Luc Braet, Luc De Bock, Johny De Nutte, Koen De Prins, Eli Desmedt, Dorien Desmet, Kristof Evens, Alain Ghodsi, Luc Hens, Kurt Jacobs, Jan Kegels, Philippe Keppens, Frédérique Thewissen, Rob Tison, Ann Van Gucht, Nele Van Roey, Noël Vanhollebeke, Jeroen Vrijders.

Leden-plaatsvervangers:

Margo Briessinck, Philippe Cornille, Marleen Dirckx, Willy Goossens, Evert Hamblok, Serge Havaux, Pierre Hontoy, Laura Kupers, Fabien Piron, Frank Theys, Andres Van Brecht, René Van den Broeck, Jerome Vanroye

Voorraden FeMo-zand voor gebruik in asfalt.

Dat staalharde bewijs van
kwaliteit, daar zorgt COPRO voor.

Kris Vandenneucker
Sector- en productverantwoordelijke

Metaal

Gietijzeren buizen en toebehoren

CERTIFICATIE: BENOR

Personeel

Uitvoering en opvolging van de controlebezoeken voor de certificatie van de gietijzeren buizen en hun toebehoren gebeuren nog steeds door dezelfde personen. Hun contactgegevens zijn:

Contactgegevens:
krisv@copro.eu, of +32 478/31 07 64
kim.vandenhoeke@copro.eu,
of +32 479 85 33 83

Toepasselijke documenten

Technische documenten:

- **NBN EN 598: Buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen, van nodulair gietijzer, voor afvalwatertoepassingen;**
- **PTV 811: Nodulair gietijzeren buizen en hun mofverbinding voor het transport van drinkwater - geschikt voor de verbinding met hulpstukken volgens NBN EN 12842 - Eisen en testmethoden;**
- **PTV 812: Buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen van nodulair gietijzer voor afvalwatertoepassingen - Eisen en beproevingsmethode - Bijkomende specifieke eisen voor rioleringsprojecten;**
- **PTV 813: Buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen van nodulair gietijzer voor drinkwaterleidingen - Eisen en beproevingsmethode - Bijkomende specifieke eisen voor drinkwater.**

Certificatiedocumenten

- **De verschillende BENOR-reglementen**
- **TRA 598: Toepassingsreglement voor buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen, van nodulair gietijzer, voor afvalwatertoepassingen;**
- **TRA 545: Toepassingsreglement voor buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen, van nodulair gietijzer, voor drinkwaterleidingen.**

Overzicht van de gecertificeerde fabrikanten

Net zoals in 2013, werden in 2014 de BENOR-gecertificeerde gietijzeren buizen geleverd door Saint-Gobain Pipe Systems Belgium te Landen. Van hieruit worden de buizen, geproduceerd in de productie-eenheden Saint-Gobain PAM te Pont-à-Mousson (F) en Saint-Gobain Gussrohr te Saarbrücken (D), verdeeld.

Gietijzeren buizen en toebehoren

Sectorale operator - Normalisatiecommissie NBN E203

In 2014 is deze normalisatiecommissie eenmaal samengeroepen om een stand van zaken te geven van wat allemaal besproken en beslist is in de werkgroepen en plenaire vergaderingen van TC 203. Onder andere werd de nodige aandacht besteed aan de herziening van de norm EN 598.

Volgende personen zijn nog steeds lid van deze commissie: Philippe Decamps, Roland Broers, Ludo Heedfeld (voorzitter), Bart Stulens, Philippe Plumier, Michel Taillard, Joseph Robeyns, Karel Vangeel, Jean-Claude Bossuyt, Marc Van Heck en Kris Vandenneucker (secretaris).

De Adviesraad voor Gietijzeren buizen

Volgende personen nemen deel aan deze vergaderingen van de adviesraad:

Voorzitter:

Ludo Heedfeld

Ondervoorzitter:

Philippe Gilissen

Secretaris:

Kris Vandenneucker

En: Roland Broers, Bart Stulens, Philippe Decamps, Emmanuel De Sutter, Karel Vangeel, Jos Robeyns, Jean-Claude Bossuyt, Michel Taillard, Philippe Plumier en Marc Van Heck.

In 2014 is verder de nodige energie gestoken in het uitwerken van de PTV 813 voor de certificatie van materialen voor waterleidingen, opgesteld met de norm NBN EN 545 als basis en de gemeenschappelijke eisen bepaald in "AquaFlanders" (gemeenschappelijke materiaalvoorschriften voor ductiel gietijzeren buizen en hulpstukken) en "AquaWal" (fiche technique pour tuyaux et raccords en fonte ductile suivant NBN EN 545 et leurs assemblages). Na goedkeuring van deze PTV werd de TRA 545 uitgewerkt, die de certificatieregels vastlegt. Hopelijk kunnen we op zeer korte termijn de verwijzing naar deze PTV in de bestekken terugvinden, en zal na certificatie een kwalitatief hoogwaardig product op de werf geleverd worden.

Controlebezoeken

In 2014 is er bijna 900 ton geleverd **onder het BENOR-merk** op de Belgische markt.

In totaal werden 11 controlebezoeken uitgevoerd bij de fabrikanten en de verdeler om de conformiteit van de geleverde materialen na te kijken. Algemeen voldeden alle geleverde materialen aan de gestelde eisen van de PTV's.

Rioleringsonderdelen in gietijzer

CERTIFICATIE: BENOR EN COPRO

Personeel

Never change a winning team...

In 2014 werd de uitvoering en de opvolging van controlebezoeken in het kader van de certificatie van rioleringsonderdelen van gietijzer, of certificatie van gietijzeren boomroosters door dezelfde personen gedaan:

Contactgegevens:

krisv@copro.eu, of +32 478 31 07 64

kim.vandenhoeke@copro.eu,

of +32 479 85 33 83

Toepasselijke documenten

Technische documenten:

- **PTV 800: Afsluitingsinrichtingen van gietijzer of gietstaal met minimumdikte 10 mm: eisen**
- **PTV 801: Afsluitingsinrichtingen van gietijzer of gietstaal met minimumdikte 7 mm: eisen**
- **PTV 802: Rioleringsonderdelen en toestellen uit gietijzer bestemd voor opvang en afvoer van water: kwaliteitseisen**
- **PTV 803: Boomroosters: kwaliteitseisen**
- **NIEUW: PTV 805: Afsluitingsinrichtingen van gietijzer of gietstaal met een openingsmaat van 600 mm: eisen**
- **NBN EN 124**
- **NBN B53-101**

Alle PTV's, met uitzondering van PTV 803, hebben een niet onbelangrijke wijziging ondergaan. Volgende eisen werden, na overleg in de vergaderingen van de adviesraad, toegevoegd:

- **Alle onderdelen van de afdekkings- of afsluitingsinrichtingen worden steeds voorzien van de mogelijkheid om een anti-diefstalinrichting aan te brengen. Indien de anti-diefstalinrichting wordt geïnstalleerd laat deze het normale openen en sluiten van de inrichting nog steeds toe in zijn normale toepassing, maar zorgt ervoor dat het deksel of rooster niet verwijderbaar is van het raam.**
- **De gietijzeren stukken worden ongeschilderd, zonder afwerkingslaag, gekeurd en geleverd. Gietijzeren stukken kunnen geschilderd geleverd worden op de werf mits expliciete vermelding in de aanbestedingsdocumenten. Het schilderen houdt een bijkomende handeling in.**

Rioleringsonderdelen in gietijzer

Controledocumenten:

- **Reglement voor productcertificatie in de bouwsector CRC BENOR;**
- **Reglement voor productcertificatie in de bouwsector CRC 01;**
- **Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van gietijzeren wegenisproducten TRA 80;**
- **Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van gietijzeren boomroosters TRA 803;**
- **Toepassingsreglement voor rioleringsonderdelen van gietijzer TRA 124.**

Belastingsproef gietijzer.

Overzicht van de fabrikanten van rioleringsonderdelen in gietijzer:

VOLGENDE PRODUCTIE-EENHEDEN BEZITEN EEN BENOR-CERTIFICAAT (TOESTAND ONGEWIJZIGD T.O.V. 2013):		
Fondatel-Lecomte	Andenne (B)	
EJ Picardie	Saint Crépin Ibouvillers (F)	verdelers: EJ Benelux - Wezembeek-Oppem
Saint-Gobain Canalizaçao	Itauna (Brazilië)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Saint-Gobain Slévárna	Králuv Dvur (CZ)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Saint-Gobain PAM UK	Leicestershire (GB)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Ulefos NV	Ulefoss (N)	verdelers: Stradus Aqua - Genk
Buderus Guss	Limburg (D)	verdelers: Wolters-Mabeg - Kinrooi
Decloedt-Decov	Veldegem	verdelers: Probo-LWZ - Lendeledede

Het certificaat van Buderus Guss, met als verdeler Wolters-Mabeg, is voor onbepaalde tijd ingetrokken opdat de fabrikant zich kan conform stellen aan de vernieuwde eisen van PTV 803. Dit zich conform stellen zal normaal in de loop van 2015 voltooid zijn.

VOLGENDE PRODUCTIE-EENHEDEN ZIJN COPRO-GECEERTIFICEERD (TOESTAND ONGEWIJZIGD T.O.V. 2013):		
Fondatel-Lecomte	Andenne (B)	
EJ Picardie	Saint Crépin Ibouvillers (F)	verdelers: EJ Benelux - Wezembeek-Oppem
Saint-Gobain PAM	Pont-à-Mousson (F)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Saint-Gobain Canalizaçao	Itauna (Brazilië)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Saint-Gobain Slévárna	Králuv Dvur (CZ)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Ulefos NV	Ulefoss (N)	verdelers: Stradus Aqua - Genk

CONTROLEBEZOEKEN

Ook in 2014 werd ongeveer 24.000 ton gecertificeerd materiaal geleverd op de markt. Dit cijfer bleef de voorbije jaren praktisch status-quo.

In totaal werden 44 controlebezoeken uitgevoerd bij de fabrikanten en de verdelers om de kwaliteit van deze gecertificeerde producten te garanderen.

De Adviesraad Gietijzer

De vergadering van de adviesraad is samengesteld uit:

Voorzitter:

William Martens

Ondervoorzitter:

Sven Couck

Secretaris:

Kris Vandenneucker

Volgende personen zijn regelmatig aanwezig op deze vergaderingen of volgen deze van nabij op: Kurt Beghyn, Jan Van Der Veken, Rudy Lombet, Bart Stulens, Hans Vercruyse, Alexandre Lecomte, Pieter Defosse, Willy Bruckers, Didier Block, Emmanuel de Sutter en Mark Van Heck.

BENOR-gecertificeerde klokkputten.

Tijdens de vergaderingen van de adviesraad zijn vooral volgende zaken aan bod gekomen en besproken:

- **de proefmethode voor het bepalen van het afvoerdebiet van een waterontvanger, in samenwerking met de universiteit van Leuven, is verder opgevolgd. Proeven werden bijgewoond en de proefmethode werd licht aangepast (in functie van eerste bekomen resultaten);**
- **ontwerpen van PTV 806 (voor de certificatie van meervoudige deksels) en van PTV 804 (voor de certificatie van rechthoekige deksels) zijn opgemaakt. Deze zullen verder worden afgewerkt in 2015;**
- **goedkeuring van PTV 805 voor de certificatie van deksels Ø 600;**
- **het voorzien van de mogelijkheid om een anti-diefstalinrichting aan te brengen aan de gietijzeren rioleringsonderdelen;**
- **het ongeschilderd, zonder afwerkingslaag, keuren en leveren van de gietijzeren rioleringsonderdelen.**

Al deze aangepaste eisen zijn terug te vinden in de betreffende PTV's.

Uit voorgaande blijkt dat 2015 opnieuw een druk jaar zal worden om samen met de besturen, de fabrikanten en de vertegenwoordiging van de aannemers tot een volwaardig document (PTV) te komen dat aan de gietijzeren producten zeker een kwalitatieve meerwaarde geeft, en ook bijdraagt tot een veiliger en milieuvriendelijker product.

Herziening van de Europese norm EN 124

Het jaar 2014 was een bewogen jaar betreffende de herziening van de norm. Het bespreken van de meer dan 1.000 opmerkingen op de verschillende deelnormen heeft heel wat tijd (en vergaderingen) gevraagd en ons heel wat bijkomende grijze haren bezorgd.

Al deze vergaderingen leidden eind 2014 tot een eindversie van de ontwerpnorm die naar alle landen die lid zijn van het CEN werd verstuurd voor al dan niet goedkeuring met eventuele redactionele opmerkingen.

Metalen deksel

De COPRO-gecertificeerde metalen deksels in roestvrij staal worden nog steeds geproduceerd en geleverd door GE Power Controls met de productie-eenheid gevestigd in Haaksbergen, Nederland.

De norm NBN EN 124 wordt als basis gebruikt voor de certificatie van deze deksels.

Ter inlichting, de prefab betonelementen, waarmee deze deksels op de markt geleverd worden, maken geen deel uit van de certificatie.

Schanskorven

CERTIFICATIE: COPRO

Personeel

Voor schanskorven weinig nieuws onder de zon betreffende COPRO-certificatie.

De controlebezoeken werden in 2014 voornamelijk uitgevoerd door Dieter Krikilion. De controlebezoeken en de certificatie-activiteiten worden mee gecoördineerd en opgevolgd door Kris Vandenneucker.

Contactgegevens:

Keurder schanskorven:

Dieter Krikilion

Dieterk@copro.eu of +32 (0)474 96 14 14

Sectorverantwoordelijke metaal:

Kris Vandenneucker

Krisv@copro.eu of +32 (0)478 31 07 64

Toepasselijke reglementen

De documenten van toepassing voor de certificatie van de schanskorven bleven ook in 2014 ongewijzigd:

- **TRA 68: Toepassingsreglement voor schanskorven**

De certificatie van de schanskorven gebeurt heden op basis van het vernieuwde Standaardbestek 250, hoofdstuk III - art. 12.12

Overzicht gecertificeerde fabrikanten van schanskorven

De volgende fabrikanten/leveranciers waren in 2014 drager van het COPRO-certificaat:

- **Egetra nv - Beveren-Leie**
- **Link Middle East - Dubai, VAE**
Verdeler: Van Raak - Weelde
- **Maccaferri - Bologna**
Verdeler: Texion - Antwerpen

Controlebezoeken

In totaal werden elf controlebezoeken uitgevoerd in 2014 bij de verdelers en hun leveranciers. Tijdens deze controlebezoeken werden geen tekortkomingen vastgesteld die een impact hadden op de kwaliteit van de schanskorven. De schanskorven voldeden aldus aan de eisen vastgesteld in het Standaardbestek 250.

Wapeningsnetten van metaal

CERTIFICATIE: COPRO NAAR BENOR

Personeel

Also here... never change a winning team...

De personen betrokken bij de keuring en certificatie van wapeningsnetten van metaal zijn nog steeds:

Dieterk@copro.eu of +32 (0)474 96 14 14

Krisv@copro.eu of +32 (0)478 31 07 64

Toepasselijke documenten

Technische documenten:

- **PTV 867: Wapeningsnetten van metaal**
-

Certificatiedocumenten:

- **TRA 67 (versie 2.0): Toepassingsreglement voor wapeningsnetten van metaal**

In 2014 werd de PTV 867 opgenomen in de nieuwe versie van Standaardbestek 250 (Hoofdstuk III - art. 12.10 en art. 12.11). Wij hopen dat zodra in de bijzonder bestekken verwezen wordt naar deze PTV, de leveranciers de stap zullen zetten tot de vrijwillige BENOR-certificatie om aldus een kwalitatief, BENOR-gecertificeerd product te leveren op de markt.

De Adviesraad voor wapeningsnetten in metaal

De adviesraad voor wapeningsnetten in metaal werd in 2014 niet samengeroepen.

Volgende personen maken deel uit van de adviesraad:

Voorzitter:

Philippe Keppens

Ondervoorzitter:

Vincent Thibert

Secretaris:

Kris Vandenuecker

En:

Robert Tison, David Six, Anne Hoekstra, Frans De Meerleer, Marco Vicari, An Vanelstraete en Bart Beaumesnil.

Overzicht gecertificeerde fabrikanten van wapeningsnetten van metaal

Tot heden is er dus nog steeds maar één fabrikant gecertificeerd voor wapeningsnetten van metaal, namelijk Bekaert nv met de productie-eenheid gevestigd te Hlohovec.

Wij hopen eveneens dat met de verwijzing naar de PTV in het Standaardbestek 250 het aantal vragen naar het vrijwillige BENOR-keurmerk zal toenemen...

Controlebezoeken

In totaal werden 4 controlebezoeken uitgevoerd. Deze bezoeken gebeurden zowel bij de verdeler te Zwevegem als in de productie-eenheid te Hlohovec. Er werden geen tekortkomingen vastgesteld die een impact hadden op de kwaliteit van het eindproduct.

Bruggeleideconstructie over TGV Traject Le Mans-Rennes.

Afschermdende constructies voor wegen

BENOR - COPRO - CE

De certificatie wordt beheerd door Kim Vandenhoeke. In 2014 werd hij voor de inspecties bijgestaan door Kris Vandenneucker en Nico Torck.

Door meer personeel te kunnen inzetten kan flexibeler worden ingespeeld op de talrijk uit te voeren werkcontroles en inspecties van de productie-eenheden. Het totale certificatiepakket omvat 3 deelgebieden:

- **BENOR-certificatie van nieuw te plaatsen afschermdende constructies;**
- **CE-certificatie in het kader van de verplichte CE-markering;**
- **COPRO-certificatie van losse onderdelen bestemd voor herstellingen van niet BENOR-geleideconstructies.**

Nieuwigheden 2014

Eiffage Rail Express

In februari 2014 werd COPRO door de Franse aannemer Eiffage Rail Express gecontacteerd met de vraag om als keuringsinstelling op te treden voor het uitvoeren van inspecties op de nieuw te plaatsen geleideconstructies. Deze geleideconstructies zullen langs de 97 nieuwe bruggen worden geplaatst die voor het project "Ligne à grande vitesse (LGV) Bretagne - Pays de la Loire" werden gebouwd.

Dit project omvat de bouw van maar liefst 214 km nieuwe hogesnelheidslijn tussen Rennes en Le Mans, waardoor Rennes direct met Parijs wordt verbonden en hier anderhalf uur reistijd zal worden bespaard. De uit te voeren inspecties zullen over verschillende weken in 2014 en 2015 worden gespreid.

Van Eycken Metal Construction

Ook in februari 2014 werd COPRO door de firma Van Eycken gevraagd om als Notified Body op te treden in het kader van de CE-markering voor hun nieuw te testen geleideconstructies.

Er werden 2 nieuwe bruggeleideconstructies succesvol getest bij het testlabo LIER-Transpolis te Lyon in Frankrijk.

Na het implementeren en toepassen van het FPC-systeem kon in september 2014 het CE- en BENOR-certificaat worden afgeleverd.

Safetybloc

Op 28 maart 2014 heeft COPRO zijn eerste BENOR-certificaat voor een tijdelijke geleideconstructie afgeleverd aan de firma Safetybloc.

De firma had in 2013 met succes een tijdelijke geleideconstructie met kerend vermogen T3 en werkingsbreedte W2 getest. Na het op punt stellen van de fabrieksproductiecontrole kon eind maart 2014 het BENOR-certificaat worden afgeleverd.

Afschermdende constructies voor wegen

Niet permanente geleideconstructie SafetyBloc.

HIPEBA

COPRO werd door verschillende vooraanstaande Europese partners gevraagd om als keurings- en certificatie-instelling op te treden binnen het HIPEBA-project (High Performance Barriers) van het Kolen en Staal Fonds van de Europese Commissie. Dit driejarig project is in de zomer van 2014 van start gegaan. COPRO zal op deze wijze zijn bijdrage leveren tot de ontwikkeling van nog performantere en veiligere geleideconstructies.

Verdere nieuwtjes

- De Italiaanse firma Tubosider heeft het BENOR-certificaat van het failliete MS3 overgenomen. In realiteit verandert er hier weinig omdat de ingevoerde producten door Tubosider worden ontwikkeld en geproduceerd.
- De Nederlandse firma Prins Dokkum was sinds enige tijd overgenomen door de Noorse groep Saferoad. In 2014 heeft Prins Dokkum komaf gemaakt met zijn verleden. De firma heeft zowel zijn productie- als hoofdzetel verhuisd en gaat sindsdien als Saferoad Holland door het leven.
- De Belgische firma TSS heeft in 2014 zijn BENOR-certificaat voor afschermdende constructies behaald voor enkele geleideconstructies geproduceerd door de Griekse firma Fracasso Hellas.
- Ook de Duitse firma SGGT heeft in 2014 zijn BENOR-certificaat behaald voor verschillende geleideconstructies geproduceerd door de firma SPIG.

Certificaathouders

Een sterk innoverende, veranderende en competitieve markt heeft in 2014 maar liefst 4 nieuwe certificaathouders toegevoegd aan het certificatiepakket. Onderstaande tabel geeft de actuele lijst van certificaathouders weer.

Certificaathouder	BENOR-certificaat	COPRO-certificaat
SPIG		623/69C
Van Eycken Metal Construction	627/69B	
Saferoad Holland	628/69B	628/69C
SGGT	629/69B	
Marcegaglia	630/69B	
Kant constructies		631/69C
Safetybloc	632/69B	
Belgian Guard Rails		633/69C
De Groote A. & zn	634/69B	
Saferoad Holland	636/69B	
Volkman & Rossbach	637/69B	
TSS	639/69B	
Tubosider	640/69B	

De gecertificeerde producten van iedere certificaathouder kunnen worden geraadpleegd op extranet.copro.eu bij 'afschermende constructies voor wegen' en 'onderdelen voor geleideconstructies'.

Referentiedocumenten

- **TRA 69 BENOR versie 3.0 van 2012-05-12**
Toepassingsreglement afschermdende constructies voor wegen.
- **R/CE 1 69 versie 3.0 van 2014-07-08**
CE-markering voor afschermdende constructies voor wegen.
- **TRA 69 COPRO versie 1.0 van 2001-01-18**
Toepassingsreglement onderdelen voor geleideconstructies.
- **PTV 869 versie 2.0 van 2011-06-22**
Afschermdende constructies voor wegen: eisen.

COPRO-Adviesraad

De Adviesraad vergadert een 5-tal keer per jaar. Tijdens deze vergaderingen wordt de inhoud van de TRA's en PTV 869 besproken. Volgende personen verdienen een woord van dank voor hun inzet en bijdrage aan de vergaderingen: Eva Van den Bossche (EVT): voorzitter van de Adviesraad, Natascha Siemes (Siemes), Claudia Cofano (CRM Group), Philippe Braine (SPW), Bart Janssens (EVT), Erik De Bisschop (EVT), Christophe Van Ginderachter (EBS), David De Saedeleer (Desami), John Kreps (Signeq), Kris Redant (OCW), Joseph Marra (GDTech) en Wolter N. Jager.

Werkgroepen

Om een optimale certificatie van afschermdende constructies voor wegen te kunnen aanbieden participeert COPRO in tal van werkgroepen zowel op Europees als Belgisch niveau:

CEN TC 226/WG1	Werkgroep 1 "afschermende constructies voor wegen" van Technisch Comité 226
TC 226/WG1/TG2	Subwerkgroep 2 van WG1 waarin de geharmoniseerde norm EN 1317-5 wordt uitgewerkt
REC-E226/WG1	Belgische spiegelgroep van TC 226/WG1
SG04/WG4	Sector Group of notified bodies
GT 4.3	Qualiroutes - dispositifs de retenue routiers

Bruggeleideconstructie BPL80 Tubosider.

COPRO bezingt alle lof
voor degelijke kunststof.

Raf Pillaert
Sector- en productverantwoordelijke

Kunststoffen

Geotextiel en aan geotextiel verwante producten

Nieuwe normering

Betreffende de geotextielen en aan geotextiel verwante producten bestaan er verschillende Europese normen. Elke Europese norm beschrijft voor zijn specifieke toepassing de minimum te bepalen karakteristieke eigenschappen:

- **NBN EN 13249 - wegenbouw en voor andere verkeersbestemmingen (exclusief spoorwegen en asfaltlagen)**
- **NBN EN 13250 - spoorwegbouw**
- **NBN EN 13251 - grondwerken, funderingen en keermuren**
- **NBN EN 13252 - drainagesystemen**
- **NBN EN 13253 - beschermingsconstructies tegen erosie (kust- en oeververdedigingswerken)**
- **NBN EN 13254 - bouw van spaarbekkens en stuwdammen**
- **NBN EN 13255 - kanaalbouw**
- **NBN EN 13256 - tunnelbouw en in ondergrondse bouwwerken**
- **NBN EN 13257 - opslagplaatsen voor vaste afvalstoffen**
- **NBN EN 13265 - projecten voor het insluiten van vloeibare afvalstoffen**

In 2013 werden er nieuwe versies van bovenvermelde normen uitgewerkt door CEN TC 189 WG1 (uiteraard met de hulp van de andere werkgroepen en de plenaire vergadering). Deze EN-normen werden in de loop van 2014 gepubliceerd.

Daaropvolgend heeft het NBN de EN-normen eveneens in de loop van 2014 overgenomen als NBN-normen. De voorziene co-existentieperiode met de oude normen is tot eind 2015. Dit impliceert dus dat tegen eind 2015 de verwijzing naar de oude normen dient vervangen te worden met verwijzingen naar de nieuwe normen.

Op het moment van schrijven van dit artikel zijn de nieuwe EN's nog niet gepubliceerd in het "Official Journal of the European Union" (OJEU), wat impliceert dat deze EN's nog niet zijn geharmoniseerd. Concreet betekent dit dat er nog geen nieuwe geharmoniseerde normen zijn. Hierdoor dient de CE-markering nog steeds te gebeuren volgens de oude normen. Welke co-existentieperiode

door OJEU zal toegestaan worden na publicatie is tot op het moment van schrijven nog niet bekend.

Direct na het afwerken van de nieuwe EN's is er gestart met verbeteringen aan de norm. Vooral betreffende de duurzaamheid (en zijn beproevingsmethodes) hadden de EN's hun kinderziektes. Dit resulteerde eind 2014 in het eerste addendum aan elke Europese norm. Deze addenda wachten momenteel nog steeds op hun publicatie als NBN. Deze addenda wachten eveneens nog op hun publicatie in OJEU.

Zoals reeds eerder aangehaald hebben de grootste wijzigingen in de addenda t.o.v. de oorspronkelijke nieuwe EN's betrekking op de methode van beproeven (bepalen) van de duurzaamheid voor bepaalde basismaterialen.

Geotextiel en aan geotextiel verwante producten

Meer in het bijzonder worden door de addenda zowel de testomstandigheden als de testduur gewijzigd. Het medium waarin de geotextielen (of aanverwante producten) dienen bewaard te worden zijn niet gewijzigd.

Hoe heel deze overgang van de oude naar de nieuwe normen wordt geïmplementeerd in het kader van de certificatie / keuring van de verschillende producten kan u hieronder lezen.

Implementatie nieuwe normen in het kader van de certificatie / keuring van de verschillende producten

BENOR-certificatie geotextiel / COPRO-certificatie geogrid

Momenteel zijn dus de eerder aangehaalde nieuwe normen reeds van kracht. De nieuwe addenda zullen eerstdaags ook door het NBN worden gepubliceerd (of zijn dit ondertussen al). Met de verschillende fabrikanten werd via de adviesraden afgesproken om de beproeving betreffende de duurzaamheid reeds op te starten volgens de voorschriften van de addenda. Zo werd vermeden dat nutteloos onderzoek werd verricht naar de prestaties van hun specifieke producten.

Parallel met het onderzoek van de verschillende fabrikanten naar de verwachte duurzaamheid van hun producten wordt door de verschillende adviesraden werk gemaakt van de herziening van de respectievelijke PTV's en TRA's. Hieraan wordt uiteraard in 2015 nog verder gewerkt.

CE-markering van geotextiel en aan geotextiel verwante producten

Zoals reeds eerder aangehaald zijn de nieuwe Europese normen (en hun respectievelijke addenda) op het moment van schrijven van dit artikel nog niet gepubliceerd op OJEU. Dit impliceert dus dat voor de CE-markering deze nieuwe normen en hun addenda nog niet van toepassing zijn.

Zodra de Europese normen geharmoniseerd zijn kan gestart worden met de aanpassingen van de DoP's door de verschillende fabrikanten. Hierdoor zullen de gebruikers een inschatting kunnen maken van de verwachte levensduur van het door hun gebruikte geotextiel of aanverwant product.

Gecertificeerde fabrikanten

Eind 2014 waren volgende fabrikanten / productie-eenheden gecertificeerd:

PRODUCT	SOORT	VERGUNNINGHOUDER	LOCATIE	MACHTIGINGSNUMMER
Geotextiel	BENOR-certificatie	Beaulieu Technical Textiles	Komen - Waasten	613/29
		BONAR	Lokeren	601/29
			Zelee	615/29
		Cassart Special Products	Bezons Cedex - Frankrijk	609/29
	Huesker Synthetic GmbH	Gescher - Duitsland	656/29	
	CE-markering	Beaulieu Technical Textiles	Komen - Waasten	1137-CPR-0613/29
		Joosten Kunststoffen	Gendt - Nederland	1137-CPD-619
Permavoid Sioen		Luik	1137-CPD-617	
Geogrid	COPRO-certificatie	Texion Geosynthetics	Qindao City - China	655/24
		Tradecc	Blackburn - United Kingdom	649/24

Producten uit elastomeer

Personeel

In 2014 werden er voor producten uit elastomeer geen wijzigingen doorgevoerd in het beschikbare personeel. Dit wil dus zeggen dat nog steeds volgende personen er voor zorgen dat de certificatie goed loopt:

Productverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Keurder:

Marijke Van der Steen

In 2014 hebben Marijke en Raf alle voorziene bezoeken uitgevoerd. Zoals alle jaren worden de keuringen bij de verschillende fabrikanten tussen beide personen verdeeld zodat we zeker zijn van een onpartijdige beoordeling.

De opvolging van de laboverslagen werd eveneens door Raf opgevolgd.

Toepasselijke reglementen en wetteksten

Aangezien in 2013 PTV 832 werd goedgekeurd betreffende de "gietijzeren deksels - opleggingen van elastomeer" werd in 2014 navenant het TRA 32 up-to-date gebracht zodat producten conform PTV 832 ook BENOR-gecertificeerd kunnen worden.

Aangezien COPRO ook is gestart met de voorbereiding van de certificatie van producten uit zwavelbeton (zie elders in dit activiteitenverslag) werd door de adviesraad elastomeer een nieuwe PTV ontwikkeld die speciaal de eisen vastlegt voor producten uit elastomeer in gebruik met producten uit zwavelbeton. Dit resulteerde in PTV 833. Op het moment van schrijven zit deze PTV in zijn eindstadium. Zodra de PTV is goedgekeurd door de adviesraad en bekrachtigd door de raad van bestuur van COPRO zal uiteraard ook het TRA weer een herwerking ondergaan. Uiteindelijk zullen dan ook de producten conform PTV 833 gebenoriseerd kunnen worden.

Bij het opstellen van PTV 833 werd hoofdzakelijk gewerkt aan voorschriften betreffende de uitzonderlijke omstandigheden waaraan het zwavelbeton kan weerstaan. We denken hierbij vooral aan pH 1 en pH 12. Dit resulteerde in bijkomende proeven op zowel de lasverbindingen als de rubber zelf na stockage in pH1 en pH 12 gedurende een bepaalde periode op een bepaalde temperatuur. Uiteraard blijven voor de producten conform PTV 833 ook nog steeds de eisen van NBN EN 681-1 (en addenda) van toepassing.

Producten uit elastomeer

Overzicht gecertificeerde fabrikanten en hoeveelheden

Momenteel zijn volgende vergunninghouders gecertificeerd bij COPRO:

BASISDOCUMENT	VERGUNNINGHOUDER	PRODUCTIE-EENHEID	VERGUNNINGNUMMER
NBN EN 681-1	Cordes	Senden-Bösensell - Duitsland	422/32
	DS-Dichtungstechnik	Nottuln - Duitsland	448/32
	Ein Shemer Rubber	Kibbutz Ein Shemer - Israël	420/32
	M.O.L.	Vechta - Duitsland	451/32
NBN EN 681-1, NBN EN 681-2 en NBN EN 682	Trelleborg Pipe Seals Lelystad	Bielsko-Biala - Polen	450/32
PTV 832	Algaher	Alfaro-La Roja - Spanje	425/32

Strengere controles

In 2014 werden er in totaal 19 controlebezoeken uitgevoerd, waarvan 18 "normale" controlebezoeken en 1 sanctioneel bezoek.

Doelstellingen 2015

Zoals elders in dit jaarverslag is gemeld, werd PTV 833, de voorschriften voor de afdichtingen in combinatie met zwavelbeton afgewerkt. In 2015 zal dus het TRA 32 aangepast worden zodat ook deze producten kunnen BENOR-gecertificeerd worden.

Afdichtingsring

Gras/grind-kunststofplaten

Personeel

Sector- en productverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Keurder:

Marijke Van der Steen

De certificatietaken werden in 2014 behartigd door Raf. Marijke nam het merendeel van de controlebezoeken voor haar rekening. Dit na een degelijke opleiding "in the field" door Raf sinds haar indiensttreding in augustus 2013.

Waarom gras/grind-kunststofplaten

De grote toename van verharde oppervlakken in ons land heeft tot gevolg dat de regen niet meer op een natuurlijke wijze in de ondergrond kan dringen. Het regenwater stroomt af aan het oppervlak en wordt opgevangen in onze riolen. Deze riolen kunnen vaak de overvloed aan water niet slikken waardoor er wateroverlast ontstaat.

Het water laten infiltreren via een waterdoorlatende verharding met gras/grind-kunststofplaten is hiervoor een mogelijke oplossing.

Certificatie onder het COPRO-merk

Bouwheren die kiezen voor gras/grind-kunststofplaten willen natuurlijk kwaliteitsgaranties.

Enkele jaren geleden vroeg de Vlaamse Overheid of COPRO ervoor kon zorgen dat enkel geschikte en conforme gras/grind-kunststofplaten op de werf werden geleverd. Inspelend op die vraag verzamelde COPRO een groep van experts (bouwheren, fabrikanten, labo's, enz.) die zich een dubbel doel stelde: goede specificaties opstellen en een betrouwbaar controlesysteem ontwikkelen.

De certificatie van gras/grind-kunststofplaten gebeurt aan de hand van volgende documenten:

■ PTV 828 (versie 3.0 - 04-10-2007)

Technische voorschriften voor gras/grind-kunststofplaten.

■ TRA 28 (versie 2.0 - 21-09-2011)

Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk in de sector van de gras/grind-kunststofplaten - Dit toepassingsreglement bevat concrete bepalingen als aanvulling op het CRC COPRO.

Deze reglementen worden op geregelde basis besproken en waar nodig aangepast tijdens de Adviesraad gras/grind-kunststofplaten.

De technische specificaties gebundeld in PTV 828 en het daaraan verbonden COPRO keurmerk helpen de bouwheer bij de selectie van geschikte gras/grind-kunststofplaten voor hun werf.

Gras/grind-kunststof-platen

Technische specificatie PTV 828

PTV 828 is het normatief document voor gras/grind-kunststofplaten. Hierin worden de verschillende eisen vastgelegd. De beschreven parameters omvatten het materiaal, de dimensies en vormkenmerken en de mechanische karakteristieken. Ook is rekening gehouden met de plaats van verwerking door het definiëren van drie gebruiksklassen.

PTV 828 - Gebruiksklassen gras/grind-kunststofplaten

GEBRUIKSKLASSE	TOEPASSING	BELASTINGSTYPE
A	wegberm	intensieve belasting
B	parking	gewone belasting
C	voetgangers	lichte belasting

De gebruiksklasse wordt bepaald aan de hand van de hoogte, de druksterkte, de vervorming, de treksterkte van de verbindingen en een impacttest waarbij een bevroren tegel een val vanaf een vastgelegde hoogte moet doorstaan.

Nuttig voor de gebruikers is dat de PTV 828 in een bijlage ook informatieve richtlijnen geeft voor de opbouw van een verharding met gras/grind-kunststofplaten.

PTV 828 werd goedgekeurd en geregistreerd door:

- **de adviesraad gras/grind-kunststofplaten op 04-12-2007;**
- **de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie op 14-10-2008 onder het nr. Q/341.**

PTV 828 is opgenomen in versie 3.1 van het Standaardbestek 250, gepubliceerd in 2014. Sinds de opname van PTV 828 in Standaardbestek 250 versie 2.2 in 2010, dienen alle openbare bestekken die sinds dan uitkomen gras/grind-kunststofplaten voor te schrijven die voldoen aan de PTV 828.

De PTV kan je vinden op de website www.copro.eu onder 'COPRO documenten'.

Evolutie COPRO-gecertificeerde gras/grind-kunststof-platen

- **In 2014 werden de productconformiteit en de kwaliteit gewaarborgd door 11 COPRO-audits. Deze werden uitgevoerd bij fabrikanten en verdelers in België, Nederland en Duitsland.**
- **Eind 2014 waren er 3 producenten van COPRO-gecertificeerde gras/grind-kunststofplaten.**

Overzicht COPRO-gecertificeerde producenten en verdelers

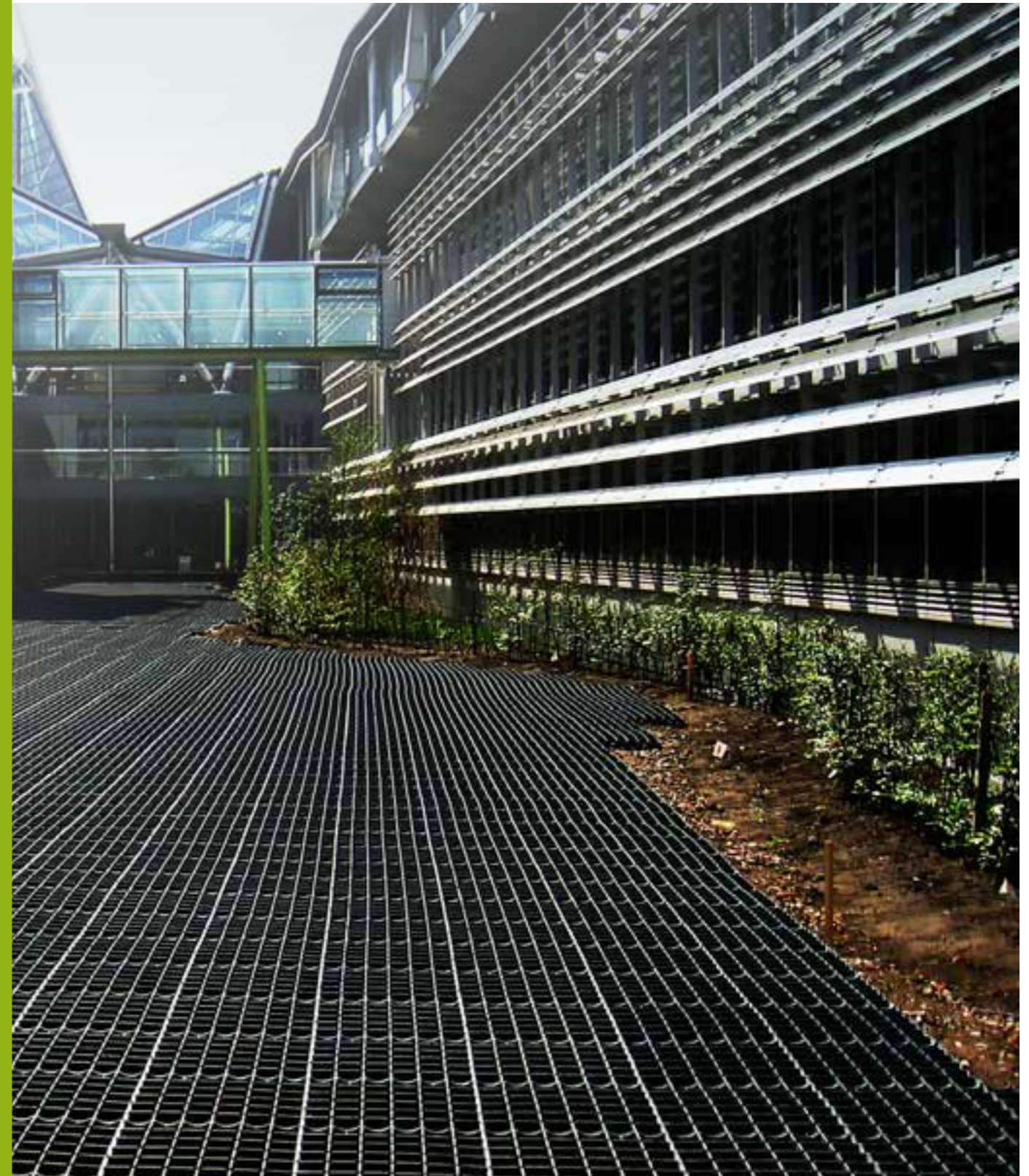
VERGUNNINGHOUDER	PRODUCENT	PRODUCTIEPLAATS
Deschacht Plastics Belgium	Stockplastics	Zwevezele - België
GL Plastics	GL Plastics	Son - Nederland
Tradecc	Purus Arzberg	Arzberg - Duitsland

Wat moet ik doen als bouwheer om kwaliteit te krijgen?

Om zeker te zijn dat er enkel gras/grind-kunststofplaten van goede kwaliteit geleverd worden op de werf is het belangrijk in het bestek COPRO-gecertificeerde gras/grind-kunststofplaten te vragen. Hierbij dient u te verwijzen naar PTV 828 en hierbij ook de gebruiksklasse te vermelden. Bij levering op de werf controleert u of de geleverde gras/grind-kunststofplaten het COPRO-keurmerk dragen en of het etiket verwijst naar PTV 828 en de gevraagde gebruiksklasse.

Geaccrediteerd laboratorium

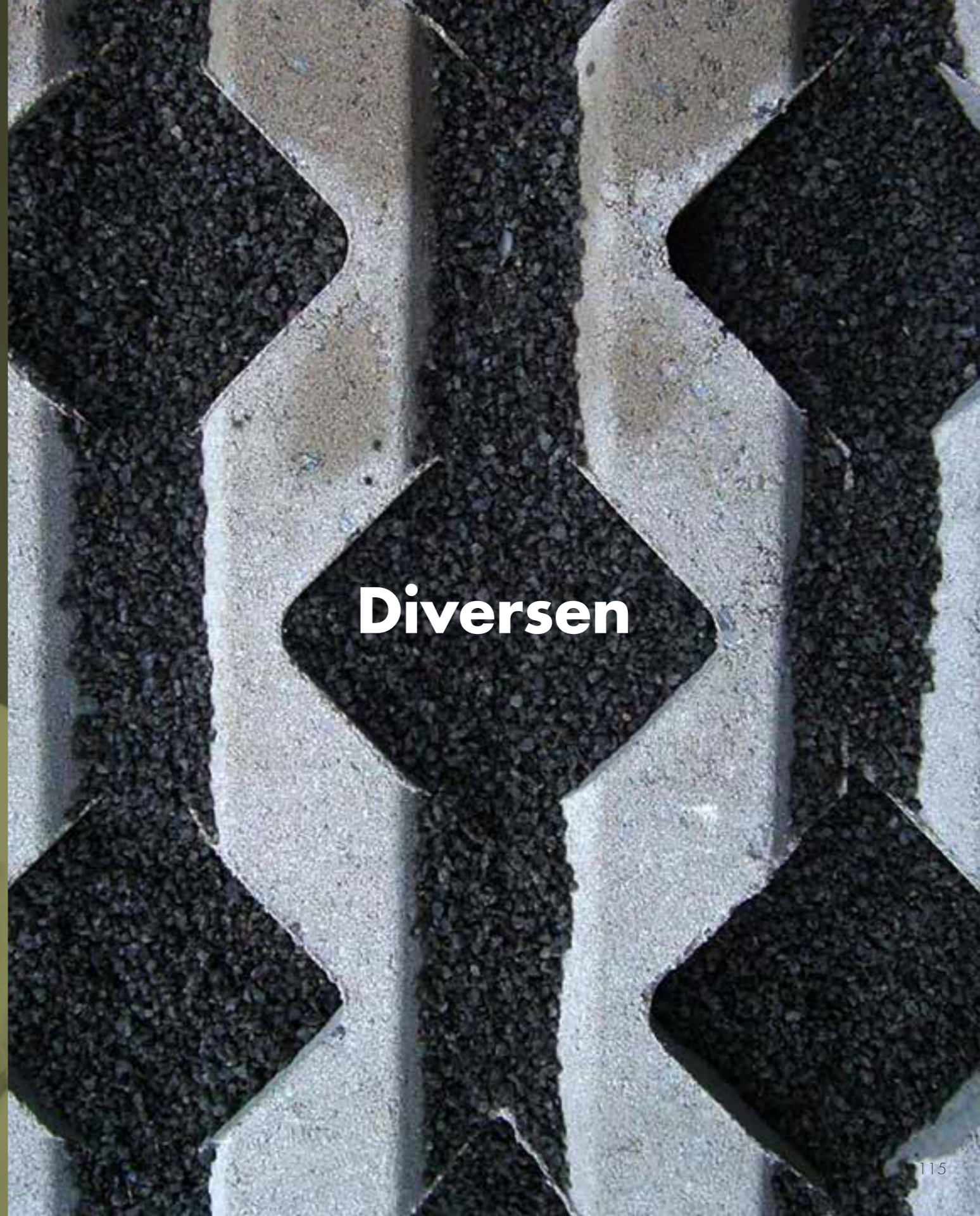
COPRO werkt momenteel samen met één geaccrediteerd onafhankelijk laboratorium voor de beproeving van gras/grind-kunststofplaten, namelijk BECETEL - Belgian research centre for pipes and fittings te Merelbeke.

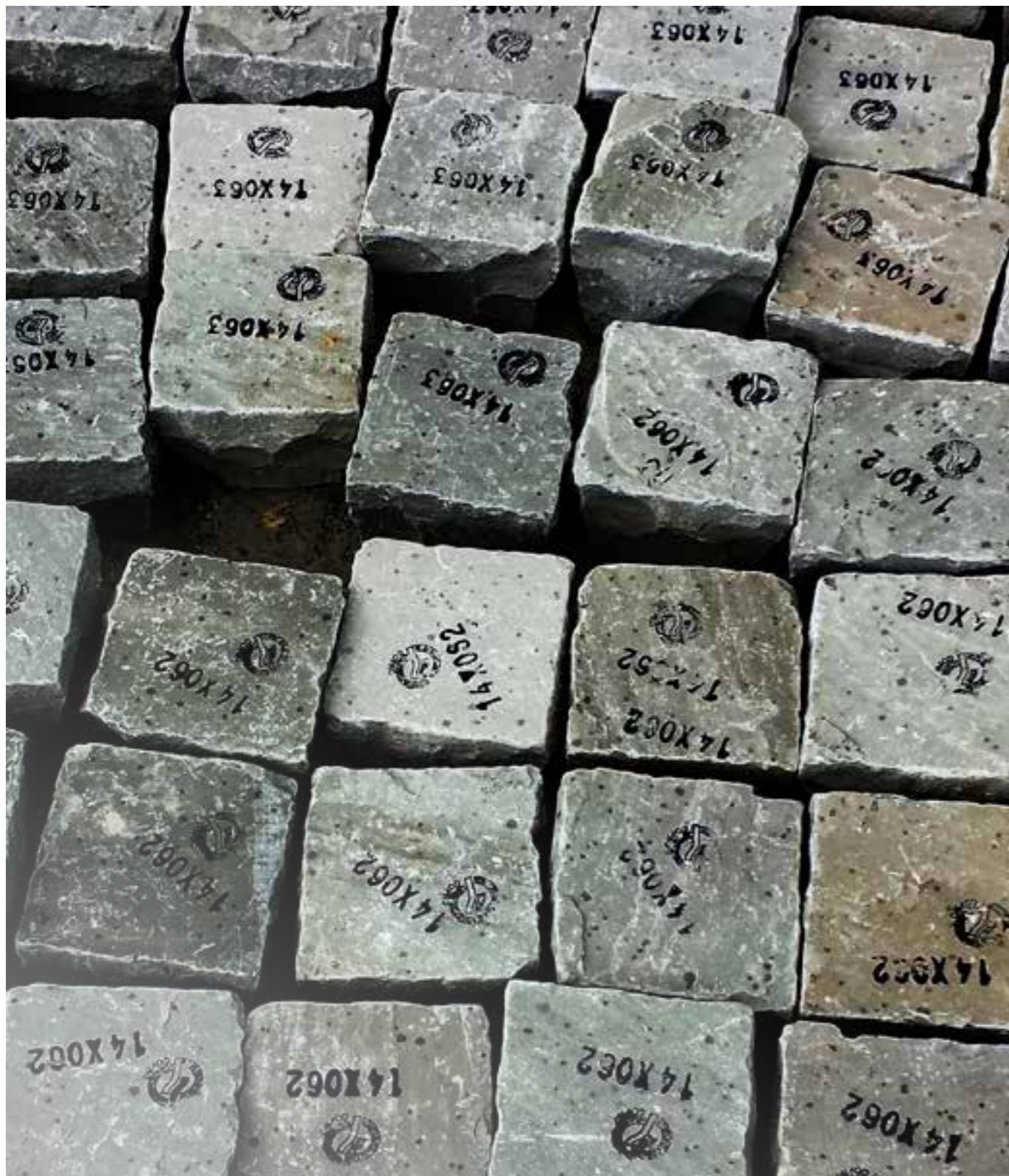

Uw markeringen,
daar is COPRO weg van.

Raf Pillaert
Sector- en productverantwoordelijke

Diversen

Natuurstenen wegenisproducten

Personeel

Productverantwoordelijke en keurder:

Kris Vandenneucker

Sectorverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Kwaliteit natuurstenen producten

Heden wordt natuursteen ATG-BENOR gecertificeerd.

In 2014 werden geen certificatiebezoeken uitgevoerd voor natuurstenen wegenisproducten.

Doch heeft COPRO actief deelgenomen aan de vergaderingen van de werkgroepen voor de herziening van de reglementen, het opstellen van een handleiding voor natuursteenbestratingen, aan de vergaderingen van het uitvoerend bureau, aan de vergaderingen van de adviescommissie en de adviesraad, en eveneens zijn er ook nog vergaderingen van de werkgroep voor het verzamelen van opmerkingen op de Europese normen. Het meeste tijd werd gespendeerd aan de verdere herziening van de PTV 841, PTV 842 en PTV 843. Volgende aanpassingen werden reeds besproken of doorgevoerd in de PTV's:

- beschikbaarheid en beschrijving van het geologisch dossier van het materiaal;
- wateropslorping te vermelden op de technische fiche;
- PTV 842: aanpassen van de (minimaal verwachte) druksterkte in functie van de gebruiksklasse (toepassing);
- oxydeerbaarheid en visueel aspect;
- ...

Deze herziening zal hopelijk afgerond worden in 2015.

Ondanks de talrijke vergaderingen voor het aanpassen van alle documenten om de certificatieactiviteiten te bevorderen, was de firma Eggermont natuursteen uit Deinze, tot in 2014 nog steeds de enige firma die ATG/BENOR-gecertificeerde natuurstenen wegenisproducten kon leveren, genoodzaakt om zijn certificatie stop te zetten.

Naast de gekende certificatieactiviteiten werden er ook op regelmatige basis partijkeuringen uitgevoerd op natuurstenen wegenisproducten. Deze partijkeuringen gebeurden vooral voor materialen geleverd door natuursteenbedrijf "Maris Natuursteen" te Heist-op-den-Berg. De partijkeuringsaanvragen gebeurden ofwel door de leverancier zelf, ofwel door de aannemer.

Rest de vraag: daar in het Standaardbestek 250 verwezen wordt naar de PTV's voor natuurstenen wegenisproducten en een vrijwillig keurmerk (of gelijkwaardig) vereist wordt, hoe gebeuren de leveringen van alle overige leveranciers...? Worden de eisen van het Standaardbestek 250 steeds gevraagd en vereist door alle besturen...? De uitgevoerde partijkeuringen gebeuren, afhankelijk van het product, nog steeds volgens PTV 841, PTV 842 of PTV 843 en PTV 844.

Gestructureerde wegmarkeringen.

Wegmarkeringsproducten

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Productverantwoordelijke:

Philippe du Bus de Warnaffe

Keurder:

Kim Vandenhoeke

Werkgroepen

Voor deze sector neemt COPRO deel aan volgende werkgroepen:

- REC (Road Equipment Commission), het Spiegelcomité van de CEN TC 226;
- Spiegelcomité van de werkgroep CEN TC 226 WG 2;
- Uitvoerend bureau B021 van BUtgb;
- Gespecialiseerde groep B02 van BUtgb;
- Adviesraad Wegmarkeringen;
- Werkgroep Qualiroutes: sub-werkgroep voor de wegmarkeringen;
- SB250: werkgroep 11 Signalisatie;
- CEN TC 226: Task group EN 1423 en 1424).

De activiteiten van COPRO in de sector van de wegmarkeringen kunnen gegroepeerd worden volgens de certificatiesystemen, zoals weergegeven in onderstaande tabel:

Wegmarkeringen

WETTELIJKE MARKERING	VRIJWILLIGE KWALITEITSMERKEN	
CE	BENOR	ATG
	Glasparels en stroefmakende middelen	Wegenverf tot eind 2014
	Thermoplasten	Koudplasten tot eind 2014
Nastrooiproducten	Wegenverf vanaf begin 2015	Geprefabriceerde thermoplasten tot half 2015
	Koudplasten vanaf begin 2015	
	Geprefabriceerde wegmarkeringen vanaf 2015	

Wegmarkeringsproducten

De wegmarkeringen en de Europese verordening bouwproducten: CE-markering

Sinds mei 2005 is de CE-markering voor de nastrooiproducten verplicht binnen de EER (Europese Economische Ruimte). Voor de basisproducten voor wegmarkering, verven, koudplasten en thermoplasten, is de geharmoniseerde norm nog steeds niet goedgekeurd, zodat CE-markering hiervoor nog niet van toepassing is.

CE-markering van nastrooiproducten

Ondanks het feit dat er maar één fabriek van glasparels gevestigd is in België, hebben 11 fabrikanten gekozen een beroep te doen op COPRO als notified body voor de CE-certificatie van hun productie van nastrooiproducten. Onze auditors beoordelen de dossiers in het Frans, Nederlands, Duits en Engels, gezien de klanten voor de CE-markering gevestigd zijn in België (1), Duitsland (2), Frankrijk (2), Nederland (1), Polen (1), het Verenigd-Koninkrijk (3) en zelf in Texas (1).

De audits worden ofwel door COPRO, ofwel door het SPW uitgevoerd, dat tevens genotificeerd is door België, maar uitsluitend in de hoedanigheid van inspectie-instelling.

De vrijwillige certificatie van de wegmarkeringsproducten

Om te borgen dat wegmarkeeders over producten beschikken die een vastgelegd kwaliteitsniveau behalen en die niet teveel variëren, hebben de besturen specificaties opgesteld voor de meeste wegmarkeringsproducten. De specificaties zijn momenteel gebaseerd op Europese normen en op de ervaring in België.

Op basis van deze specificaties, hebben de producenten de mogelijkheid een vrijwillige certificatie te vragen teneinde de overeenkomstigheid van hun producten aan te tonen op basis van vastgelegde regels. De certificatie van wegmarkeringsproducten is één schakel in de kwaliteitsketen van de wegmarkeringen, die alvast borgt dat de wegmarkeeders voor de beheersing van het markeringsproces een beroep kunnen doen op conforme producten.

Proefvak wegmarkeringen Baillonville.

Adviesraad Wegmarkeringen

COPRO is Sectorale operator voor de BENOR-certificatie van wegmarkeringsproducten.

De voorschriften voor de certificatie zijn opgesteld door de Adviesraad Wegmarkeringsproducten.

De effectieve leden zijn:

De voorzitter:

Gauthier Michaux

De secretaris:

Philippe du Bus de Warnaffe

De leden:

Kirsten Bortels, Theo De Jaegher, Sophie De Vlieger, Stéphane Dujardin, Marc Grommen, Pascal Hivert, John Kreps, Christelle Michel, Rik Nuytens, Toni Ogemark, Jürgen Ohm, Tony Overlaet, Kris Redant, Joris Spruyt, Camiel Taminiau, Bas van der Tak, Jean-Luc Vincent, Jo Vanmechelen.

Zoals hierboven vermeld zijn tot eind 2014 de thermoplasten en de glasparels en stroefmakende middelen BENOR gecertificeerd en de andere markeringsproducten hebben technische goedkeuringen (ATG). De regels voor de BENOR-certificatie van wegenverven, koudplasten werden medio 2014 goedgekeurd en de BENOR-certificatie vervangt vanaf begin 2015 ook voor deze producten de ATG. De geprefabriceerde wegmarkeringsproducten zullen rond half 2015 volgen.

BENOR kwaliteitsmerk voor de glasparels en stroefmakende middelen

De controlebezoeken worden uitgevoerd door SPW en COPRO, beiden BELAC-geaccrediteerd voor deze keuringen.

Momenteel zijn er 5 gecertificeerde producenten.

Technische goedkeuring met certificatie voor de verven, thermoplasten, koudplasten en voorgevormde markeringen

Vanaf juli 2010 is COPRO de goedkeurings- en certificatie-operator voor de wegmarkeringsproducten binnen de BUtgb (Belgische Unie voor technische goedkeuring in de bouw).

De technische goedkeuring ATG met certificatie blijft begin 2015 geldig voor de geprefabriceerde thermoplasten. Deze bestaat uit een productcertificatie op basis van laboratoriumproeven en identificatieproeven op basis van de goedkeuringsleidraden en de continue opvolging van de industriële zelfcontrole. Voor de wegenverf en de koudplasten is de ATG begin 2015 beëindigd.

Wegmarkeringsproducten

Naast de productcertificatie van de basisproducten werd in 2007 de homologatie van wegmarkeringsystemen opgestart.

Deze homologatie is gebaseerd op de **goedkeuringsleidraad G0025** en geeft de fabrikanten de mogelijkheid de duurzaamheid en het prestatievermogen van het voor homologatie voorgestelde wegmarkeringsstelsel aan te tonen. Een wegmarkeringsstelsel bestaat uit een basisproduct in een bepaalde dosering, meestal gecombineerd met nastrooiproduct(en).

Het doel is om de systemen te klasseren zodanig dat wegmarkeerders de systemen kunnen selecteren op basis van aangetoonde prestaties, wat hen toelaat om de beschikbare middelen beter te kunnen evalueren om uiteindelijk op die manier de prestaties te bekomen die de opdrachtgever van hen verwacht.

In 2013 en 2014 organiseerde COPRO met SPW en met samenwerking van AVW opnieuw proefvakken in Baillonville, met de bedoeling om vanaf begin 2015, de volgende gebruiksgeschiktheidsattesten uit te geven. Ook in 2015 zal er in juni een sessie georganiseerd worden.

COPRO neemt actief deel aan het **Uitvoerend Bureau lineaire wegelementen**, dat de dossiers van technische goedkeuringen behandelt.

De effectieve leden van het Uitvoerend Bureau B021 zijn:
De voorzitter:

Gauthier Michaux

De secretaris:

Philippe du Bus de Warnaffe

De leden:

Kirsten Bortels, Sophie De Vlieger, Marc Grommen, Frédéric Michel, Kris Redant.

Europese Technische Beoordeling

Zoals vermeld in vorig punt, is COPRO de goedkeurings- en certificatieoperator voor de wegmarkeringsproducten binnen de BUtgb (Belgische Unie voor technische goedkeuring in de bouw).

De aanvragen van Europese Technische beoordelingen voor de wegmarkeringsproducten (verticale en horizontale signalisatie) worden eveneens administratief behandeld door COPRO. Gauthier Michaux is door het Uitvoerend Bureau aangewezen als rapporteur voor de nieuwe ETB-aanvragen in deze sector.

Afvoer en berging van hemelwater

Waarom afvoer en berging van hemelwater?

De grote toename van verharde oppervlakken in België heeft tot gevolg dat de regen niet meer op een natuurlijke wijze in de ondergrond kan dringen. Het regenwater wordt via de oppervlakken afgevoerd naar de riolen waar het wordt opgevangen. De huidige riolen kunnen de overvloed aan water vaak niet slikken waardoor er wateroverlast ontstaat.

Het water laten infiltreren via een waterdoorlatende bestrating is hiervoor de oplossing. Een waterdoorlatende bestrating is een structuur die als geheel een hoeveelheid water kan bufferen, infiltreren en/of vertraagd afvoeren.

Een andere oplossing is het hemelwater vertraagd afvoeren via berging in zogenaamde bufferbekkens (boven- of ondergronds). In combinatie met deze bufferbekkens kan men ook het hemelwater laten infiltreren in de ondergrond.

Bouwheren die kiezen voor waterdoorlatende bestratingen of bufferbekkens willen uiteraard kwaliteitsgaranties. De specificaties in de betreffende PTV's en het daaraan verbonden COPRO keurmerk helpen hen daarbij.

Waarom moet een waterdoorlatende bestrating voldoen?

Reeds geruime tijd werd er door verschillende overheden de vraag gesteld waaraan een goede waterdoorlatende bestrating dient te voldoen. Inspelend op die vraag verzamelde COPRO een groep van experts (bouwheren, fabrikanten, aannemers, enz.) die zich bezighield met het opstellen van goede specificaties en een betrouwbaar controlesysteem.

Vandaag is de technische specificatie PTV 827 beschikbaar. Bij het vastleggen van de specificaties is de groep experts op zoek gegaan naar de eisen waaraan een goede waterdoorlatende bestrating dient te voldoen qua opbouw, materialen en plaatsing. Dit resulteert in twee verschillende systemen: waterdoorlatende bestratingen met buffering van het water in de onderfundering en waterdoorlatende bestratingen met buffering in de fundering.

Buffering in de onderfundering kan toegepast worden bij bedrijfsterreinen, kmo-zones, winkelcentra, woonstraten, pleinen, wandelstraten, fietspaden, opritten, terrassen, parkings, ...

Buffering in de fundering daarentegen wordt best beperkt tot voetpaden, fietspaden en parkings (plaatsen waar geen zwaar verkeer kan of zal passeren).

PTV 827 is gratis te downloaden. Zie onze website www.copro.eu onder 'COPRO documenten'.
Waarom moet een buffer- / infiltratiebekken voldoen?

Afvoer en berging van hemelwater

Afvoer en berging van hemelwater voor ondergrondse voorzieningen voor infiltratie en buffering. Later zal er ook werk gemaakt worden van een gelijklopende PTV voor bovengrondse voorzieningen.

Voor beide systemen bestaan er echter zoveel verschillende oplossingen, dat het vastleggen van algemene eisen en voorschriften van iedereen de nodige inspanningen zal vragen.

COPRO

ORGANISATIE

Algemene Vergadering

Effectieve leden

OPENBARE INSTELLINGEN	
Vlaams Gewest	Pieter De Winne <i>Fernand Desmyter - Vertegenwoordiger en Voorzitter tot april 2014</i> <i>Filip Boelaert - Vertegenwoordiger vanaf april 2014</i>
Brussels Gewest	Jean-Claude Moureau Vincent Thibert

AANNEMERS	
BFAW	Etienne Scherpereel - Ondervoorzitter
BFAW - Brussel	Yvo Derdaele
VlaWeBo - Antwerpen	Yves Ulens
VlaWeBo - Limburg	Erik Keijers
VlaWeBo - Oost-Vlaanderen	Romain Buys
VlaWeBo - Vlaams Brabant	Herman Dekempeneer
VlaWeBo - West-Vlaanderen	Ingrid De Vriese
FWEV - Brabant wallon	William Haulotte
FWEV - Hainaut	Jean Baes
FWEV - Liège	Etienne Jardinet
FWEV - Luxembourg	Pol Hanoul
FWEV - Namur	Jean-Jacques Nonet
Bouwunie Infrastructuurwerken	Jerome Vanroye

Toegetreden leden

Belfill	Luc Bertoux
Labo Laborex	Serge Vermeren
Labo OCB	Erik Willaert

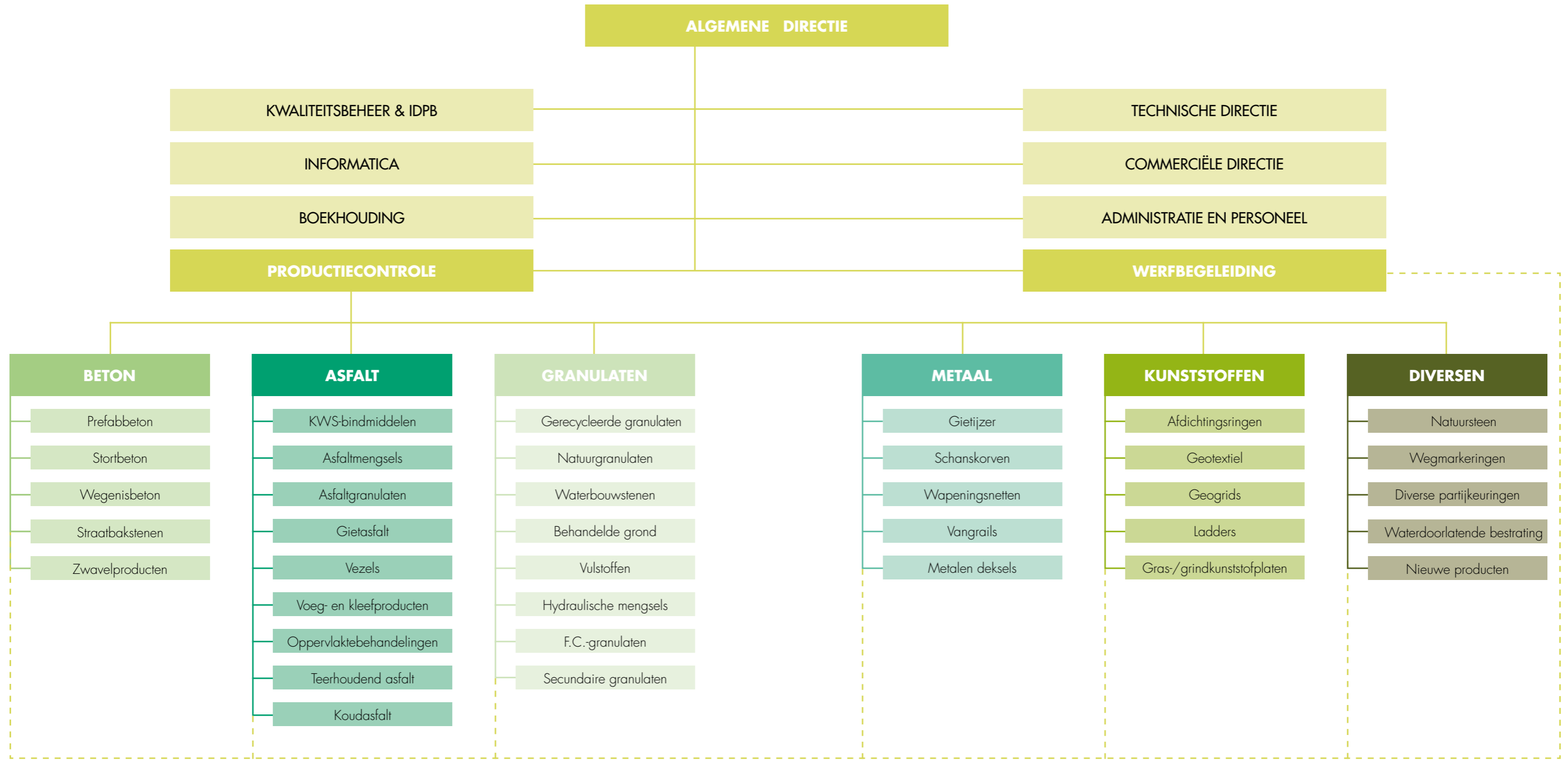
ORGANISATIE

Raad van Bestuur

OPENBARE INSTELLINGEN	
Vlaams Gewest	Pieter De Winne <i>Fernand Desmyter - Bestuurder en Voorzitter tot april 2014</i> Filip Boelaert - Bestuurder vanaf april 2014 en Voorzitter vanaf september 2014 Eva Van den Bossche
Brussels Gewest	Jean-Claude Moureau

AANNEMERS	
BFAW	Yvo Derdaele Eli Desmedt Pol Hanoul Etienne Jardinet Etienne Scherpereel - Ondervoorzitter Yves Ulens

ORGANISATIE

INTERNE DIENSTEN VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING

Preventieadviseur

Doordat Renée Declerck zich ondertussen vol overgave op haar taak als kwaliteitsverantwoordelijke gestort heeft, werd in 2014 een vervanger/opvolger voor de functie van IDPB gezocht. Deze werd gevonden in de persoon van Gaëtan Pluym. Teneinde goed voorbereid te zijn voor deze functie werd de cursus Preventieadviseur niveau III gevolgd. De cursus met bijhorend examen en paper werd met onderscheiding afgerond.

In de paper werd de problematiek van kwartsstof onderzocht. Tijdens interne audits bij de sector puingranulaten werd een grote blootstelling aan (kwarts)stof vastgesteld bij het bijwonen van korrelverdelingen. Hiervoor werd een risico-analyse opgemaakt. Deze zal in 2015 verder getoetst worden aan de hand van praktische metingen in situ.

Arbeidsongevallen

In 2014 was er geen enkel arbeidsongeval! Teneinde gepast te kunnen ageren in het geval zich toch een arbeidsongeval zou voordoen, heeft onze BHV Marga De Bruyn zich verder verdiept in haar kennis van EHBO middels een jaarlijkse bijscholingscursus.

Jaaractieplan 2014

In het kader van het jaaractieplan 2014 werden volgende zaken verder uitgevoerd:

- **Controlemetingen van het binnenklimaat (luchtverversing) op kantoor. Uit de bekomen meetresultaten werd vastgesteld dat er voor elke werknemer ruim voldaan wordt aan de eis van 30 m³/h volgens artikel 36 van het KB dd. 10/10/2012.**
- **Nazicht van de muurhaspels en brandblusapparaten werd uitgevoerd door Ansul.**

Psychosociale risico's

De psychosociale risico's op het werk worden gedefinieerd als de kans dat een of meerdere werknemers psychische schade ondervinden die al dan niet kan gepaard gaan met lichamelijke schade, ten gevolge van een blootstelling aan de elementen van de arbeidsorganisatie, de arbeidsinhoud, de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden en de interpersoonlijke relaties op het werk, waarop de werkgever een impact heeft en die objectief een gevaar inhouden.

Psychische schade kan zich bijvoorbeeld uiten in angsten, depressie, burn-out, zelfmoordgedachten, posttraumatische stress, ... Op lichamelijk vlak kunnen deze risico's aanleiding geven tot lichamelijke uitputting, slaapproblemen, verhoogde bloeddruk, hartkloppingen, maag- en darmproblemen, ...

Er moet opgemerkt worden dat de nefaste gevolgen een impact kunnen hebben op het individu maar ook op het collectieve niveau, bijvoorbeeld in de vorm van een verslechterde arbeids sfeer, conflicten, ... Ze brengen ook kosten voor de onderneming met zich mee: arbeidsongevallen, het beheer van absentieisme en presenteisme, een daling van de kwaliteit van het werk, van de productiviteit, ...

De psychosociale risico's zijn complex omdat de oorzaken ervan multifactorieel zijn en de gevaren zich voordoen op meerdere niveaus:

- **De arbeidsorganisatie:** onder meer de structuur van de organisatie (horizontaal - verticaal), de wijze waarop de taken worden verdeeld, de werkprocedures, de beheersinstrumenten, de managementstijl, het algemeen beleid dat in de onderneming wordt gevoerd.
- **De arbeidsinhoud:** dit begrip heeft betrekking op de taak van de werknemer als dusdanig. Deze categorie omvat alles wat betrekking heeft op de complexiteit en de variatie van de taken, op de emotionele belasting (relatie met het publiek, contact met leed, zijn emoties moeten verbergen, ...), op de psychische belasting (onder meer verbonden aan de moeilijkheidsgraad van de taken), op de lichamelijke belasting, op de duidelijkheid van de taken.
- **De arbeidsvoorwaarden:** ze omvatten alles wat raakt aan de modaliteiten voor de uitvoering van de arbeidsverhouding, zoals de aard van de overeenkomst en het type werkrooster (nachtarbeid, werken in ploeg, atypische uren, ...), de opleidingsmogelijkheden, het loopbaanbeheer, de evaluatieprocedures.
- **De arbeidsomstandigheden:** deze beogen de materiële omgeving waarin het werk wordt verricht, zoals de inrichting van de arbeidsplaatsen, de arbeidsmiddelen, het lawaai, de verlichting, de gebruikte stoffen, de werkhoudingen.
- **De interpersoonlijke relaties op het werk:** dit omvat de interne relaties (tussen werknemers, met de directe chef, met de hiërarchische lijn, ...) maar eveneens de relaties met derden, de mogelijkheden tot contact, de communicatie, ... Ook de kwaliteit van de relaties (samenwerking, integratie, ...) vallen hieronder.

Naar aanleiding van de wijzigingen van de welzijnswet en het Koninklijk Besluit dd. 10/4/2014 werden ook binnen COPRO de nodige maatregelen genomen ter preventie van psychosociale risico's op het werk. Zo werd het arbeidsreglement aangepast en werd contact opgenomen met de externe partner Adhesia voor het opstellen van een risico-analyse. De uitvoering van dit laatste is voorzien voor 2015.

INTERNE DIENSTEN

Informatica

Algemeen

COPRO heeft samengewerkt met een aantal dienstleveranciers waaronder Econocom-Osiatis, Efficacy, The Reference. Deze hebben een ondersteunende rol gespeeld op het gebied van informatica.

Hardware

2014. Het jaar waarin Windows 8(.1) eigenlijk als standaard te gebruiken besturingssysteem zou moeten gehanteerd worden. Allicht volgens Microsoft. Een evaluatie van dit systeem gaf eerder aan dat het gebruik hiervan, zeker binnen een bedrijfsomgeving, een stap (zoniet meerdere) achteruit is dan vooruit.

Deze vaststelling en de onduidelijkheid die er heerste rond hoelang Windows 7 nog beschikbaar zou zijn op de markt leidde ertoe dat veiligheidshalve een deel van de computers, waarvan de meeste hun levensduur ruimschoots bereikt hadden, vervangen werden.

Door deze gemaakte keuze kunnen de medewerkers van COPRO verder werken in de reeds vertrouwde omgeving en is de continuïteit verder gegarandeerd.

CRM

In het vorig activiteitenrapport werd aangekaart dat 2014 de start zou worden van het gebruik van het nieuwe CRM systeem Efficacy 2012.

Zoals bij elke lancering van een nieuw systeem zorgde ook deze lancering voor de nodige spanning. De introductie van een nieuw systeem vormt eigenlijk de ideale basis om een systeem uit te testen. Alleen is dit scenario echter niet realistisch aangezien dit de nodige tijd vergt en kost met zich meebrengt.

Elk project met een goede aanpak en opvolging zorgt ervoor dat de hinder eerder beperkt is en problemen snel en adequaat kunnen aangepakt worden. De COPRO medewerkers hebben vanaf dag 1 kunnen starten met het uitoefenen van hun taken en hebben geen obstakels ondervonden die zouden geleid hebben tot het tegendeel.

Via deze weg wil ik iedereen binnen COPRO bedanken voor hun bijdrage.

Verantwoordelijken

Marc Buffet van Econocom-Osiatis, Stijn Smets van Efficacy en Bart Miseur van COPRO.

Perspectieven 2015

Infrastructuurverbeteringen; vernieuwing website.

Informatica:
het bewijs dat het netwerkt.

Bart Miseur
Verantwoordelijke IT

BALANS

ACTIVA	31/12/2014
A. VASTLIGGEND	2.591.151,05
A1. Website & Logo	102.817,60
A2. Terreinen	0,00
A3. Bebouwde terreinen (aanschaffingswaarde)	3.048.416,27
A4. Installatie, uitrusting (aanschaffingswaarde)	1.035.669,97
A5. Mat., meubilair, roll. (aanschaffingswaarde)	590.069,84
A6. Software	154.180,74
A7. Afschrijvingen	-2.347.162,35
A8. Waarborgen	7.158,98
B. REALISEERBAAR	1.575.259,60
B1. Klanten	1.427.632,10
B2. Op te stellen facturen en creditnota's	133.866,72
B3. Te ontvangen creditnota's	0,00
B4. Overlopende rekeningen	13.760,78
C. BESCHIKBAAR	6.911.304,25
C1. Beleggingen	6.316.605,42
Geboekte waardeverminderingen	-26.896,90
C2. Spaarrekening	194.137,00
C3. Bank	426.053,74
C4. Kas	1.404,99
TOTAAL	11.077.714,90

PASSIVA	31/12/2014
A. EIGEN VERMOGEN	287.556,49
A1. Beginvermogen	287.556,49
B. BESTEMDE FONDSEN	9.770.247,22
B1. Fondsen bestemd voor sociaal passief	4.409.888,50
B2. Fondsen bestemd voor investeringen	2.287.965,10
B3. Andere bestemde fondsen	3.072.393,62
C. VOORZIENING RISICO'S & LASTEN	74.368,06
C1. Voorziening voor sociaal passief	0,00
C2. Voorziening voor risico's	74.368,06
D. SCHULDEN KORTE TERMIJN	945.543,13
D1. Leveranciers	100.829,27
D2. Te ontvangen facturen	16.674,15
D3. Te betalen vakantiegeld	348.539,52
D4. Te betalen BTW	20.987,16
D5. Te betalen bedrijfsvoorheffing en wedden	129.735,00
D6. Overlopende rekening	328.778,03
TOTAAL	11.077.714,90

WIE WIJ ZIJN? COPRO'S KLOPPEND HART.

DIRECTIE

Erik BARBÉ
CEO
erik.barbe@copro.eu
+32 (0)475 28 20 48

Carine WALSCHAERT
Secretariaat
carine.walschaert@copro.eu
+32 (0)491 61 24 74

Marc VAN BRABANT
Commercieel Directeur
marc.vanbrabant@copro.eu
+32 (0)475 41 31 68

Dirk VAN LOO
Technisch Directeur
dirk.vanloo@copro.eu
+32 (0)474 99 99 03

Renée DECLERCK
Kwaliteitsverantwoordelijke
renee.declerck@copro.eu
+32 (0)478 54 89 58

Gaëtan PLUYM
Verantwoordelijke IDPB
gaetan.pluym@copro.eu
+32 (0)473 63 66 69

Rita BURTON
Management Assistant
rita.burton@copro.eu
+32 (0)496 12 60 67

Marga DE BRUYN
Secretariaat
marga.debruyne@copro.eu
+32 (0)496 26 05 96

Ruben VERBEKE
Coördinatie & promotie, werven
ruben.verbeke@copro.eu
+32 (0)497 43 86 59

Bart MISEUR
Informatica
bart.miseur@copro.eu
+32 (0)490 44 86 12

**WIE WIJ ZIJN?
COPRO'S KLOPPEND HART.**

SECTOR ASFALT

Dirk LACAEYSE
Sectorverantwoordelijke
Productverantwoordelijke
bitumineuze mengsels, koudasfalt,
afvoer van teerhoudend asfalt
dirk.lacaeyse@copro.eu
+32 (0)495 25 52 48

Erik ANSINGH
Inspecteur sector asfalt
erik.ansingh@copro.eu
+32 (0)477 99 44 54

Andie DEDONCKER
Productverantwoordelijke vezels,
gietasfalt, voegvullingsproducten,
oppervlaktebehandelingen
andie.dedoncker@copro.eu
+32 (0)496 12 92 98

Philippe du BUS de WARNAFFE
Productverantwoordelijke
bindmiddelen
philippe.dubusdewarnaffe@copro.eu
+32 (0)478 31 07 68

Andi CROMBEZ
Inspecteur sector asfalt
andi.crombez@copro.eu
+32 (0)496 52 20 50

Nico TORCK
Productverantwoordelijke
asfaltgranulaten
nico.torck@copro.eu
+32 (0)498 97 64 65

Koen VAN DAELE
Productverantwoordelijke
asfalmengsels
koen.vandaele@copro.eu
+32 (0)478 31 07 71

Marijke VAN DER STEEN
Inspecteur bindmiddelen
marijke.vandersteen@copro.eu
+32 (0)490 64 76 29

Jordy VAN DAM
Inspecteur sector asfalt
jordy.vandam@copro.eu
+32 (0)493 25 58 76

**WIE WIJ ZIJN?
COPRO'S KLOPPEND HART.**

SECTOR GRANULATEN

Johny DE NUTTE
Sectorverantwoordelijke
Productverantwoordelijke
behandelde grond, secundaire
granulaten, waterbouwstenen
johny.denutte@copro.eu
+32 (0)476 47 31 23

Toby VERDIN
Productverantwoordelijke
hydraulisch gebonden mengsels
toby.verdin@copro.eu
+32 (0)492 59 14 17

Kim DE JONGHE
Inspecteur sector granulaten
kim.dejonghe@copro.eu
+32 (0)470 22 13 33

Dieter KRIKILION
Productverantwoordelijke
vulstoffen
dieter.krikilion@copro.eu
+32 (0)474 96 14 14

Dorien DESMET
Productverantwoordelijke
F.C.-granulaten
dorien.desmet@copro.eu
+32 (0)494 52 67 91

Dave VANBEVEREN
Inspecteur sector granulaten
dave.vanbeveren@copro.eu
+32 (0)499 51 56 65

Dries WOUTERS
Inspecteur sector granulaten
dries.wouters@copro.eu
+32 (0)471 12 89 21

Michaël VAN SCHELVERGEM
Productverantwoordelijke
gerecycleerde granulaten
michael.vanschelvergem@copro.eu
+32 (0)496 26 05 97

Stéphane BAGUET
Productverantwoordelijke
natuurgranulaten
stephane.baguet@copro.eu
+32 (0)476 47 31 25

Annabelle VEKEMAN
Inspecteur sector granulaten
annabelle.vekeman@copro.eu
+32 (0)493 53 30 15

Ruben VERBEKE
Inspecteur sector granulaten
ruben.verbeke@copro.eu
+32 (0)497 43 86 59

**WIE WIJ ZIJN?
COPRO'S KLOPPEND HART.**

SECTOR BETON

Staf DEVALCK
Sectorverantwoordelijke
Productverantwoordelijke
prefab betonproducten en
zwavelgebonden producten
staf.devalck@copro.eu
+32 (0)476 47 31 27

SECTOR METAAL

Kris VANDENNEUCKER
Sectorverantwoordelijke
Productverantwoordelijke
gietijzer, schanskorven,
wapeningsnetten, metalen deksels
kris.vandenneucker@copro.eu
+32 (0)478 31 07 64

Luc VERBUSTEL
Productverantwoordelijke
stortbeton, wegenisbeton
luc.verbustel@copro.eu
+32 (0)474 50 27 40

Gaëtan PLUYM
Productverantwoordelijke
straatbakstenen
gaetan.pluym@copro.eu
+32 (0)473 63 66 69

Nico TORCK
Inspecteur afschermende
constructies voor wegen
nico.torck@copro.eu
+32 (0)498 97 64 65

Renée DECLERCK
Inspecteur sector beton
renee.declerck@copro.eu
+32 (0)478 54 89 58

Kim VANDENHOEKE
Productverantwoordelijke
afschermende constructies
voor wegen
kim.vandenhoeke@copro.eu
+32 (0)479 85 33 83

**WIE WIJ ZIJN?
COPRO'S KLOPPEND HART.**

SECTOR KUNSTSTOFFEN

Raf PILLAERT
Sectorverantwoordelijke
Productverantwoordelijke
producten uit elastomeer, geotextiel
en aanverwante producten, ladders
raf.pillaert@copro.eu
+32 (0)478 31 07 65

SECTOR DIVERSEN

Raf PILLAERT
Sectorverantwoordelijke
raf.pillaert@copro.eu
+32 (0)478 31 07 65

Raf PILLAERT
Sectorverantwoordelijke
Productverantwoordelijke
producten uit elastomeer, geotextiel
en aanverwante producten, ladders
raf.pillaert@copro.eu
+32 (0)478 31 07 65

Kris VANDENNEUCKER
Productverantwoordelijke
natuursteen
kris.vandenneucker@copro.eu
+32 (0)478 31 07 64

Renée DECLERCK
Productverantwoordelijke
partijkeuringen
renee.declerck@copro.eu
+32 (0)478 54 89 58

Marijke VAN DER STEEN
Productverantwoordelijke
gras/grind-kunststofplaten
Inspecteur sector kunststoffen
marijke.vandersteen@copro.eu
+32 (0)490 64 76 29

Philippe du BUS de WARNAFFE
Productverantwoordelijke
wegmarkeringen
philippe.dubusdewarnaffe@copro.eu
+32 (0)478 31 07 68

KWALITEIT

Kwaliteit ligt aan je voeten

Kwaliteit

COPRO is geaccrediteerd als certificatie-instelling volgens de norm EN 45011 en als keuringsinstelling volgens de norm EN ISO/IEC 17020.

Het jaar 2014 was een belangrijk jaar voor het behouden van onze accreditaties. Eind 2014 verviel immers de norm EN ISO/IEC 17020 (versie 2004) en werd vervangen door EN ISO/IEC 17020 (versie 2012). Ook de norm EN 45011 (1998) wordt vervangen door de norm EN ISO/IEC 17065 (2012), maar deze overgangperiode duurt nog tot juni 2015. Instellingen die zich niet of onvoldoende aangepast hebben aan de eisen van de nieuwe norm tegen het einde van de overgangperiode verliezen hun certificaat.

In februari 2014 heeft BELAC (Belgische organisatie voor Accreditatie) gedurende 3 volle dagen - met 2 auditors - ons kwaliteitssysteem nagezien en getoetst aan de nieuwe

eisen van beide accreditatienormen. Om aan deze nieuwe normen te voldoen werden een aantal noodzakelijke aanpassingen uitgevoerd in ons kwaliteitssysteem die resulteerden in een nieuwe versie van het kwaliteitshandboek.

Ondanks dat de BELAC-auditoren ons feliciteerden met het grote aantal wijzigingen die reeds van toepassing gesteld werden om te voldoen aan de nieuwe normen, hebben ze toch een aantal tekortkomingen vastgesteld. Deze tekortkomingen werden in de loop van 2014 gewerkt, wat dan ook nagezien en bevestigd werd bij de volgende BELAC-audit, uitgevoerd in december 2014.

Met fierheid kunnen we melden dat COPRO één van de eerste keuringsinstellingen is in de sector van de bouwproducten die zijn certificaat volgens de nieuwe accreditatienorm EN ISO/IEC 17020 (2012) behaald heeft.

Drukken van een betonkubus.

CE-markering

COPRO is ook door de FOD Economie aangemeld bij de Europese Commissie onder het nummer 1137 voor de certificatie in het kader van de CE-markering onder AVCP-systeem 1 en 2+.

Als er een geharmoniseerde norm of Europese technische beoordeling beschikbaar is, dan moet een fabrikant die zijn product in de handel wil brengen, het product voorzien van de CE-markering. De CE-markering is volgens de Bouwproductenverordening (CPR) nr. 305/2011 het enige merkteken dat gebruikt mag worden om aan te geven dat het bouwproduct overeenstemt met de aangegeven prestaties en dat het voldoet aan de toepasselijke eisen betreffende de uniale harmonisatiewetgeving. Hiertoe dient de fabrikant een prestatieverklaring (DoP) op te stellen. Daarmee maakt hij aan de afnemer kenbaar welke prestaties met betrekking tot de essentiële kenmerken hij verklaart. Volgens de CPR is het echter al voldoende om voor ten minste één essentieel kenmerk een prestatie te verklaren.

Onderaanneming

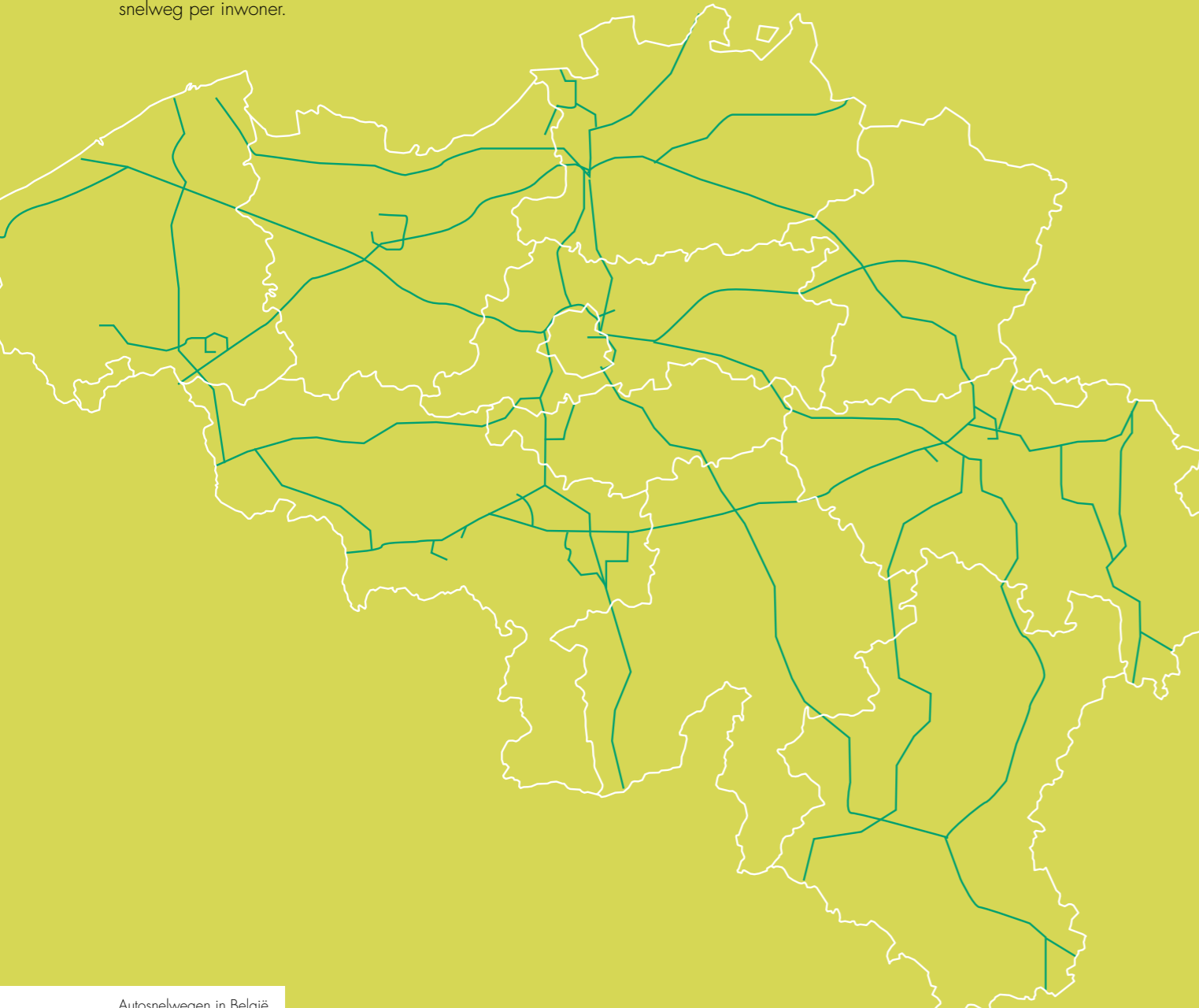
COPRO doet in 2 gevallen beroep op onderaannemers: de keuringsinstelling SPW specifiek voor het uitvoeren van keuringen voor het product glasparels enerzijds, en de laboratoria voor het uitvoeren van proeven anderzijds.

In het kader van onze accreditatie moeten we onze onderaannemers opvolgen. In eerste instantie werken we daarom uitsluitend met onderaannemers die ofwel als keuringsinstelling ofwel als beproevingslaboratoria geaccrediteerd zijn volgens respectievelijk ISO/IEC 17020 en ISO/IEC 17025.

In 2014 zijn er door alle inspecteurs van COPRO samen 4.775 monsters genomen, dat leidt tot evenveel proefverslagen. Gemiddeld worden er voor één monster een 4-tal proeven aangevraagd. Betreffende deze proefverslagen zijn er uiteindelijk 29 klachten geregistreerd in ons kwaliteitssysteem. Dit is minder dan 1 %, maar de helft van de klachten heeft wel betrekking op foutieve resultaten en proefuitvoeringen. Het blijft dus uiterst belangrijk dat deze proefverslagen grondig nagezien worden.

UW WERF? DIE HEEFT COPRO ONDER CONTROLE

België heeft met 57,8 km per 1.000 km² het grootste aantal kilometer snelweg per km² van de Europese Unie. In totaal heeft België 1.763 km snelweg op 30.528 km². Afgezet tegen de grootte van de bevolking komt België (ruim 11 miljoen inwoners) uit op ongeveer 15 centimeter snelweg per inwoner.

Autosnelwegen in België.

Schade aan de weg.

Volgens Inrix is Brussel met 83 file-uren per jaar per bestuurder absolute koploper in de ranglijst van filesteden. Londen komt op de tweede plaats met 82 uren en Antwerpen staat op drie met 78 uren.

Op 1 augustus van 2014 waren er in België welgeteld 7.076.238 motorvoertuigen ingeschreven. Daarmee is de kaap van de 7 miljoen voor het eerst overschreden volgens cijfers van de FOD Economie.

In 10 jaar tijd is het aantal voertuigen met iets meer dan 1 miljoen gestegen. Dat is een stijging met 16 procent. Momenteel zijn er 2,01 mensen voor elke auto, 10 jaar geleden waren dat er nog 2,13 en in 1977 nog 3,55.

We kunnen er niet omheen: we zijn niet alleen verslaafd aan onze wagen maar ook aan onze wegen. En het liefst willen we perfecte wegen. Geen putjes, geen bobbels maar een biljartvlakke weg.

Onze bouwheren, producenten en aannemers werken samen om dit te bereiken. Ook COPRO doet zijn duit in het zakje via de keuring en certificatie van de gebruikte producten en via de verhoogde controle in het kader van specifieke werven.

Verslaafd aan onze wagen.

UW WERF? DIE HEEFT COPRO ONDER CONTROLE

Ook in 2014 werd beroep gedaan op COPRO voor doelgerichte controles van de producten voor belangrijke projecten:

- **A17 Torhout-Brugge: Structureel onderhoud**
- **E313 Lummen-Hasselt: Renovatie asfaltverhardingen en verlengen in- en uitvoegstroken verkeerswisselaar Lummen - Complex 26bis**
- **N171 Carbon Freeway Kontich: proefproject - duurzaam aanbesteden**
- **Luchthaven van Zaventem: Renovatiewerken November 6**
- **Luchthaven van Zaventem: Renovatiewerken Juliette - Inner 8/9**
- **Luchthaven van Zaventem: Renovatiewerken Alfa 1**

- **E40/E314 Leuven - Kortenberg: Structureel onderhoud + aanleggen spitsstrook**
- **E17/R4: Herstellen KWS verharding op diverse locaties**
- **E40 Aalter - Sint-Denijs-Westrem: KWS herstelling richting Brussel**
- **E34 Oelegem - Zoersel: Structureel onderhoud**
- **Eiffage Rail Express - Rennes-Le Mans: Controle van de nieuwe vangrails**
- **Controle van de wegmarkeringen voor wegen beheerd door het Brussels Hoofdstedelijk gewest.**

Bij de laatste twee bovenvermelde werven wordt een controle uitgevoerd op het geplaatste product.

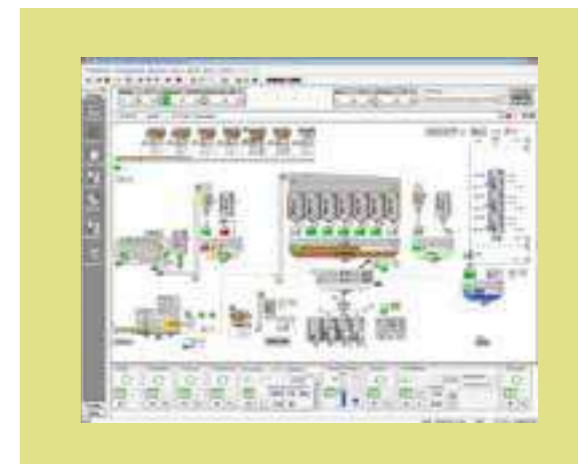

Controle voor wegenwerken.

SOFTWARE STURING CENTRALE

Tijdens de uitgevoerde controles werden volgende controles uitgevoerd:

- **Nazicht van de productie-installatie.**
  - Correcte werking installatie.
  - Correcte uitprint van het productieproces.
- **Nazicht van het laboratorium van de fabrikant.**
  - Correcte werking van de gebruikte meet- en beproevingsuitrusting.
  - Aanwezigheid van controlepersoneel.
- **Nazicht grondstoffen. Vooral de gebruikte grondstoffen.**
  - Correctheid en volledigheid van de leveringsdocumenten.
  - Overeenkomst grondstoffen met verantwoordingsnota's, technische fiches en ITT's op basis van de leveringsdocumenten.
  - Visuele controle van de gedoseerde grondstoffen.
  - Visueel nazicht van de voorraad.
- **Nazicht productie geproduceerd tijdens het controlebezoeken sedert het laatste bezoek.**
  - Gebruik van een correcte en conforme receptuur.
  - Conformiteit van het productieproces.
  - Dosering van de correcte grondstoffen.
  - Visueel aspect van het geproduceerde.
- **Bijwonen van proeven onder toezicht van COPRO.**
  - Bijwonen van de monsterneming.
  - Bijwonen van het analyseren van het monster.
  - Controleren van de conformiteit van het geproduceerde.
  - Gebruik van de correcte grondstoffen.
- **Nazicht leveringen.**
  - Correctheid en volledigheid van de leveringsdocumenten.

Op basis van de vaststellingen die gemaakt worden tijdens deze controles kunnen we besluiten dat de werf ondersteunende controles een zinvolle aanvulling zijn op de certificatie. Het aantal en de ernst van de vaststellingen is sterk afhankelijk van de producent/aannemer. Werfondersteunende controles hebben bovendien ook bij kleinere werven hun nut bewezen. Ook in 2015 staan er dan ook heel wat werven op het programma waar COPRO bijkomende controles zal uitvoeren op vraag van de bouwheer.

WEGWIJS IN PARTIJKEURINGEN

Een bouwheer schrijft voor welke producten hij nodig heeft op zijn werf en aan welke eigenschappen deze producten moeten voldoen. Dit wordt allemaal vastgelegd in een algemeen of bijzonder bestek.

Wil deze bouwheer kwaliteitsvolle producten ontvangen die daarenboven voldoen aan eisen die gesteld worden aan zijn bouwwerk, dan vraagt hij BENOR- of COPRO-gecertificeerde producten. Ook 'gelijkwaardige' producten (vb. producten met een buitenlands keurmerk) kunnen steeds aanvaard worden, op voorwaarde dat de gelijkwaardigheid aangetoond kan worden.

Naast certificatie bestaat er ook 'partijkeuring'. Dit is een andere manier om aan te tonen aan het bestuur dat ook niet-gecertificeerde producten voldoen aan de eisen voor een bepaalde werf.

COPRO treedt bij een partijkeuring op als 'onpartijdige instelling' of 'derde partij'. De producten die ter keuring aangeboden worden, worden afgebakend, geïdentificeerd met een uniek partijnummer en de nodige monsters ter beproeving worden aangeduid. Dit wordt de 'eerste stempeling' genoemd. Van zodra de beproevingsresultaten voor de betreffende partij gekend en in overeenstemming zijn met de eisen van de keuringsdocumenten, wordt de partij voorzien van het COPRO-logo. Dit is de 'tegenstempeling'.

Als de partijkeuringsprocedure volledig doorlopen werd en de producten voldoen aan de gestelde eisen wordt bij het afsluiten van een partijkeuring een 'ATTEST VAN OVEREENKOMSTIGHEID' opgemaakt. Dit attest is een kwaliteitsbewijs voor deze specifieke partij goederen geleverd op een welbepaalde werf. De leverancier moet dan ook dit document aan de bouwheer overhandigen om aan te tonen dat zijn producten voldoen.

Plaatsen van betonnen afschermende constructies voor wegen.

We moeten vaststellen dat elk jaar het aantal partijkeuringen die door COPRO uitgevoerd worden steeds verminderen. Dit is zowel positief als negatief.

Positief: steeds meer producten worden onder certificatie geleverd

Negatief: heel wat producten worden nog steeds zonder enige vorm van keuring op de werf geleverd.

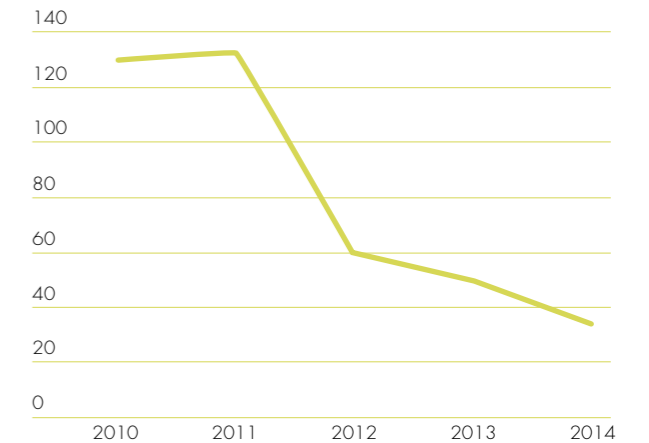
Kijk dus als bouwheer steeds de aangeboden of geleverde producten goed na of ze gecertificeerd of partijgekeurd zijn. Dit is de enige manier om zeker te zijn dat deze producten voldoen aan de eisen van het betreffende bouwwerk.

Is dit niet zo, dan kan steeds contact opgenomen worden met COPRO. Renée Declerck zal u graag verder helpen bij de administratieve opvolging en afhandeling van de partijkeuringen. Zij wordt bijgestaan door een aantal collega's die gespecialiseerd zijn in de producten op zich en die de partijkeuring zullen uitvoeren. Bij een aanvraag tot partijkeuring kan steeds gebruik gemaakt worden van het aanvraagformulier dat terug te vinden is op de website www.copro.eu. Hierbij een overzicht van de producten die in 2014 ter partijkeuring aangeboden werden volgens het COPRO-partijkeuringsreglement PKRL:

SECTOR	PRODUCT	AANTAL PARTIJDEN
Asfalt	Vezels	1
Metaal	Gietijzeren buizen	1
	Afschermende constructies	2
Kunststoffen	Draineerbuizen PVC-U	2
Diversen	Natuursteen	16
	Bekledingen	12
Totaal		34

Ook als onderaannemer voert COPRO partijkeuringen uit voor andere certificatie-instellingen. In 2014 werden hoofdzakelijk in opdracht van Probeton partijkeuringen uitgevoerd op geprefabriceerde betonproducten, zoals betonnen elementen voor afschermende constructies voor wegen.

Aantal partijkeuringen per jaar

Afschermende constructies als scheiding met het fietspad.

COPRO, met de C van controle.

NAWOORD...

2014 was een stabiel jaar, 2015 wordt een topjaar.

Koning Winter hielp ons aan een goede start. Die voorsprong hebben we nooit meer afgegeven. Integendeel zelfs, maar dat heeft de aandachtige lezer zelf kunnen ontdekken in de verschillende artikels. Mijn grootmoeder zei het al: "goed begonnen is half gewonnen, en mannekes vlieg er nu maar in om ook die tweede helft te gaan winnen." En dat deden onze mannekens. En vrouwtjes.

Stabiel personeel: een zalig gevolg van een nu wel duidelijk voelbare crisistijd. Een team dat op post blijft bouwt ervaring op en staat klaar om de domeinen waarin COPRO actief is uit te breiden. Denken we maar aan de nieuw opgestarte adviesraden betreffende zwavelproducten, wegenisbeton of teerasfalt. Om nog niet te reppen over het domein der uitvoeringscertificatie of de renovatie van leidingen.

De bestuursorganen van COPRO wijzigden wel. Om mogelijke belangenvermenging te voorkomen, meende het Waalse gewest zich te moeten terugtrekken uit alle bestuursmandaten bij COPRO. Amen. Daartegenover werd een versterkte opvolging aangekondigd in alle technische vergaderingen en adviesraden. Nu nog gebruik maken van onze diensten. Belofte maakt schuld.

Last but not least past het hier om een eresalut te brengen voor onze uitgetreden voorzitter ir. Fernand Desmyter, die gedurende 11 jaar, op zeer bekwame wijze de touwtjes van alle raden van bestuur, algemene vergaderingen en gewestelijke comités in handen hield. Een ervaren vakman. We mochten ir. Filip Boelaert als zijn opvolger verwelkomen. In de huidige turbulente tijden rekt COPRO op zijn inzet en toewijding.

2015 een topjaar?

Nieuwe producten, een stabiel topteam, een jonge dynamische voorzitter, de beloofde inbreng van Wallonië... Tot spijt van wie het benijdt, 2015 wordt hard werken maar zeker een topjaar.

Erik Barbé
CEO COPRO

COPRO vzw
Z.1 Researchpark-Kranenberg 190
BE-1731 Zellik (Asse)

Tel. +32 (0)2 468 00 95
Fax +32 (0)2 469 10 19
info@copro.eu

